

12) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond. (Om fondsanbringelse).

(Lovforslag nr. L 175. Fremsat 31/3 82. Første behandling 23/4 82. Betænkning 12/5 82. Anden behandling 18/5 82).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 119 stemmer mod 23.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af spiritus m.m.

(Lovforslag nr. L 201. Fremsat 19/5 82).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 14-32 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

14) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af øl.

(Lovforslag nr. L 202. Fremsat 19/5 82).

15) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af vin og frugtvin m.m.

(Lovforslag nr. L 203. Fremsat 19/5 82).

16) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter.

(Lovforslag nr. L 204. Fremsat 19/5 82).

17) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af chokolade- og sukkervarer m.m.

(Lovforslag nr. L 205. Fremsat 19/5 82).

18) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af konsum-is.

(Lovforslag nr. L 206. Fremsat 19/5 82).

19) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af sukker m.m.

(Lovforslag nr. L 207. Fremsat 19/5 82).

20) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af forskellige forbrugsafgifter. (Forhøjelse af afgiften af glødelamper m.v. og afgift af videobånd samt visse haglpatroner m.v.).

(Lovforslag nr. L 208. Fremsat 19/5 82).

21) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse detailsalgspakninger.

(Lovforslag nr. L 209. Fremsat 19/5 82).

22) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af benzin.

(Lovforslag nr. L 210. Fremsat 19/5 82).

23) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse olieprodukter.

(Lovforslag nr. L 211. Fremsat 19/5 82).

24) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af elektricitet.

(Lovforslag nr. L 212. Fremsat 19/5 82).

25) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af gas.

(Lovforslag nr. L 213. Fremsat 19/5 82).

26) Første behandling af:

Forslag til lov om afgift af stenkul, brunkul og koks m.v.

(Lovforslag nr. L 214. Fremsat 19/5 82).

27) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m.v.

(Lovforslag nr. L 215. Fremsat 19/5 82).

28) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger. (Afgift af

engangsservice og af midler til bekæmpelse af plantesygdomme, ukrudt, visse skadedyr m.v.).

(Lovforslag nr. L 216. Fremsat 19/5 82).

29) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af lystfartøjsforsikringer. (Omlægning af afgiften og ophævelse af lov om oprettelse af et lystfartøjsregister).

(Lovforslag nr. L 217. Fremsat 19/5 82).

30) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Afgift af turistkørsel med bus).

(Lovforslag nr. L 218. Fremsat 19/5 82).

31) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om fremskyndet tilbagebetaling af visse afgifter.

(Lovforslag nr. L 200. Fremsat 19/5 82).

32) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Forhøjelse af rådighedsbeløbet, varmhjælp til pensionister).

(Lovforslag nr. L 219. Fremsat 19/5 82).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Formanden:

Under forhandlingen om disse sager vil også den af statsministeren den 19. maj 1982 givne redegørelse kunne omtales.

Taletiden er for ordførerne aftalt til 20 minutter i første omgang og 10 minutter i anden omgang. For andre medlemmer er taletiden den sædvanlige, henholdsvis 10 minutter i første omgang og 6 minutter i anden omgang.

Camre (S):

Dette forårs politiske arbejde har drejet sig og drejer sig fortsat om at modvirke den internationale lavkonjunkturs negative virkninger i Danmark, fremfor alt at modvirke den ulykkelige udvikling i beskæftigelsen, og om at øge erhvervenes produktion. Det var med disse mål, den socialdemokratiske regering blev dannet i december, og de forskellige midler til at nå målene har hele tiden været klart defineret i vores handlingsprogram.

Det er allerede lykkedes at få en væsentlig del af denne politik gennemført. Det gælder finansieringsreformen med indeksslån, det gælder forbedringen af erhvervenes investeringsmuligheder gennem indeksregulering af afskrivningsgrundlaget, ligeså fremrykning af det offentlige investeringsprogram og vedtagelse af kulbrintebeskatningen, der bringer de danske skatteregler på niveau med de norske og engelske.

På landbruksområdet er der allerede fremlagt og vedtaget forskellige støtteordninger til et samlet beløb på ca. 700 mill. kr., hvoraf den negative indkomstskat alene tegner sig for over 500 mill. kr.

Det, der særlig er på folketingets dagsorden i dag, er den række af afgiftsforslag, som i år skal give staten indtægter på ca. 1½ mia kr. og i 1983 på ca. 4 mia kr. Om disse forslag vil min gruppefælle, hr. Bakholt, om lidt gøre nogle bemærkninger.

Skatteforslagene skal muliggøre en delvis finansiering af de udgifter, der forestår i forbindelse med de beskæftigelses- og uddannelsesforslag, der er blevet kaldt martspakken, og de ordninger, der endnu står tilbage at gennemføre for landbrugets produktion og beskæftigelse.

Det har været et væsentligt element i debatten om disse afgiftsforslag, om de i sig selv var ledighedsskabende. Det er en urimelig diskussion, for man kan ikke pille en enkelt del ud af en økonomisk politisk helhed, vurdere dens virkninger isoleret og derpå antage den eller forkaste den, alt efter om man nu kan lide dens isolerede virkninger eller ikke. Man kan ikke frit sammensætte sin politik af enkeltforslag, som man godt kan lide. Det er helhedens virkninger, det gælder, og det ville være urimeligt at se bort fra helheden. Hvis man gør det, er det et udtryk for en usaglig politisk vurdering.

De samlede merudgifter og mindre indtægter udgør 5 mia kr. for staten i år og 8 mia kr. i 1983, og det er altså således, de foreslåede skatter i den anledning kun er 1½ mia kr. i år og 4 mia kr. i 1983.

Helheden i vores politik er at skabe beskæftigelse ved at øge produktionen i den private sektor, men i det omfang det på kort sigt ikke er muligt at gøre det i tilstrækkeligt omfang, fordi de store lande fører en lavkonjunkturpolitik, vil vi øge kommunernes og statens nyttiggørelse af den ledige arbejds-

[Camrø]

kraft. Og vi vil med en kraftanstrengelse i uddannelsessektoren øge antallet af uddannelsespladser, sådan at vi til de 84.000 unge, der i denne sommer forlader folkeskolen, kan tilbyde 90.000 uddannelsespladser og altså dermed tage en god del af de unge, som venter, ind i en uddannelse. Samtidig hermed vil der ske en væsentlig forbedring af Statens Uddannelsesstøtte.

Denne beskæftigelses- og uddannelsespolitik vil vi fortsætte med gennemførelsen af en ungdomsgaranti, der sikrer alle unge et job eller en uddannelse. Hr. Nørgaard Sørensen vil senere fremkomme med nogle bemærkninger herom.

Vores jobskabelsesordning er et vigtigt led i beskæftigelsespolitikken, og jeg har forstået, at det radikale venstre nu mener, at man kan holde til på en eller anden måde at begrænse denne ordning, måske således at unge under 25 år er de eneste, der skal nyde godt af den. Det finder vi er en meget dårlig idé, og jeg vil advare mod den slags forringelser af beskæftigelsespolitikken.

Socialdemokratiet mener også, at det i overvejende grad gælder om at gøre en indsats for de unge, og vi har taget særlig hensyn netop til de under 25-årige i forslaget, men netop hensynet til de unge gør, at man ikke bør sætte et skarpt skel ved 25 år. Det forhindrer, at vi ad denne vej skaber mere varige job. Ordningen skal jo ikke mindst virke i den private sektor, hvor sådanne bånd vil virke overordentlig snærende. Det må for os at se være muligt at finde en løsning på dette problem, således at vi ikke kommer ind i en sådan urimelig skelnen mellem de over henholdsvis de under 25-årige.

Hele den private sektors produktion er grundlaget for velfærdssamfundet og for den velstand, der stadig gør Danmark til et af verdens rigeste lande, målt i gennemsnitsproduktion pr. indbygger.

Vi ønsker at udbygge produktionen, for kun gennem højere produktion bliver der mere at fordele til hele befolkningen. Den brede vifte af skattemæssige ændringer, vi har foreslået og delvis fået gennemført allerede, er det vigtigste middel til at øge de investeringer, som er forudsætningen for produktionen, men igangsætter- og produktudviklingsstøtten bør også nævnes i denne forbindelse.

Vi må gøre os klart, at dansk konkurrenceevne er en forudsætning for erhvervenes udvikling og altså for beskæftigelsen. I vores politik indgår derfor også en ansvarlig indkomstudvikling. Vi er nu ca. $\frac{3}{4}$ år fra de gældende overenskomsters udløb, og 1982 tegner til at få et roligt indkomstforløb. Det er vores forventning, at nye overenskomster i 1983 kan slutes mellem arbejdsmarkedets parter ud fra hensynet til beskæftigelsessituationen, og socialdemokratiet vil lægge op til trepartsdrøftelser mellem arbejdsmarkedets parter og regeringen som et middel til at fremme sådanne overenskomster.

Det er en særskilt trussel mod dansk økonomi – og det bør vel siges, at ordet økonomi ikke betyder nogle abstrakte tal, men velfærd og beskæftigelse – og mod denne velfærd og beskæftigelse, at vores skattesystem indebærer, at en væsentlig del af renteindtægterne her i landet er uden for beskatning. Det vil i sidste ende uundgåeligt igangsætte en helt uacceptabel inflation. Det er derfor vores ønske, at der i efteråret 1982 besluttes en beskatning af de hidtil skattefrie institutioner begyndende med et par milliarder kroner i 1983 og fra den 1. januar 1984 med en virkelig renteskattereform, som gør det mere tiltrækkende at spare op end at stifte gæld.

Det betyder ikke, som nogle partier hævder, at vi vil forringe de private pensioners realværdi. Jeg synes, det er en overordentlig farlig argumentation, at man prøver at bruge diskussionen om denne skattereform til at skræmme de private pensionister ved at fortælle dem, at nu kommer socialdemokratiet og andre partier og vil tage noget fra dem. Disse pensioner vil uden vores forslag blive udhulet af inflationen, og vores målsætning er netop at sikre pensionernes realværdi. Jeg synes, man skylder også privatpensionisterne at gøre dem dette helt klart.

Det er endelig et led i vores økonomiske politik at begrænse stigningen i de offentlige udgifter, således at statens underskud og den deraf nødvendiggjorte indenlandske låntagning gradvis kan nedbringes. Det er en nødvendighed for at sikre, at den disponible realløn ikke udhules af de offentlige renteudgifter. Vi noterer derfor med tilfredshed, at regeringen har besluttet at gennemføre et merudgiftsloft.

Vi går ind i dette folketingsårs afsluttende uger med håbet om, at denne helhedspolitik

[Camre]

med alle dens dele kan samle et flertal i folketinget.

Martspakken, landbrugsløsningerne, senere fulgt af lovgivning omkring jordbanken, ungdomsgarantiordningen, skattereformen og indeksslånereformen sammen med den konkurrenceforbedrende politik er perspektivrige og vil kunne medvirke til, at der skabes 45.000–50.000 nye job på årsbasis, og det er det helt afgørende for os med den politik, der lægges frem og også er lagt frem i de foregående uger og måneder.

Gennem den politik, socialdemokratiet har ført med støtte fra skiftende flertal i tinget, er det lykkedes os at komme igennem den økonomiske krise med en samlet udvikling, der er bedre end i de fleste andre lande. Fra 1973 til 1981 har Danmark haft en fremgang i den samlede beskæftigelse, og vare- og tjenestebalancen er forbedret meget væsentligt. I samme periode er både beskæftigelsen og vare- og tjenestebalancen blevet forværret for OECD-landene i Europa under ét.

Der er ikke fremlagt noget samlet alternativ til denne politik fra andre partier, hverken til højre eller til venstre for socialdemokratiet. Enigheden om det, vi gør, synes på mange måder i virkeligheden at være større end det indtryk, man kunne få, når man ser på de mere taktiske stillinger, som partierne har bevæget sig ind i. Det er beklageligt, at der er en række partier, som af rent taktiske grunde derfor går ind og stemmer imod forslag, som de dybest set er enige med os i.

Det store alternativ, som blev lagt frem i valgkampen, var jo nedskæringspolitikken, de drastiske besparelser på de offentlige budgetter. Jeg tror nok, man kan sige, at valget gav denne politik et alvorligt grundskud, men det virker ærlig talt lidt specielt, når nogle af disse partier så i dag kommer i folketinget og vil præsentere forslag, der øger det offentlige udgiftsniveau.

Jeg vil også godt sige, at jeg synes, det er skadeligt, hvis SF og det radikale venstre stiller ultimative krav, der udelukker det ene eller det andet parti fra at gå sammen med os om den nødvendige politik, som ellers kunne finde et flertal i salen.

Vi mener, at der bør findes en mulighed for at samarbejde om vores forslag. Det er jo ikke nogle ultimatummer, vi har stillet fra socialdemokratiets side, og i udformningen

af forslagene har rent faktisk et flertal i denne sal medvirket.

Danmark udmærker sig i forhold til mange andre lande ved, at vi i befolkningen og i folketinget som oftest kan samarbejde og træffe vigtige beslutninger på saglig vis, når det virkelig gælder. Meget er på spil for Danmarks udvikling i de nærmeste år. Hvis vi ikke gør vort yderste for at træffe de beslutninger, der er nødvendige, og desværre ofte på kort sigt ubehagelige, vil vi på den lange sigt blive tvunget til at se væsentligt mere ubehagelige løsninger i øjnene. Jeg opfordrer folketinget til at vise forståelse for gennemførelsen af vores forslag.

(Kort bemærkning).

Wilhelm (VS):

Jeg vil gerne have uddybet et enkelt punkt i hr. Camres tale. Han sagde, så vidt jeg forstod, at de private pensionsordninger, selv om man ikke foretog sig noget som helst fra regeringens side, under alle omstændigheder ville blive udhulet af prisstigningerne, og det burde man fortælle de private opsparende. Jeg vil gerne spørge, hvordan det harmonerer med, at regeringen og skatteministeren hidtil har sagt, at de private pensionsordninger vil føre til pensioner til sin tid, der er ca. 2 gange slutlønnen, uden at man foretog sig noget.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Jeg tror, enhver kan sige sig selv, at det er umuligt at lave en opsparing, som giver private pensioner på 2½ gang slutlønnen, og det er et regnestykke, man kan stille op, hvis man regner med en fast prisstigning pr. år på 10 pct. Hvis man pumper en sådan købekraft ud år efter år, som der ikke er produktionsmæssig dækning for, siger det sig selv, at det er umuligt at realisere realværdien af pensionerne, og så vil de blive udhulet netop af den inflation, der vil blive igangsat, når man pumper tom købekraft ud. Derfor skal dette gennemføres. Det er den eneste vej til at sikre pensionernes realværdi.

(Kort bemærkning).

Wilhelm (VS):

Man kan i hvert fald ikke påstå begge dele. Man kan ikke samtidig påstå, at pensio-

[Wilhjelm]

nerne vil blive ca. 2 gange slutlønnen, og at pensionerne i virkeligheden vil blive udhulet af prisstigningerne.

Jeg er overbevist om, at ingen af delene er rigtig. Der er ingen af disse to påstande, der er rigtige. Det har altid været en vanvittig overdrivelse at tale om det pensionsforløb, og det, hr. Camre nu henviser til, er en situation, der kun opstår, hvis renten varigt går hen og bliver mindre end inflationsraten, hvad vi aldrig nogen sinde har set. Jeg synes derfor, man skulle erkende, at man forvrøvler problemstillingen omkring de private pensionsopsparinger, uanset om man fremfører hr. Lykketofts påstand, eller man som i dag fremfører hr. Camres påstand.

Det, man burde tage fat på, var at fjerne privilegiet i de ordninger. Det er det, VS har foreslået. Det indbringer 22 mia. kr. om året, uden at man overhovedet rører ved andet end skatteprivilegiet, i stedet for det dér nusseri, som man nu kommer med, og som rammer nogle helt andre mennesker, der ingen privilegier har.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Det er hr. Wilhjelm, der forvirrer begreberne med det, han siger. Det, der er talt om fra skatteministerens side, er naturligvis de nominelle pensioner, men man må skelne mellem nominelle pensioner og reelle. De 2½ gang er bare i kroner og øre, det siger ikke noget om købekraften. Det, der har interesse for pensionisterne, er realværdien af pensionerne.

Bakholt (S):

Formålet med den buket af afgiftslove, som vi har til behandling nu, er jo det ganske enkle at sikre, at staten får nogle indtægter til dækning af en række udgifter i forbindelse med love, som folketingsret allerede har vedtaget, og til dækning af udgifter til en række forslag, som er fremsat, og som forhåbentlig inden længe bliver vedtaget.

Der er tale om mange lovforslag, som dækker et meget stort område, og det er et udtryk for, at det ikke er nogle enkelte områder, der skal bære hele byrden af den forhøjelse, der er tale om her. Ved at udstrække forhøjelserne til et meget bredt spektrum af varegrupper, som det er foreslået, bliver de

forhøjelser, der er tale om, moderate, og det synes vi i socialdemokratiet er en rigtig fremgangsmåde.

Ved de forhøjelser, som her er foreslået, er der jo ikke tale om stigninger i det samlede skattetryk, men gennemføres lovforslagene, vil vi genoprette det afgiftstryk, som har været faldende i den senere tid. Der er altså ikke tale om nogen reel stigning i afgiftstrykket.

Går vi forslagene igennem, vil vi finde nogle gengangere fra sidste efterår. Da var der et flertal for at gennemføre disse forslag, og det var udelukkende på grund af udskrivning af folketingsvalg, at vi ikke fik gennemført forslagene dengang. Jeg håber også, at der er flertal for at gennemføre de lovforslag, der er tale om her.

Det er ikke forhøjelser, der kommer på én gang, det sker trinvis, idet nogle træder i kraft pr. 1. juni, andre pr. 1. juli og de sidste pr. 1. oktober.

Til de forslag, der var med i oktober, er der tilføjet nogle nye, bl.a. energiafgifter. Der er jo et dobbelt formål her, dels at sikre, at staten får nogle indtægter, dels at fastholde den energipolitiske linje, som vi har fulgt i nogle år, og som vi har haft megen succes med. Det er meget væsentligt, at der stadig væk vil være et økonomisk incitament til at foretage besparelser, og det kan vi gøre ved at fastholde et meget højt prisniveau.

I den samlede pakke er der også taget højde for de dårligst stillede pensionister med store brændselsudgifter, idet de ikke rammes af ekstra udgifter i forbindelse med disse energiafgiftslove.

Der er også en meget principiel nydannelse i nogle af forslagene. For fremtiden vil en lang række afgifter blive automatisk reguleret i takt med prisudviklingen, og det finder vi rigtigt. Ved at gennemføre en automatisk regulering opnår vi, at afgiftstrykket fastholdes og ikke gradvis forringes. Vi undgår hermed de voldsomme stigninger, som vi har set i perioder, og vi får en mere jævn udvikling. Det er også værd at lægge mærke til, at denne regulering finder sted i forskellige tempi, det sker altså ikke på én gang.

Vi er sikre på, at befolkningen har forståelse for, at disse forslag gennemføres, således at der er dækning for nogle af de udgifter, som folketingsret har vedtaget og vil vedtage i den kommende tid. Ingen partier, hverken til

[Bakholt]

højre eller til venstre i salen, har holdt sig tilbage, når det drejede sig om at fremsætte forslag, der kræver store udgifter, og alene af den grund bør de samme partier også være med til at sikre, at vi får indtægten til dækning af nogle af udgifterne. Det drejer sig både om de love, der er gennemført, og dem, som forhåbentlig inden længe bliver fremsat. Hvis vi vedtager de forslag, som vi har til behandling nu, og de forslag, som i øvrigt er fremsat, er der en helhed i det hele.

Vi kan i den socialdemokratiske gruppe give vores tilslutning til de fremsatte afgiftslovsforslag.

Palle Simonsen (KF):

Allerede under finanslovdebatten i februar måned talte statsministeren om den socialdemokratiske handlingsplan som det politiske mødested. I dette øjeblik må vi nok konstatere, at tropperne, dvs. socialistisk folkeparti og det radikale venstre, ikke rigtig er bragt på plads i dette snævre felt. Man kan til gengæld sige, at statsministeren nu klart har valgt side, selv om hans såkaldte parlamentariske grundlag består af to uforenelige størrelser. Det er vel det, vi må konstatere på nuværende tidspunkt.

Skiftende regeringer har ofte påberåbt sig, at oppositionen var negativ og sad med hænderne i skødet. Jeg vil godt sige til statsministeren, at det har i hvert fald ikke skortet på tilbud fra det konservative folkeparti gennem de senere måneder om drøftelser om en reel indsats over for den økonomiske krise, vi befinder os i. Vi har været villige til at gå ind i forhandlinger for at opnå nogle konkrete løsninger, men statsministerens svar har hver gang været nej. Statsministeren har dokumenteret, at regeringen og socialdemokratiet i virkeligheden ikke foretager sig noget som helst, uden at de pågældende ting er blåstemplet af socialistisk folkeparti. Derfor kan statsministeren heller ikke fortænke os i, at vi på dette tidspunkt må sige, at vi ikke har tillid til regeringens politik og heller ikke til dens handleform.

Både statsministeren og hr. Camre her i dag har gjort meget ud af at fortælle, at store dele af den socialdemokratiske handlingsplan allerede er gået gennem folketinget. Så må man nok sige, at det er en nøjsom regering, vi har. Det bliver spændende at se, om

man er lige så nøjsom i de kommende dage, når de forslag, der nu er til behandling, skal gennem udvalgene.

Hvis vi ser på det, der skal til endelig beslutning nu, er der 3 afgørende områder. Der er martspakken med en særlig indsats over for arbejdsløsheden, der er et beskedent forsøg på at hjælpe det nødstedte landbrug, og der er en ny omfattende afgiftsbuket.

Hvad angår martspakken har vi tidligere under debatten her i salen tilkendegivet vor holdning, og vi skal nu kun fastslå, at vi meget gerne vil bidrage til at hjælpe unge til en uddannelse eller til gode, fornuftige job, eksempelvis i form af flere elev- og praktikpladser. Men vi er modstandere af at gennemføre en lang række regler, som i realiteten betyder, at væsentlige funktioner flyttes fra den private sektor over i den offentlige sektor. Vi er også modstandere af, at disse forslag skulle ende i, at der alene bliver tale om ombytning af arbejdspladser. Vi må gentage, at forudsætningen for, at unge, der i dag står uden job, kan få et job, og forudsætningen for, at de unge, som får et tilbud om en uddannelse, senere kan få et job, er, at den private sektor bliver udvidet, at der bliver skabt grundlag for en større produktion og dermed flere arbejdspladser i den private sektor. Kunstgrebene, som jo i stor udstrækning præger mange af regeringens beskæftigelsesforslag, løser efter vor opfattelse ikke problemerne.

Jeg vil godt sige til hr. Camre, som vi har gjort det under tidligere debatter, at det egentlig er ufatteligt, at man fra socialdemokratiets side kan blive ved med at tale om, at forudsætningen for, at vores problemer kan løses, er en forbedring af den private sektors vilkår, og man så i realiteten gør det stik modsatte gennem en række af de forslag, der fremsættes.

Ser vi på foranstaltningerne omkring landbruget, må vi vel konstatere i dette øjeblik, at vi ikke rigtig ved, hvor vi ender. Der er ikke indgået noget forlig på nuværende tidspunkt mellem regeringen og de såkaldte støttepartier. Det, vi har en klar fornemmelse af, er, at de tre partier kan blive enige om en jordbank. Hertil vil vi principielt sige, at det er for os overgangen til stadig større statslig indblanding i landbruget, og derfor er vi naturligvis skarpe modstandere af et sådant forslag. Regeringen kender vore forslag, som

[Palle Simonsen]

har ligget til behandling i folketinget gennem en lang periode, og som har to hovedformål. Det ene er en gældssanering til løsning af akutte problemer, og det andet er en reduktion af omkostningerne, i første række gennem fjernelse af jordskatter. Vi mener ikke, at de initiativer, regeringen indtil dette øjeblik har lagt frem, er tilstrækkelige til at løse landbrugets problemer, men vi vil også påpege, at det ikke blot er landbruget, der har problemer, men at det er det samlede erhvervsliv, som har behov for et skub fremad, for at man kan nå den målsætning, som hr. Camre som sagt så tit taler om: at den private sektor skal have mulighed for at ekspandere.

Det tredje væsentlige område er afgiftsbuketten, og det fører os nu frem til, at skatetrykket her i landet bliver forøget med 4 mia kr. Jeg troede faktisk, at der var ved at være bred enighed om, at det ikke var skattevejen, der mere skulle benyttes. Det bliver et øget pres for hver enkelt familie i dette samfund, men det har jo også en række afledede negative virkninger.

Hr. Camre sagde, at det var en urimelig påstand, at afgifter ville give større arbejdsløshed, men, hr. Camre, det er jo blevet påvist, at hver eneste gang dette folketing har gennemført nye afgifter, førte det til tab af arbejdspladser, og vi er overbevist om, at eksempelvis Industrirådets økonomer har ret, når de siger, at denne afgiftsbuket vil medføre, at der bliver 15.000-20.000 færre arbejdspladser i den private sektor. Og det, der sker, er i hvert fald ganske klart det, som også vismændene er inde på i deres seneste rapport, at med disse foranstaltninger flyttes stadig mere aktivitet fra den private sektor til den offentlige sektor, altså i realiteten stik imod de smukke målsætninger, som selv hr. Camre søger at stille op.

Statsministeren giver i sin redegørelse med en vis stolthed udtryk for, at mens OECD-landene under ét har haft faldende beskæftigelse, er det under krisen lykkedes at forøge antallet af arbejdspladser i Danmark. Ja, men alene på grund af en voldsom ekspansion i den offentlige sektor, for det, som statsministeren glemmer at fortælle, er jo, at der siden 1979 har været en nedgang i arbejdspladser i den private sektor på 100.000; 100.000 færre arbejdspladser har vi i dag i den private sektor. Det er jo det bedste udtryk, vi kan få for, at regeringens politik er

slået fejl; det er det bedste udtryk for, at investeringslysten, som også vismændene for nylig påpegede det, er for ringe. Det bliver yderligere stimuleret gennem de afgifter, som regeringen nu lægger op til.

Jeg skal ikke gå i detaljer omkring de enkelte afgiftsforslag, men blot sige, at vi vil sætte et meget stort spørgsmålstegn ved, om det provenu, som regeringen forestiller sig på en lang række af disse udgiftsområder, nu også holder stik. Vi har set en svigten på disse områder, også gennem redegørelser fra budgetdepartementet ved forskellige lejligheder, og vi må konstatere, at på de sædvanlige udgiftsområder får man nu efterhånden et sådant tryk, at det under alle omstændigheder må gå stærkt ud over forbruget, så vi tror ikke på, at regeringen får det provenu hjem, som den forestiller sig.

Men jeg vil også godt sige som et andet principielt standpunkt omkring energifgifterne, at vi er uenige i det energipolitiske sigte, som ligger i forøgelsen af nogle energifgifter og indførelsen af energifgifter på andre områder, som ikke tidligere har været ramt. Vi er enige med regeringen i, at man ikke skal bryde den gunstige udvikling i energiforbruget, som vi har været vidne til gennem det sidste par år, men vi mener til gengæld, det er urimeligt, hvis mindre prisfald på energiområderne skal hentes hjem gennem en øget afgift.

En anden måde, regeringen har besluttet sig til at hente penge hjem på, er ved indførelse af en såkaldt skattereform. Nu kan vi jo se, hvordan det kommer til at gå med denne skatteminister; mange tidligere skatteministre har lidt nederlag, når de reelt gik i gang med disse problemer, og selv om vi ikke ligefrem ønsker det dårligt for skatteministeren, vil vi sige, at vi håber heller ikke, han får held til at gennemføre sine planer. Der kommer en særskilt debat her i folketinget om dette tema, og derfor vil vi nøjes med at fastslå to grundprincipper omkring disse spørgsmål. Det ene er, at vi ikke vil være med til at ændre på rentefradragsretten, og det andet er, at vi ikke vil medvirke til foranstaltninger, som ødelægger den private opsparing.

Statsministeren siger videre i sin redegørelse, at afgifterne og provenuet på de 2 mia kr. gennem en skattereform i 1983 ikke indebærer en stramning af finanspolitikken. Det er klart, det er vel i virkeligheden det modsatte.

[Palle Simonsen]

Situationen vil vel blive den, at underskuddet bliver større, hvis disse forslag går igennem, end det ellers ville have været. Vi tror ikke på, at statsministeren i realiteten får fuld dækning. Det, der er problemet, kan man sige, med de stramninger, som regeringen foretager, er, at de ikke bidrager til at forbedre situationen omkring statsfinanserne, men at de alene skal bidrage til dækning af udgifterne med de mange forslag, som regeringen kommer med, og hvoraf mange, som jeg har nævnt, er af tvivlsom karakter.

Ser vi på den redegørelse, som vi i dag har fået fra budgetdepartementet, må vi, vanen tro, konstatere, at underskuddet nu er vokset med knap 4 mia kr. mere, siden vi diskuterede det i februar. Finansministeren ville ikke høre, da vi sagde til ham i februar, at sådan ville det nok gå, og vi er desværre – for vi må jo sige desværre – af den opfattelse, at det vil komme til at gå betydeligt værre, inden vi er ude af dette finansår.

Budgetdepartementet siger i konklusionen, at der er to metoder til at afhjælpe dette problem, som vi også forstår at det betragter som foruroligende, og det er nye skatter eller besparelser. Som jeg allerede har givet udtryk for, er skattevejen i hvert fald den vej, som man under ingen omstændigheder skal betræde. Det, der i virkeligheden var brug for i dette samfund, hvis der var den økonomiske mulighed, var en skattelettelse, som kunne sætte ny dynamik i gang, for det er jo det, der er brug for, og ikke det modsatte, som regeringen vælger.

Der er altså kun én vej tilbage, det er besparelserne, og jeg synes nok, det er foruroligende, når man nu i redegørelsen kan læse, at statens udgifter målt i faste priser stiger med 5 pct. fra 1981 til 1982. Regeringen og ikke mindst finansministeren har jo ved mange lejligheder givet udtryk for, at man nu havde styr på det offentliges udgifter, man ville føre en stram politik på dette område, og så må vi alligevel konstatere, at staten i realiteten er dårligere til det end kommunerne. Hvad vil regeringen egentlig gøre? Det forslag, som statsministeren omtaler i sin redegørelse om stramning i forbindelse med nye bevillinger, giver vel ikke meget brød i skabet. Vi har gang på gang i finansudvalget set, at man nok har kunnet få en ny udgift igennem ved, at man sparede på én konto,

mens man afholdt udgiften på den nye, men året efter vendte udgiften tilbage.

Derfor må vi sige meget klart til regeringen, at der er behov for at få gennemført besparelser, og når hr. Camre påstod her for et øjeblik siden, at besparelsesforslag led nederlag i valgkampen, bliver jeg nødsaget til at minde hr. Camre om, hvad realiteten ved valget var. Mig bekendt var det socialdemokratiet, der tabte mandater, det var socialdemokratiet, der tabte 9 mandater på den socialdemokratiske handlingsplan. Jeg går ud fra, at hr. Camre også kan erindre, at vi var nogle, der vandt mandater, så det er en fejlagtig påstand, når hr. Camre siger, at besparelsespolitikken har lidt nederlag. Men det kan vi i øvrigt diskutere til dommedag. Det, der står tilbage, er, at jeg har alligevel forstået på en række udtalelser fra hr. Camre, også så sent som her i morgenradioavisen, at han nok kan se, at der kan være behov for nogle besparelser.

Under finanslovdebatten gav regeringen tilsagn om, at man, når finansloven var vedtaget, gerne ville drøfte disse ting i finansudvalget. Det har jo vist sig, hvad vi også forventede, at det bliver der ikke noget ud af. Man var alligevel ikke fra regeringens side villig til at gå ind i reelle forhandlinger, og derfor må vi konstatere på nuværende tidspunkt, at regeringen ikke har hverken evne eller vilje til at gennemføre de besparelser, som er nødvendige, for det første for at bidrage til at reducere det underskud på statens finanser, som jeg går ud fra vi er enige om er uholdbart, for det andet for at kunne gennemføre omkostningsreduktioner for det samlede erhvervsliv, og for det tredje for at kunne nå frem til at gennemføre skatteletterelser som et bidrag til at holde indkomsterne i ro. Det er jo det næste og afgørende spørgsmål for regeringen: hvordan vil det lykkes at holde indkomstudviklingen i ave?

Statsministeren har ved flere lejligheder sagt, at politikken gennem de senere år har forbedret konkurrenceevnen. Jeg går ud fra, at regeringen må tilslutte sig, hvad vismændene har sagt for nylig, at der er nu en foruroligende udvikling i gang, hvor alt peger i retning af, at den forbedring, der var, nu forsvinder ud i den blå luft. Så er det, man igen må spørge: hvad vil regeringen gøre over for disse problemer?

[Palle Simonsen]

Ser vi på de forslag, som nu ligger på bordet, og som regeringen skal søge at hive sig i land på inden sommerferien, kan vi stort set sige, at de vil føre til et øget skattetryk, at de er utilstrækkelige, hvad angår støtte til landbrug og erhvervsliv som helhed, og at en indsats over for arbejdsløsheden ikke har store muligheder for virkelig at slå igennem, så der kan blive tale om en reduktion af arbejdsløshedstallet. Det er, hvad man stort set kan udlede som virkninger af de forslag, der foreligger.

Alt imens vi diskuterer dette – og det er måske det alvorligste af det hele – vokser både underskuddet på statsfinanserne, som tidligere nævnt, underskuddet på betalingsbalancen, som vi fik meddelelse om forleden dag, og også arbejdsløsheden. Det, man kan sige, er, at sejrherren i det samlede spil er den offentlige sektor.

Man kan give den karakteristik af regeringens helhedsplan, at den vel egentlig har som det primære formål at føre stadig flere aktiviteter fra den private sektor over til den offentlige sektor. Derfor er det tom snak, når hr. Camre og andre ved festlige lejligheder taler om, at det er den private sektor, vi skal støtte. Det er det modsatte, regeringen gør.

En sådan politik kan vi naturligvis ikke støtte. Det er for samfundet ulykkeligt, at statsministeren har knyttet sig så stærkt til socialistisk folkeparti, at det ikke har været muligt at komme ind i drøftelser om forslag, som kunne rette op på den økonomiske situation. Vi erkender ganske klart, at der ikke findes patentløsninger, at vi ikke fra den ene dag til den anden kan vende udviklingen, men vi må konstatere, at forudsætningen for blot at komme i gang er i hvert fald indgreb, som virker anderledes end dem, regeringen lægger op til. Det er indgreb, som skal have, ikke bare i teori, men også i praksis det reelle formål at styrke den private produktion og dermed beskæftigelsen.

Vi må altså tage til efterretning, at regeringen ikke vil forhandle med andre partier om reelle løsninger, men så må vi til gengæld også klart sige til regeringen, at så er der kun én måde at klare dette problem på, og det er at arbejde frem mod en anden regering.

(Kort bemærkning).

Albertsen (S):

Jeg lyttede med megen interesse til den konservative ordførers understregning af, hvor nødvendigt det var at fremkomme med besparelsesforslag. Det konservative folkeparti har dels alene, dels sammen med andre partier fremsat forslag, samtidig med at de har givet udtryk for støtte til andre partiers forslag, som, så vidt jeg har kunnet regne, umiddelbart medfører merudgifter på omkring 10 mia kr., og i morgen skal vi tage stilling til yderligere udgiftskrævende forslag. Hvordan får hr. Palle Simonsen overensstemmelse mellem sin holdning, som han her har udtrykt, og de krav, han nu stiller til regeringen om besparelser? Er der tale om, at man ikke mener de forslag, man har fremsat, seriøst, og at man er indstillet på at trække dem tilbage? Eller er de holdninger, man har givet udtryk for ved behandlingen af de forskellige lovforslag, ikke seriøst og alvorligt ment? For jeg kan ikke se logikken i og overensstemmelsen mellem det, der her er sagt, og de mange forslag, man har stillet, medmindre der vil fremkomme en lang række ændringsforslag eller man har andre tanker om, hvordan man skaffer dækning for de merudgifter, man foreløbig har lagt op til fra konservativ side.

(Kort bemærkning).

Palle Simonsen (KF):

Jeg tror, hr. Albertsen må give mig ret i, at vi tidligere har haft drøftelser af, hvilke spareforslag der kunne accepteres. Det er jo ikke nok blot at fremsætte spareforslag og sige, at de og de skal igennem. Der er også ideologi i disse ting. Men hvis hr. Albertsen slår efter i det forslag til udgiftsreduktioner, som vi lagde frem i november måned, vil han deri kunne se, at de to forslag, som vi selv har fremsat her i folketingsalen, dels om ændring af invaliditetstillægget, dels om hjælpemidler til de handicappede, var der taget højde for i vores spareplaner, så det er ikke noget argument, at vi ikke kan fremsætte forslag, for de var allerede indregnet i vore spareforslag.

(Kort bemærkning).

Albertsen (S):

Det er korrekt, når hr. Palle Simonsen anfører, at enkelte af de meget beskedne mer-

[Albertsen]

udgifter, som jeg her har refereret til også, havde man tilgodeset i sit udspil i forbindelse med spareplanerne som sådan. Men det er jo kun småpenge, hr. Palle Simonsen. De beløb, som vi sammenlagt stadig væk taler om, andrager mellem 7 og 8 mia kr., samtidig med at man har udtrykt en positiv holdning til endnu flere udgiftskrævende forslag, senest det forslag, der kom fra kristeligt folkeparti, og som ville koste 3,1 mia kr., som man flot henviste til at man kunne hente i den sociale pensionsfond. I morgen skal vi tage stilling til et forslag om ændring af invalidelovgivningen, og her har det konservative folkeparti givet udtryk for, at man gerne vil stemme for den merudgift på 300 mill. kr. De 3 eller 5 mill. kr., som man her refererer til at man har tilgodeset, synes jeg er en meget beskedent andel af det, vi overhovedet her diskuterer.

Men når hr. Palle Simonsen refererer til den berømte – nogle vil sige berygtede – VK-plan, der indeholdt en lang række besparelsesforslag, vil jeg gerne sige, at så vidt jeg har bemærket – og hr. Palle Simonsen og jeg er medlemmer af finansudvalget, og vi ved, at det er her, man kan stille ændringsforslag – forelå der ingen ændringsforslag i forbindelse med finanslovbehandlingen i februar måned 1982; der er heller ikke siden stillet ændringsforslag til finanslovsforslaget, og der er ikke anvist andre veje til indtægter eller eventuelt besparelser, efter at folketinget blev samlet, da den nye regering blev dannet. Der er en alvorlig kontrast mellem det, man her står seriøst og kræver: besparelser på de og de felter, uden at man anviser, hvad man vil spare på, og så de mange lovforslag og støtte til andres lovforslag, som koster mange milliarder kroner. Hvordan i alverden vil hr. Palle Simonsen så forvente, at man kan have tillid til den holdning, som det konservative folkeparti her har givet udtryk for, når den i den grad strider mod sig selv?

(Kort bemærkning).

Palle Simonsen (KF):

Jeg synes nok, at hr. Albertsen blander tingene lidt sammen. Jeg havde lidt svært ved at fange bemærkningerne om udgiftskrævende forslag på 10 mia kr. i forbindelse med sparediskussionen, men det er efterhånden gået op for mig, at det må være de for-

slag, vi har fremsat til fremme af både byerhvervenes og landbrugserhvervenes vilkår. Det gjorde jeg meget klart rede for i mit indlæg før, idet jeg sagde, at den måde, som vi kan løse vort økonomiske problem på, er ved at øge produktionen, og forudsætningen for, at produktionen kan øges, er, at man stimulerer erhvervslivet, eksempelvis gennem erhvervsskattelettelser. Det kan vi være enige eller uenige om, men det er i hvert fald filosofien bag forslagene.

Så er jeg glad for, at hr. Albertsen erkender, at de to forslag på det sociale område, som vi selv har fremsat, allerede var indeholdt i planen fra november 1981. Når hr. Albertsen siger, at der ingen ændringsforslag var til finansloven i 1982, er det en letkøbt form for argumentation. Vi kom i realiteten med et tilbud til regeringen om at gå i gang med realistiske forhandlinger. Det var den letteste sag i verden for os at fremlægge spareplanen fra november 1981, som vi havde forelagt i finansudvalget, inden valget blev udskrevet, men vi syntes egentlig ikke, der var grund til at demonstrere mere end højst nødvendigt. Vi troede faktisk, at regeringen var til at tale med, men det var den ikke. Nu skal hr. Albertsen ikke komme her bagefter og sige, at der ingen ændringsforslag var. Hr. Albertsen skal få alle de ændringsforslag, han overhovedet kan ønske, det skal jeg garantere for.

Må jeg så til sidst sige om spørgsmålet om invalidepension, at det er ikke et forslag, der er fremsat af det konservative folkeparti, men det er rigtigt, at vi er sympatisk stemt over for det og mener, det er rigtigt. Jeg synes faktisk, det var bedre, om hr. Albertsen og regeringen gik til det, man kalder det parlamentariske grundlag, og diskuterede den side af sagen med dem. Et oppositionsparti kan være frit stillet med hensyn til holdningen til forskellige forslag. Det, der er hovedspørgsmålet, er: hvordan stiller det parlamentariske grundlag sig? Der synes jeg hr. Albertsen skulle gennemføre en diskussion.

(Kort bemærkning).

Albertsen (S):

Nu ved jeg ikke, om folketinget og arbejdstiden overhovedet tillader, at man gennemreperer hele VK-planen: om man skulle betale for hospitalsudgifter, om man skulle

[Albertsen]

indføre biblioteksafgifter, om man skulle etablere karensdage, om man skulle fordyre daginstitutionerne og en hel bunke andre ting. Alle disse forslag, som man tidligere har beskæftiget sig med, men som man undlod at stille som ændringsforslag til finansloven, ville have betydet besparelser, og jeg havde i og for sig regnet med – med al den respekt, som jeg kan mobilisere i mit eget sind over for det konservative folkeparti – at de ikke alene stod her og fortalte, at nu skulle der spares, men at de også ville fortælle, hvor der skulle spares, og at de ville komme med forslag herom. Jeg skal gerne begynde at læse op af forslagene, men jeg tror ikke, formanden vil give mig mulighed herfor. Disse forslag koster mellem 7 og 8 mia kr. i merudgifter, og de skal samtidig ses i det lys, at man har givet udtryk for sympati for forslag, som betyder enorme merudgifter ud over det, man selv har foreslået, eksempelvis forslaget forleden fra kristeligt folkeparti, som alene ville koste 3,1 mia kr.; og det forslag, vi i morgen skal tage stilling til, om ændring af laveste invalidepension til mellemste invalidepension, er anslået til at betyde en merudgift på 300 mill. kr. Det er alle disse forslag, man må se i lyset af, at man her står over for regeringen og kræver besparelser, som man altså ikke selv vil omsætte i reelle forslag, sådan at der er mulighed for befolkningen for at tage stilling til, hvad man egentlig vil, for det, man gør i øjeblikket, er at blæse og have mel i munden, som man populært udtrykker det, ved at kræve besparelser, ved ikke selv at fremsætte forslagene, ved at komme med udgiftsforslag, som betyder enorme merudgifter, og som man ikke har villet anvise nogen som helst dækning for.

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Det er betegnende for den usædvanlig ubehagelige kampagne, der under valgkampen blev ført mod de spareforslag, venstre og konservative havde fremsat, at af de eksempler, som hr. Albertsen her nævnte, var halvdelen forkerte.

(Kort bemærkning).

Palle Simonsen (KF):

Jeg er nødsaget til at sige til hr. Albertsen, at han er ude i et forkert ærinde, men jeg kan gentage det, vi sagde under åbningsdebatten, efter at vi havde fået denne nye regering, og som vi nu diskuterer så meget. Vi sagde meget klart, at der var punkter i den såkaldte KV-plan, som vi måtte konstatere skulle tages ud, men sparerammen på de 14 mia kr. lå stadig væk fast. Vi kunne diskutere andre temaer, og vi har fremlagt stribevis af forslag om, hvordan man kunne gøre det. Som jeg lovede hr. Albertsen før, kan han være sikker på, at når vi kommer til behandlingen af finanslovsforslaget for 1983, kommer forslagene igen. Derfor har vi også anvist dækningen for de erhvervsstimulerende foranstaltninger, som der også ligger forslag til her i folketinget, så debatten er ikke rimelig længere at føre.

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

Jeg er da egentlig meget ked af, at hr. Palle Simonsen henviser hr. Albertsen til at diskutere med det, hr. Palle Simonsen kalder regeringens parlamentariske grundlag, når det drejer sig om de 280 mill. kr. til ophævelse af den laveste invalidepension. For det første har socialistisk folkeparti aldrig deltaet i den sparefilosofi, som det konservative folkeparti og også socialdemokratiet fra tid til anden er så optaget af, og det ved hr. Palle Simonsen udmærket. For det andet har jeg den opfattelse, at ethvert parti herinde er ansvarlig for det, det selv foretager sig. Derfor hilser jeg velkommen, at det konservative folkeparti stemmer for ophævelsen af denne mindstesats, og jeg er helt sikker på, vil jeg sige til regeringen, at pengene kan findes. Jeg deltog forleden i en forhandling med en minister, som pludselig skulle finde nogle penge ekstra, ud over hvad der var tale om, fordi et bestemt parti ønskede det, og de penge kunne såmænd godt findes.

Jeg mener nok, at hr. Palle Simonsen skylder os en forklaring, for det er gået næsten ligesom i »Skum«; jeg er blevet forvirret. På den ene side fremtræder det konservative folkeparti som det store nedskæringsparti og spareparti – jeg ved, de helst vil kaldes »spareparti« – og på den anden side må jeg sige, at det dog er en udmærket beslutning, de her har taget. Hænger det sidste mon sammen

[Gert Petersen]

med, at det konservative folkeparti for øjeblikket befinder sig i opposition? Kan vi vente den samme holdning hos det konservative folkeparti, hvis man kommer over på regeringspladserne? Det vil jeg nok sætte et spørgsmålstegn ved, så længe hr. Palle Simonsen ikke vil forklare ordentligt, hvordan tingene hænger sammen.

(Kort bemærkning).

Albertsen (S):

Jeg skal kun sige til hr. Bertel Haarder, som var i tvivl om, hvad der var sandt eller ikke var sandt, at det jo er vældig fikst – nej, jeg vil ikke engang sige, det er fikst, men at det er vældig let blot at sige, at det, der var fremført herfra, ikke var korrekt. Det havde været nok så hensigtsmæssigt, om hr. Bertel Haarder havde sagt, hvad der ikke var korrekt. Det tror jeg nok vi har et vist krav på at få at vide.

Jeg mener ikke, at jeg refererer noget fra VK-planen, som ikke svarer til de reelle kendsgerninger. Jeg kan kun huske et enkelt tal i så henseende – det er klart, at vi hurtigt kan finde nogle flere frem – nemlig, at VK-planen sigtede efter, at man på finansloven for 1982 skulle spare 1.200 mill. kr., og dette beløb skulle i løbet af 4 år stige til en besparelse på 3.800 mill. kr. alene på socialministeriet. Derudover kom der en række andre besparelsesforslag og nedskæringer for indenrigsministeriet og for andre ministerier, som har med sundheden at gøre, så de ting, jeg refererer til, var korrekte.

Det er muligt, at hr. Bertel Haarders hukkommelse havde et enkelt svigt, og jeg vil sætte pris på, ud fra vort samarbejde i finansudvalget, at hr. Bertel Haarder vil korrigere den lidt letfærdige påstand, han fremkom med. Ellers vil jeg sætte pris på, at han i det mindste ganske nøje definerer, hvad det var, der var forkert.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg vil gerne sige til hr. Albertsen, at jeg ikke kan forstå, at det ærede medlem er så forundret over alt dette her. Der er nemlig ingen grund til at undre sig.

Årsagen er ganske enkelt den, at VK-planen ganske uanset den partipolitiske udgang på valget, led et smerteligt nederlag, ikke så meget i kraft af socialdemokratiets indsats –

også den, forhåbentlig – men på grund af partier, der i dag mere eller mindre placerer sig til højre for midten og ellers er støttepartier, eller hvad man vil. De ødelagde enhver chance for og enhver mulighed for et flertal for den VK-plan, og jeg siger, det var godt, at der i hvert fald kom det positive ud af det valg, som fandt sted. Men VK-planen led også nederlag – det ved man jo godt – i VK-partierne, fordi der internt, bl.a. i venstre, var en voldsom kritik af, at man havde ført sig frem med denne politik på en meget billig facon, som slet ikke stod for en saglig vurdering. Jeg kan bare referere til dybtgående skrivelser, artikler i Berlingske Tidende, af hr. Steen Leth Jeppesen.

Det, der er det afgørende nu, er det uhyggelige i, at man på den ene side snakker om at spare, men ikke kan dokumentere, at det kan gennemføres, og på den anden side gør sig til talsmand for – det vil de kommende afstemninger vise – at der sker en voldsom udvidelse af udgifterne i den offentlige sektor, måske fordi de borgerlige partier stemmer sammen med partier, der står til venstre for socialdemokratiet. Når bare man kan genere regeringen, så er det godt, mener man.

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Hr. Albertsen nævnte 5 eksempler. Biblioteksafgiften var forkert, den var ikke med i planen. Karensdagene var forkerte, de var ikke med i planen. Det med daginstitutionerne var 50 pct. forkert, fordi vi jo samtidig satte småbørnstilskuddene i vejret, så det vil altså sige, at det var halvt forkert. 2½ ud af 5, det er halvdelen.

Jeg indrømmer, at niveauet i hr. Albertsens beskrivelse af VK-planen – eller KV-planen, det skal ikke komme an på mig, hvad den hedder – svarer fuldstændig til niveauet i den usædvanlig ufine annoncekampagne med 20 mill. kr. i ryggen, som statsministeren førte sig frem med i valgkampen i stedet for at tænke lidt på landets finanser.

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Vi må snart tænke på at holde op med de korte bemærkninger, inden vi får gentaget hele den forrige valgkampagne. Der er indtegnet to. Hr. Arne Melchior for en kort bemærkning.

[Første næstformand]

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Ja, nu er det jo mere blevet en snak om VK-planen end om handlingsplanen, som S-planen hed, og den skal jeg senere kommentere.

Statsministerens udtalelser giver mig anledning til at sige, at det altså ikke kun var VK-planen, der led nederlag i valgkampen. Der må vistnok siges at være nogle flere af planerne, som både mandatmæssigt og prestigemæssigt led nederlag ved den lejlighed.

Og med hensyn til partier og hvor de er placeret, skal jeg blot meddele til statsministerens orientering, at mit parti fortsat er placeret, hvor dets navn angiver det.

(Kort bemærkning).

Albertsen (S):

Hvis hr. Bertel Haarder har ret, så skal jeg da gerne medgive, at der kan være sket et eller andet svigt i min hukommelse. Det, der i så henseende alene er tale om, mener jeg er spørgsmålet om biblioteksafgiften, som på et vist tidspunkt var fremme, og det er muligt, at den blev korrigeret på et eller andet tidspunkt.

Hvis jeg husker ret, var der på det pressemøde, hr. Christophersen holdt umiddelbart før valget, hvor vi blev præsenteret for VK-planen, tale om en meget lang række besparelsesforslag. Det skal jeg i princippet ikke bebrejde VK at man kom med, for det er den holdning, disse partier har, og som de udtrykte. Det, jeg bebrejder VK, og det, der er det essentielle i debatten her, er, at man forud for valget siger, at man vil gennemføre en lang række spareforslag. Så kommer man efter valget med en lang række udgiftsforslag, og oven i det fortæller man, at vi alligevel skal spare. Det er denne mangel på logik og mangel på overensstemmelse mellem, hvad man sagde før og efter, og hvad man nu forsøger at bilde befolkningen ind med hensyn til det forkerte i regeringens udspil, der sår tvivl om, hvorvidt det, man står og forfægter, er seriøst.

Jeg går ud fra, at det nøjagtige talmateriale også befinder sig i de pågældende partiers annaler, i deres kontorer. Jeg skal for mit vedkommende gerne bidrage til, hvis der måtte være misforståelser herom, at de bliver

fjernet. Men tilbage står, at man ville gennemføre meget kraftige besparelser på socialministeriets, på indenrigsministeriets og på en lang række andre områder. Det går jeg ud fra at man ikke vil bestride. Derfor er det falsk tale, når man anfører, at vi nu skal spare, uden at man kommer frem med disse forslag, hvad jeg synes ville have været mere alvorligt og mere fornuftigt.

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Ja, og vi har stadig væk første behandling af forslag til lov om ændring af lov om afgift af spiritus m.v. Derfor bliver der kun givet én yderligere kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

Det er blot for at rette en åbenbar misforståelse. Statsministeren mener åbenbart, at SF har fremsat dette forslag for at genere regeringen. SF har fremsat dette forslag for at hjælpe invalidepensionisterne. Derfor har vi fremsat det ikke alene denne gang, vi har faktisk fremsat det 2 eller 3 gange tidligere siden 1978. Vi er da kun glade for, at det endelig samler et flertal herinde. De andre partiers motiver til endelig nu langt om længe at stemme for vores forslag skal jeg ikke udtale mig om.

Ellemann-Jensen (V):

Hvis nu statsministeren satte sig til at regne på, hvordan en nettofremgang på 2 mandater for konservatives og venstres helhedsplan – lidt ulige fordelt ganske vist – kan være en dundrende fiasko, mens en tilbagegang for socialdemokratiets helhedsplan, eller handlingsplan, hed det vist, på 9 mandater skulle være en eller anden form for sejr, og hvis hr. Albertsen samtidig satte sig til at gennemlæse den helhedsplan, som venstre og konservative lagde frem, så kunne vi måske siden tage debatten op på et langt mere seriøst grundlag, end den er ført på med hr. Albertsens bemærkninger her.

Så vil jeg i øvrigt vende tilbage til det, der jo er dagens emne, nemlig statsministerens redegørelse forleden dag, hvor statsministeren sagde her i tinget, at hvis vi fastholder helheden i regeringens forslag så når vi et skridt længere frem. Det er tydeligt, at statsministeren dér anstrengte sig for ikke at love

[Ellemann-Jensen]

for meget, og det er meget tiltalende, at statsministeren anstrænger sig for det. Men er sandheden ikke, at i bedste fald betyder regeringens politik, at vi bliver stående, hvor vi står? Det skyldes, at der ikke er den nødvendige sammenhæng i regeringens politik, noget, der jo er illustreret af de mange afgiftsforslag, der er til første behandling her i dag, og som skal være med til at betale den regning, der er talt så meget om.

Med disse afgiftsforhøjelser vil regeringen øge arbejdsløsheden i private virksomheder ganske betydeligt. Den ledighed vil man så siden hen prøve at bekæmpe igennem forskellige kunstgreb, der overvejende indebærer større beskæftigelse i den offentlige sektor. Det skal så betales med endnu højere skatter, så vil arbejdsløsheden igen stige i den private sektor, og så kører svikmøllen. Resultatet bliver en svækket privat sektor og en større offentlig sektor, og det er ikke et skridt frem, det er snarere et skridt til venstre, altså et skridt i retning af det SF, der siden sin valgsejr i december har kastet sin skygge over hele regeringens virksomhed, for der er jo klare socialistiske elementer i den politik, regeringen lægger frem.

Statsministeren har søgt at beskrive det på en anden måde. Statsministeren har talt om regeringens politik som det, han kalder mødestedet for de politiske kræfter fra både højre og venstre side i det politiske billede. Og statsministeren har oven i købet sagt, at socialdemokratiet har taget sådanne hensyn til balancen imellem de forskellige sider herinde, at der ikke er noget at rette i regeringens forslag. Det er en ganske overlegen måde, en mindretalsregering dermed behandler folketinget på, for dér siger regeringen jo ligeud til folketingets partier: der er ikke noget at snakke om, det må blive, som socialdemokratiet ønsker det. Og med den holdning er der ikke noget at sige til, at samarbejdet har haft så ringe kår, som tilfældet har været, i folketinget siden valget i december.

Statsministerens redogørelse i onsdags dækkede 4 hovedområder. Der var regeringens beskæftigelsespolitik, landbrugspolitikken, finansieringen af de to områder og så den generelle økonomiske politik.

Beskæftigelsespolitikken drejer sig jo først og fremmest om den såkaldte martspakke, som tidligere har været drøftet her i tinget. Jeg skal bare ganske kort sige, at udvalgsbe-

handlingen har overbevist venstre om, at pakkens hovedhjørnesten, den såkaldte jobskabelsesordning, ikke vil bidrage positivt til en forbedring af beskæftigelsessituationen i Danmark. Den vil derimod, som vi også sagde under første behandling, først og fremmest føre til overførsel af arbejdspladser fra private virksomheder til den offentlige sektor. Det ønsker vi ikke at medvirke til. Vi opfatter det som en form for flytning af ideologiske hegnspele, og vi har med tilfredshed noteret os, at det radikale venstre igenem sit ændringsforslag, som vi vil støtte, søger at begrænse skadevirkningerne af regeringens forslag.

Statsministerens udtalelser om landbrugets situation var stærkt foruroligende, for de tyder på en alt for afslappet holdning til dette erhvervs problem. Statsministeren gav os et overdrevent billede af, hvad der hidtil er gjort af regeringen for at lette landbrugets situation. Og specielt skyder statsministeren meget langt over målet ved at hævde, at prisforhøjelserne i EF og devalueringen af den grønne krone netto skulle tilføre dansk landbrug ca. 3 mia kr. om året. Det er væsentlig mindre beløb, der er tale om, når vi tager hensyn til de forøgede omkostninger. Det er måske kun en tredjedel af det beløb, statsministeren nævner.

Men hvad har regeringen så at byde på? Det er ikke meget. Det er kun udsigten til en jordbankordning, som man vil have vedtaget til efteråret, og som man siger skal give landbruget en lettelse i likviditeten af størrelsesordenen 1½ mia kr. om året. En ting er, at man i regeringen åbenbart stadig ikke er klar over, hvor store beløb der er nødvendige for at sikre produktionen i dansk landbrug og dermed sikre de mange arbejdspladser i følgerhvervene. En anden og nok så alvorlig ting er, at regeringen her klynger sig til en ideologisk konstruktion, som hverken er til gavn for landbruget eller for samfundet. Argumentet for en jordbank er jo, at man ikke vil risikere, at en finansieringsreform kan give nogle gevinster i landbruget, som landmændene så siden kan indkassere. Derfor skal man overføre sådanne eventuelle gevinster til staten, i praksis ved, at staten gradvis overtager ejendomsretten til jorden. Ja men hvis man alene havde til hensigt at hindre en utilsigtet gevinst, så kunne man da sagtens have fundet andre udveje, også inden for den

[Ellemann-Jensen]

gældende skattelovgivning. Det har man ikke prøvet på, og derfor er det tydeligt, at regeringen her er ude i et ideologisk ærinde med sit forslag om en jordbank, og her er det klart igen SF, der trækker regeringen i socialistisk retning.

Det, vi ser, er altså et magert resultat af nu over halvandet års forhandlinger med landbruget. Det er et magert resultat, regeringen har at fremvise, og man må drage den konklusion, at regeringen har holdt dette kriserammede erhverv som gidsel i den lange tid, hvor der er forhandlet uden resultat. Det kan blive dyrt for det danske samfund, ikke bare for landbruget, at regeringen på den måde har svigtet.

Men nu skal der altså skrives en regning ud for marts pakken og for landbrugspolitikken, og den ene del af regningen ser vi i dag i form af en række afgiftsforhøjelser, dels gamle kendinge, dels nye og udspekulerede ting.

Regeringens forslag om at lave indeksregulering af en lang række afgifter må vi vende os meget skarpt imod. Det er en farlig inflationsmaskine, skatteministeren her prøver at stable på benene, og det er klart, hvad han søger at opnå. Han vil søge at opnå, at han undgår det besvær at skulle rende til folketinget, hver gang finansministeren har opgivet styringen af de andre ministre og staten derfor skal skrabe nogle flere penge hjem.

Der er da også grund til at tvivle på, om skatteministeren virkelig kan få de penge hjem, der bliver talt om. Det er jo tydeligt, at en række afgifter nærmer sig et bristepunkt, hvor nye afgiftsstigninger vil føre til en så voldsom reaktion i efterspørgslen efter de beskattede varer, at slutresultatet meget let kan gå hen og blive et tab for statskassen, for slet ikke at tale om de problemer, som uundgåeligt vil blive skabt for grænsehandelen med de forslag, der lægges frem her.

Så er der nye områder med. For at nævne nogle eksempler: der er afgift på videobånd, på turistikørsel, på haglpatroner, på ukrudts- og rottebekæmpelsesmidler, og hvad ved jeg, og det viser jo, hvor meget skatteministeren efterhånden må lægge hjernen i blød for at udtænke nye sugerør at stikke ned i skatteborgernes lommer. De foreslåede skærpelser af energiafgifterne, især kulafgiften, rummer

ganske særlige problemer, og de problemer vil hr. Ivar Hansen senere gøre rede for.

Men så er der renteskatten, der ifølge regeringen skal indbringe 2 mia kr. til næste år. Denne særlige beskatning af det, man kalder skattefrie renteindtægter, kæder man sammen med skatteministerens redegørelse for regeringens planer om en skattereform, der jo skal behandles her i tinget om et par dage. Man vil altså tage forskud på denne skattereform ved allerede fra nytår at starte beskatning af f.eks. pensionskassernes rentetilskrivning, og ifølge statsministeren forleden dag skal de penge bruges til at dække en del af statens udgifter til marts pakke og landbrugspolitik.

Se, for det første er det jo noget underligt noget, at man vil gennemføre en sådan beskatning helt løsrivet fra en skattereform, som vi kun endnu kender i hovedpunkter, og som i øvrigt rummer nogle meget store og helt uafklarede praktiske problemer. Det virker ikke særlig seriøst, specielt ikke da der var tale om, at man vil bruge pengene 2 gange.

For det andet er der grund til at advare meget imod den tanke, at en sådan renteskat kan anvendes til at finansiere en udvidelse af det offentliges aktiviteter. Hvis regeringen virkelig gennemfører en beskatning af pensionsrenterne, så fjerner man på den måde nogle penge fra opsparingen, der ellers ville være blevet liggende i mange, mange år, før de blev sluppet løs til forbrug. Det vil sige, at man laver et hul i den samlede opsparing, og det hul må jo fyldes ud på en eller anden måde. Men hvordan skal det ske? Ja, det fortæller regeringen os ikke noget om. Man vil bare fjerne noget opsparing og omsætte det til offentligt forbrug uden smålig skelen til, at man derved forværrer balanceproblemerne i økonomien.

Det er også betænkeligt at gennemføre en særlig beskatning, som kan fjerne lysten til at spare op i pensionsordninger. Her rammer man den vigtigste kilde til privat opsparing i Danmark, ene og alene for at skaffe penge til statskassen og helt uden at se på, hvilken virkning det må have for de private pensioner. Hr. Camres helt forvrøvlende argumentation før, som så korrekt blev angrebet af hr. Wilhjelm, taler jo for sig selv. Det, man er ude efter, er at hente nogle penge hjem, uanset at man dér bryder ind i nogle mekanis-

[Ellemann-Jensen]

mer, man ikke kan overse. Det er op mod 2 millioner menneskers opsparing til alderdommen, man rammer her, og man må spørge, om det er særlig klogt eller særlig genemtænkt.

Fejlen er, at regeringen med sin stærke binding til SF helt afviser offentlige besparelser, og statsministeren sagde det rent ud i sin redegørelse forleden dag: hvis der kommer forslag til nye udgifter, så må de dækkes af nye indtægter.

I dag fik vi regeringens budgetredogørelse. Vi fik den på et meget sent tidspunkt, og det er for ringe. Den budgetredogørelse har forelliget trykt ude i byen siden midten af sidste uge. Det vil sige, at der er nogle, der har haft mulighed for at trække den ud af forbindelser rundt omkring. Andre, f.eks. de ordførere, der skal diskutere her i dag, har først fået den en time inden debatten. Det kan vi ikke være tjent med. Og vi kan specielt ikke være tjent med, hvis vi skulle have ført debatten alene på grundlag af finansministerens helt usaglige kronik i Aktuelt i dag, hvor finansministeren på en måde, som slet ikke ligner finansministeren, giver et meget, meget skævt og forvrænget billede af, hvad der står i budgetredogørelsen. Det, der står i budgetredogørelsen, er jo ikke det, finansministeren prøver at fremstille, nemlig at det hele går fint. Nej, det, der står, er, at regeringens udgiftspolitik er brudt sammen. Der har været et par år med en afdæmpning af stigningstakten i statens udgifter, men nu er alle rammer brudt. I år budgetteres der med en realstigning i statens udgifter på ikke mindre end 5 pct., og selv det tal holder næppe.

Statens underskud vokser. Skønnet for 1982 er nu oppe på over 50 mia kr., og vi kommer endnu højere op, det er der ingen der er i tvivl om. Hidtil har vi fået den forklaring af regeringen, at det er en naturlig ting at have et underskud, så længe vi har krise og stor arbejdsløshed, og at underskudet vil forsvinde af sig selv, når bare vi får fuld beskæftigelse. Men budgetredogørelsen fortæller os, at sådan hænger det ikke sammen. Selv om vi skulle opleve en væsentlig forbedring af beskæftigelsen, så vil der stadig være store underskud, og det vil altså sige, med budgetredogørelsens egne ord, at der nu er opbygget et strukturelt underskud på de offentlige finanser.

I den situation kommer regeringen så med en håndfuld afgifter, og det siges flot, at bliver der yderligere udgifter, nå ja, så skal der skaffes nye indtægter. Ja men er man slet ikke klar over i regeringen, hvor socialdemokratiet har ført os hen med de seneste års laden stå til? Vi står jo med en offentlig sektor i dag, der har så stærk en grokraft, at der skal gribes dybt ind i den lovgivning, der styrer udgifterne, hvis vi skal gøre os noget som helst håb om at få bremset skattetrykrets stigning og stigningen i underskuddet. Det var her, regeringen burde sætte ind i stedet for at bryste sig af, at man har opbygget en stadig større offentlig sektor igennem kriseårene. Realiteten i påstanden om, at vi har fået skabt flere arbejdspladser end andre industrilande, er, at det er arbejdspladser, der er skabt i den offentlige sektor, samtidig med at der er forsvundet arbejdspladser i den private sektor, og det er klart, at det er noget, der ikke kan fortsætte.

Det triste er, at regeringens såkaldte flerårige økonomisk-politiske handlingsprogram er brudt sammen. Det er ikke lykkedes regeringen at bremse de offentlige udgifter - tværtimod. Det er ikke lykkedes regeringen at sikre en nedbringelse af underskuddet på betalingsbalancen år for år. Vi er derimod på vej ind i en situation, hvor de sidste måneders udsivning af valuta fra Danmark i nærmeste fremtid kan tvinge Nationalbanken til en drastisk stramning af pengepolitikken. Og det er ikke lykkedes regeringen at fastholde den tilstræbte forbedring af konkurrenceevnen. Det lykkedes en tid, også på grund af regeringens indsats, og det burde i virkeligheden lære regeringen, at der altså er noget at hente i en generel forbedring af konkurrenceevnen. Det er på den måde, der skal skaffes varige arbejdspladser, ikke ved nogle kunstige ordninger, der undergraver den private erhvervssektor i Danmark.

Regeringen lægger op til det, man kalder en ungdomsgaranti: enhver ung skal have tilbud om job eller uddannelse. Men hvis prisen for en sådan garanti er, at vi overlader ungdommen et samfund, der er bragt til den økonomiske fallits rand, et samfund, hvor de arbejdspladser, der skal sikre fremtidens velstand, er blevet undergravet, et samfund med en voksende statslig styring, et ufrit samfund med stadig færre valgmuligheder for den enkelte, så giver jeg ikke meget for den ung-

[Ellemann-Jensen]

domsgaranti. Det tror jeg heller ikke at de unge gør, for det bliver dem, der kommer til at betale den virkelige regning, hvis det lykkes regeringen at slippe igennem med sin politik.

Ivar Hansen (V):

Jeg vil gerne gøre nogle bemærkninger om de energiafgifter, regeringen har fremsat forslag om som led i en samlet afgiftspakke.

Det er jo en kendsgerning, at det i de senere år er lykkedes at gennemføre betydelige besparelser i energiforbruget i det danske samfund. Der er virkelig blevet gjort en indsats, og der er nået betydelige resultater. Det bliver der da også gjort opmærksom på i den energiredegørelse, der kom fra energiministeriet i slutningen af 1981. Efter de afgiftsforhøjelser på energi, der nu kommer, oven i købet på helt nye områder, kunne de mange i det danske samfund, der virkelig har gjort en indsats på dette område og har opnået disse resultater, med rimelighed spørge: er det virkelig takken for den indsats, der er gjort, at der nu bliver pålagt nye energiafgifter, nye fordyrelser, oven i købet på nye områder? Selv om vi ved, at man søger at holde erhvervslivet fri for de nye omkostninger, så ved vi meget vel, at de i indirekte form i meget vid udstrækning kommer til at omsætte sig i nye omkostninger for erhvervslivet.

Det er klart, at også energiafgifterne har et fiskalt sigte; det er en del af regningen, der skal betales, det skal bringe flere penge i statskassen. Men vi fornermer selvfølgelig også, at disse forslag har et energipolitisk sigte, set ud fra et socialdemokratisk synspunkt. Nu kommer der nye afgifter på en række områder. Man tilsigter en afgiftsudjævning på de forskellige energipolitiske områder. Det, man aner tydeligere og tydeligere, og som vi også har gjort opmærksom på i den senere tids energipolitiske debatter her i folketinget, er en egentlig prisuniformering. Det er vi ikke tilhængere af.

Jeg vil gerne specielt om en forhøjelse af benzinafgiften stille det spørgsmål: er det virkelig det, vi netop nu har brug for? Vi ved, at det stadig væk er mere end halvdelen af befolkningen, der har brug for bilen i den daglige transport, jeg tænker her først og fremmest på hjem-arbejde-kørsel. Er det nye omkostninger i særlig grad for den del af

befolkningen, vi har brug for netop nu? Vi mener, at et forslag af den karakter får den stik modsatte virkning af den tilsigtede.

Så er der spørgsmålet om en forhøjelse af olieafgiften og i den forbindelse også en forhøjelse af elafgiften. Herom kan der siges mange ting, men det kan jeg ikke nå på de få minutter, jeg har til rådighed. En kendsgerning står i hvert fald fast, og det er, at hvis man ser de ting i sammenhæng, har det den karakter, at det først og fremmest kommer til at ramme borgerne i den tyndt befolkede del af landet og i de mindre bysamfund.

Jeg har lagt mærke til, at en af de socialdemokratiske ordførere, hr. Bakholt, sagde, at man ville møde frem her i folketinget med et forslag – det ligger jo allerede på bordet – om forhøjet varmhjælp til pensionister. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at der er mange andre befolkningsgrupper i dette land, der har meget lave indkomster, og som bliver ramt af de energiafgiftsforhøjelser, der ligger her. Derfor er regeringens politik – jeg beklager at skulle sige det – på dette felt en politik, der vender den tunge ende nedad, eller for at sige det på en anden måde: en asocial politik.

Så vil man indføre en kulafgift, og det er jo noget nyt, man går ind i her. Jeg synes, man kan stille det spørgsmål med rette: er det en afgift, der overhovedet kan administreres? Har folketinget overhovedet tid nok til at behandle en afgift af en sådan karakter? Vi sætter i venstre også et meget stort spørgsmålstegn ved, om det er rimeligt at lægge en afgift på den meget store udnyttelse af spildvarmen fra vore kraftværker, som vi har haft så stor succes med i det danske samfund.

Afslutningsvis vil jeg gerne sige, i hvert fald i denne omgang, at når vi ser energiafgifterne isoleret og i sammenhæng med de øvrige afgifter, så må vi sige, at de er et led i en uklog og kortsynet politik, og derfor kan vi ikke medvirke til at gennemføre forslag af den art.

Gert Petersen (SF):

Jeg må nok sige, at jeg under de indlæg, som blev holdt af hr. Palle Simonsen og hr. Ellemann-Jensen, næsten følte mig som Jeppe i baronens seng. Jeg kneb mig i armen og

[Gert Petersen]

spurgte mig selv: er jeg vågen, eller drømmer jeg? Drømmer jeg, at det socialistiske paradys nu er ved at blive realiseret? Er det virkelig sådan, at statsministeren ikke foretager sig noget, uden at SF, uden at jeg som formand for SF har blåstemplet det? Er vi virkelig derhenne? Er vi nu i hvert fald i mit paradys? Men så vågnede jeg op, og så opdagede jeg, at det bare var hr. Palle Simonsen og hr. Ellemann-Jensen, som sagde det, og så er der jo langt mellem udsagn og virkelighed. Det vil fremgå af det, jeg i øvrigt har at sige her, at der ikke alene er langt mellem de udsagn, vi har hørt, og virkeligheden, der er også et godt stykke mellem det, jeg mener, og det, socialdemokratiet mener. Statsministeren, eller rettere sagt hr. Palle Simonsen, kan godt befri sig for den del af deres bekymring. Der er ikke tale om, at det, statsministeren foretager sig, er noget, som SF blåstempler. I nogle tilfælde vil jeg sige, at det næsten er det modsatte.

Vi har en række kolossale problemer i dansk økonomi. Arbejdsløsheden er det alvorligste. Det fald i levestandarden, som i en årrække i sidste halvdel af 1970'erne ramte store dele af befolkningen, er et andet stort problem, betalingsbalancen, statsbudgettet. Fra SFs side vil vi slet ikke påstå, at der findes en mirakelløsning på disse problemer, men der må ikke desto mindre føres en målbevidst krisepolitik med udgangspunkt i, at arbejdsløsheden er det største og alvorligste problem, og at tacklingen af de øvrige problemer må underordnes og koordineres med kampen mod arbejdsløsheden.

Når det er kommet så vidt, når krisen er så alvorlig, så skyldes det naturligvis i nogen grad internationale konjunkturer, men det skyldes så sandelig også den form for krisepolitik, der er ført herhjemme i de sidste 5-6 år. Den tog udgangspunkt i begrebet konkurrenceevne, som vi også har hørt en del om i dag. Selvfølgelig - det erkender SF da også - er konkurrenceevnen af betydning. Beskyttelsen af den bør være én af strengene i en krisepolitik, men i en lang årrække har man betragtet den som krisepolitikens eneste streng, og det er naturligt for en krisepolitik, der alene baserer sig på kapitalens betingelser. Derfor fik vi indkomstpoltikken, båret af en naiv tro på, at bare man kunne presse de danske lønninger ned under konkurrenternes, så ville krisen blive overvundet uden

hensyn til, at konkurrenterne forsøgte sig med de selv samme metoder, og at eksporthvervene er helt ude af stand til at opsure den kolossale arbejdsløshed. Samme virkning havde de andre patentløsninger, man forsøgte sig med. På 5 år blev momsens sat i vejret fra 15 til 22 pct. Selvfølgelig medførte denne chokbehandling, at der kom formindsket efterspørgsel, men ikke bare efter de udenlandske varer, men sandelig også efter de indenlandske varer. Så nok blev betalingsbalancen lidt forbedret, men patienten, det vil sige befolkningen, blev endnu mere syg. Nedsættelserne af de offentlige budgetter, fordyrelsen af den offentlige service, var den tredje patentmedicin, der ifølge opskriften skulle give plads til større private investeringer, men derved blev den offentlige sektors rolle som fremadrivende motor forringet, uden at de private erhvervs investeringer gik i vejret.

Hele denne politik gennemførte socialdemokratiet først sammen med venstre, konservative og radikale, derefter i direkte regeringssamarbejde med venstre, og så sammen med det radikale venstre, centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti. Uanset hvilke ølser der blev sat for eller bag, så beholdt pølsen sin smag, krisen blev ved med at være der, ja, den blev værre. Alligevel er det denne politik, de borgerlige partier nu ønsker videreført i forstærket omfang. Godt nok hører vi dem i denne hellige stund tale kritisk om afgifter, men det er faktisk de samme partier, som var med til at sætte højderkord i momsforhøjelse. Godt nok taler kun det radikale venstre for tiden højt om indkomstpoltik, men de andre har trofast været med, hver gang det gjaldt. Deres vigtigste patentmedicin for tiden er dog det, de kalder besparelser, det vil sige nedskæringer på de offentlige budgetter, og det har vi ofte hørt en hel del om her i dag. Her har de for alvor lært af fremskridtspartiet, som jo også nu er med i den fælles front, der åbenbart skal redde Danmark.

Hvad regeringen angår, er det mit indtryk, at diskussionerne i arbejder- og fagbevægelsen, valgresultatet og styrkelsen af SF ikke er gået spurlost hen over socialdemokratiet. Socialdemokratiet gik jo til valg på en opprioritering af beskæftigelsen. Det er sket før, men det var overraskende, at selvpunktet blev fastholdt også efter valget, selv om folkettingen igen fik et borgerligt flertal; et sådant

[Gert Petersen]

flertal har altid tidligere været socialdemokratiets officielle undskyldning for at glemme valgløfterne. Efter min opfattelse er der stadig mange elementer af borgerlig politik i regeringens tiltag, det kommer jeg tilbage til. Men der er også noget, der er nyt i forhold til tidligere.

For det første er der, hvis den igangværende operation lykkes, formentlig sikret omkring et halvt hundrede tusinde job og uddannelsespladser, endda efter at regeringen kun har siddet et halvt år. Det er stadig for lidt, men det er dog, hvad man sagde under valgkampen.

Dernæst har den offentlige sektor – det er det, der generer de borgerlige partier så meget – atter fået en rolle som motor i økonomien, udtrykt i den kraftige forøgelse af støtten til boligbyggeriet, i fremrykning af offentlige investeringer, især vedrørende energi og kollektiv trafik, og i forslaget om jobskabelsen, som ganske naturligt også er det, der vækker mest forargelse på den dårlige side.

Endelig er det nyt, at regeringen nu erkender, at en indsats for beskæftigelsen i et vist omfang er selvfinansierende, at det altså ikke er nødvendigt med fuld dækning for udgifterne, og at en stramning af finanspolitikken ikke er rimelig under de nuværende omstændigheder. Der skal dækkes omkostninger på 7,8 mia kr. i 1983, men regningen er på 5,7–6 mia kr. og selve forbrugsbelastningen på op imod 4 mia kr. Derudover vil man hente 2 mia kr. hjem ved et skånsomt indgreb mod pensionskassernes rentefri privilegier, og det er også noget nyt.

Det er for at fastholde regeringen på denne nyorientering, at SF i betydeligt omfang har samarbejdet med den om den økonomiske politik, selv om vi langtfra er kommet så vidt, som vi kunne ønske. Der er stadig en række borgerlige elementer i regeringens politik, f. eks. at troen på indkomstpolitikens velsignelser lever videre. Vi hørte også statsministeren tale om trepartsdrøftelser, og vi oplevede nogle ganske farlige devalueringsskænmåner tidligere på året. Jeg vil godt sige, at hvis de var »lykkedes«, så havde det været slut med ethvert samarbejde fra SFs side om den økonomiske politik. Angrebet på arbejdsløsheden er endnu for svagt. 45.000–50.000 nye arbejds- og uddannelsespladser er ikke voldsomt meget mere, end hvad der svarer til nytilgangen til arbejds-

markedet. Martspakken er præget af tro på guleroden, når det gælder arbejdsgiverne, tydeligst i forslaget om EFG-praktikpladserne. Filosofien er åbenbart, at når kapitalisterne ikke selv vil betale for uddannelse af ny arbejdskraft, så vil man ikke tvinge dem til det, så skal samfundet være så elskværdigt at gøre det.

I det hele taget synes jeg, at eftergivenheden over for de borgerlige synspunkter, det, vi kalder »klassesamarbejdsfilosofien«, stikker dybt i socialdemokratiet. Det gælder tilskudstankegangen, som endda koster penge i form af negativ indkomstskat, og indeksring af afskrivningsreglerne til de borgerlige partiers store begejstring og til gengæld omkostninger, som socialistisk folkeparti så sandelig ikke har blåstemplet og hverken har lod eller del i, og det gælder den manglende lyst til at tage kampen op mod ideerne om en særlig lav ungdomsløn, selv om socialdemokratiet udmærket godt selv ved, at en sådan ungdomsløn ikke giver flere job til de unge, men bare en ekstra fortjeneste til arbejdsgiverne. Alligevel giver man efter og fører løntrykker-cirkulæret ind i jobskabelsesloven.

Hvad martspakken angår, er den ikke SFs opfindelse, og den er ikke blevet forudforhandlet med os. Vi har ikke blåstemplet den, hr. Palle Simonsen. Havde det stået til os, ville vi have brugt de samme midler med hvad jeg tror ville være en større effekt, især til en betydelig forøgelse af de statslige og kommunale anlægsarbejder, øget støtte til kommunerne gennem 50 pct. refusion for reparations- og erstatningsbyggeri, yderligere udvidelse af de offentlige investeringer, især til vedvarende energi og den kollektive trafiksektor, afskaffelse af overarbejde og indførelse af betalt uddannelse i arbejdstiden, en EFG-praktikpladslov baseret på en kvotaordning og endelig en bred iværksættelse af offentlig produktion. Det ville have været hovedpunkterne i en folkesocialistisk martspakke.

Også finansieringen ville have set noget anderledes ud end den, regeringen foreslår. Selve ideen om at hente 2 mia kr. fra rentetilskrivningerne kan vi tilslutte os. Vi er også forholdsvis positivt indstillede til afgifter, der skal styre og begrænse ressourceforbruget, såfremt nettoeffekten af hele operationen, som det er tilfældet her, er en øget beskæftigelse. Men vi er noget betænkelige ved olie-

[Gert Petersen]

afgiftsforhøjelsen, selv om det hjælper noget, at de tanker om en øget varmemøtte, vi førte frem, er overtaget af regeringen, og at boligministeren efter vores råd vil fremsætte forslag, der sikrer, at private udlejningsboliger kan blive isoleret, såfremt lejerne ønsker det.

Meget betænkelige er vi ved nogle af de såkaldte giftskatter, især på øl og tobak. Man skal holde op med hykleriet, for vi ved jo alle sammen, at meningen med disse afgifter aldeles ikke er at tjene sundhedsformål. De skal alene skaffe penge til statskassen rent ud sagt ved at fordyre nogle fornøjelser for de dårligst stillede, mens velhaverne ikke mærker fordyrelsen. Derfor foreslog vi under drøftelser med regeringen, at en del af afgiftspakken skulle erstattes af en særskat på store indtægter for derigennem at få en rimelig social byrdefordeling. En bedre byrdefordeling kunne også sikres ved, at fødevarer blev helt eller delvis fritaget fra moms, mens andre varer blev belagt med en tilsvarende højere moms. Begge forslag blev afvist, officielt fordi de ikke kunne samle flertal, sagde man til os – med venlig hilsen til det radikale venstre – men reelt måske, fordi regeringen ikke selv brød sig om dem. Socialdemokratiet foretrækker at køre videre med visse afgifter, som arbejderbevægelsen ærlig talt oprindelig og med rette var imod. Og ikke nok med det: nu vil man oven i købet have dem pristalsreguleret, vel for at få dem væk fra folketingsets indflydelse. Det er vi imod.

Derudover er socialistisk folkeparti indstillet på at udvide forhandlingsvilje også vedrørende de elementer, vi under andre forhold er imod. For os er den samlede effekt af hele komplekset afgørende, og det vejer tungt, at der faktisk er tale om en prioritering af beskæftigelse og uddannelse baseret på en øget offentlig indsats og uden nogen finanspolitisk stramning. Det peger i den af SF ønskede retning, selv om man endnu langtfra går så langt, som vi tilstræber, og selv om man ikke under alle omstændigheder har fulgt de modeller, vi kunne have ønsket opstillet. Det indgår også i vores helhedsvurdering, at der nu tegner sig visse positive perspektiver med hensyn til en landbrugsreform og en skattereform, som, hvis de gennemføres, vil give den indeksfinansieringsreform, vi har været med til at gennemføre, den styrke, den mangler i dag.

Vi erkender, at vi har med et folketing at gøre, hvor borgerlige partier har flertal. Alle rede af den grund kan vi selvsagt ikke få vores ideale fordringer opfyldt. Derfor er vi indstillet på at forhandle om finansieringsplanen med inddragelse af martspakken og på baggrund af den samlede beskæftigelsesindsats siden valget. Det er mit håb, at resultatet af disse forhandlinger bliver positivt. Man må ikke forveksle vores forhandlingsvilje med en blanko-check. Således er der f. eks. en uspecificeret landbrugspost på regningen. Vi er enige i, at der er behov for støtte til den kriseramte del af landbruget, men vi vil have indflydelse på, hvordan det gøres, og vi vil have sikkerhed for, at støtten ikke kapitaliseres. Derfor er en principiel enighed her og nu om en senere indførelse af en løbende værdistigningsafgift en forudsætning for SFs medvirken.

Endvidere er der løntrykkercirkulæret, som er et stykke indkomstpolitik. Der må findes veje til afvikling af denne indkomstpolitik. Hvad EFG-praktikpladserne angår, må det sikres, at det nødvendige antal EFG-praktikpladser kommer til at stå til rådighed, og hvis det ikke kan lade sig gøre med de midler, der nu er foreslået, så må der være enighed om at tage andre midler i anvendelse. Den sociale byrdefordeling i afgiftspakken er endnu ikke tilfredsstillende. Vi mener, at de sociale kompensationer må forbedres.

Endelig må det antal arbejdspladser, afgiftspakken koster – og den koster arbejdspladser, selv om jeg nok vil mene, at Industrirådets vurdering er ud i den blå luft – erstattes af mindst lige så mange nye. I den forbindelse er jeg glad for, at regeringen efter vores råd har knyttet 2 beskæftigelsesfremmende forslag til pakken, nemlig om en betydelig øget støtte til vedvarende energi og med et 30 pct.s tilskud til kommunerne til energibesparende foranstaltninger. Jeg tvivler dog på, at det er tilstrækkeligt. Det må vi forhandle videre om.

Under alle omstændigheder vil SFs stillingtagen afhænge af den helhed, der kommer ud af de nærmeste dages arbejde. I den forbindelse vil jeg godt medgive, at skal der gennemføres noget, så må vi – det må SF også – tage hensyn til det beklagelige forhold, at der er et borgerligt flertal her i folketinget. Men når jeg har sagt det, så vil jeg godt tilføje, at det ikke betyder, at vi kan

[Gert Petersen]

stille os tilfreds med hvad som helst, med en hvilken som helst indrømmelse. Hvis det skulle lykkes borgerlige partier at destruere grundlæggende elementer i det, der er positivt – jeg vil ikke skjule, at vi anser hovedtanken i jobskabelseslovforslaget for at være endda særdeles positiv – så vil vi ærlig talt råde regeringen til ikke at tage ansvar for resultatet. Ellers kan vi ende i den gammelkendte situation, at en socialdemokratisk regering elskværdigst kan få lov til at gennemføre de borgerlige partiers politik. Vi tror, det er en stor fejl, hvis man mener, at det er i arbejderbevægelsens interesse. Det er ud fra det hovedsynspunkt, SF vil lade sig lede i den problematik, jeg her var inde på.

Vi får at se, hvordan det går. Socialistisk folkepartis stilling vil som sagt afhænge af helheden og dens elementer, afvejet i forhold til hinanden. Vores målestok er vores grundlæggende forpligtelse til en forstærket indsats mod krise og arbejdsløshed, til en reformpolitik til gavn for den brede befolkning. Skal vi opnå noget i den retning, så må vi, SF, også acceptere skridt, vi ikke bryder os om. Det er vilkårene i et demokrati, hvor der skal være et flertal, for at noget kan gennemføres. Men det hører også med til demokratiet, at partier og bevægelser må sætte grænser for, hvad de kan acceptere af indrømmelser, og hvor langt de kan gå med indrømmelser. Netop derfor vil SFs endelige stillingtagen afhænge af en afvejning af, hvor meget i det samlede kompleks der, når det hele er færdigt, stemt igennem, forhandlet her, peger fremad, hvor meget der ikke gør det, en afvejning af forholdet mellem omkostninger og gevinst for lønmodtagerne.

Glistrup (FP):

Danmark har for store skatter, alt, alt for store skatter. Reverenter talt er den væsentligste enkeltårsag til, at vi overhovedet har arbejdsløshed, at vi overhovedet har økonomiske problemer her i landet, at folketingsflertallet år efter år har vedtaget så augustpakker, så septemberpakker, så majpakker og så andre skatteforøgelsesforslag. Og så kommer her i denne skønne maj måned 1982 Gud hjælpe mig regeringen igen og siger: nu skal vi have forøgede skatter. Det er først og fremmest det, der er til første behandling her i dag.

Det kan kun føre til én eneste konsekvens, nemlig jobødelæggelse. Den store, samlede overskrift over det, regeringen forelægger partierne her i dette forår, er simpelt hen »jobødelæggelsesforanstaltninger«. Bevares, jeg bemærkede da godt, at hr. Camre nævnte, at der i Danmark skulle være sket det, at vi havde fået flere i beskæftigelse i de senere år, men hvad er det for en type beskæftigelse, socialdemokratiet roser sig af? Det er, at man har puttet nogle ind i ghettoer og kuvøser og andre unaturlige situationer inden for den offentlige sektor, og at man har betalt for det ved at stjæle af kommende års arbejdsindsats, ved at stjæle fra ungdommen, for det er reelt det, man gør ved den politik, der føres fra regeringens side med de stadig stigende underskud. Underskud betyder nemlig gældsættelse, og gældsættelse betyder, at man snylter på fremtiden, at man forlanger, at af de arbejdstimer, der bliver udført i fremtiden, skal en meget stor del anvendes til tilbagebetaling af den gæld, man skaber ved at lave alle disse kunstige, unyttige beskæftigelsesjob, som arbejdsministeren og hr. Camre roser sig af i deres såkaldte jobskabelsesforanstaltninger.

Derfor er det, der hedder martspakken, i bund og grund ungdomsfjendsk. Det er først og fremmest ungdommen, man pisker på alle leder og kanter med denne martspakke. De, der nu er unge, skal i deres modne år betale, fordi man ikke har kunnet føre en ordentlig politik fra den nuværende regerings side. Det er sandheden om martspakken, og derfor er overskriften over denne regerings politik »jobødelæggelse«, og derfor bør denne regering ikke have lov til at forsætte.

Statsministeren plejer at tale om de 7 magre år, og det svarer ganske nøje til de 7 år, der er gået fra 1975 til 1982, hvor landets statsminister har heddet hr. Anker Jørgensen, og hvor denne regering ganske og aldeles har misregeret Danmark. Statsministeren tilføjer så i reglen: nå ja, men det kan vi ikke gøre for, det er jo ikke vores skyld her i Danmark; det er den væmmelige Reagan i Amerika og den væmmelige dame derovre i London, som gør det så slemt og så stygt for os. Hverken Ronald Reagan eller Mrs. Thatcher har ansvaret for én eneste af den halve million danskere, der er arbejdsløse eller forkert beskæftiget i øjeblikket. Ansvaret har alene det folketingsflertal, som statsminister Anker

[Glistrup]

Jørgensen har stået i spidsen for. Der er ikke nogen som helst grund til, at vi, fordi Ronald Reagan og fru Thatcher har ført en forkert politik i relation til amerikanerne og englænderne, skal have arbejdsløshed her i Danmark. Vi kunne bare have indrettet os fornuftigt her i Danmark, så havde vi også under disse konjunkturer haft fuld beskæftigelse, som man f. eks. har det i Schweiz, Østrig, Japan og hvilke lande, man nu ellers kan nævne, der har forstået at føre en fornuftig politik.

Noget af det, statsministeren ikke kan forstå, er, at det er nødvendigt for, at vi kan få fuld beskæftigelse og undgå yderligere gældsætning her i Danmark, at vi giver vore virksomheder, de, der skal producere de nyttige varer, ordentlige arbejdsvilkår. Det gør vi ikke, når man fremturer på den måde, man gør, senest med de lovforslag, vi her har til første behandling, ved bare at forøge og forøge og forøge skatterne.

Når statsministeren kommer til at tale om konkurrenceevne, siger han bestandig: ja men vi har igennem regeringens flerårige handlingsprogram siden december 1979 forbedret vores konkurrenceevne sådan og sådan, og vi har virkelig nu en konkurrenceevne, sådan at vi har balance på vores handelsbalance, og det er bare renterne, der giver underskud, osv., osv. Al denne amnestuesnak er uden enhver interesse, så længe vi forøger gælden til udlandet år for år. Så længe vi ikke får tilbagebetalt på den gæld, man ved en forkert politik har pådraget dette land, har vi for dårlig en konkurrenceevne. Om vi absolut set eller relativt set over en eller anden vilkårligt valgt periode har forbedret konkurrenceevnen eller ej, er i og for sig bedøvende underordnet. Det eneste, det gælder om, er, at vi skal sørge for at nedsætte skatterne i dette land til et sådant niveau, at erhvervsvirksomhederne får en sådan konkurrencestyrke over for de faktiske forhold, som de er i omverdenen - hvor vi må godtage, at der er slanger i paradiserne rundt omkring i de forskellige regeringskontorer i de fremmede lande - at vi kan beskæftige vor arbejdskraft fuldt ud, at vi kan sørge for, at vi ikke får forøget gældsætningen. Det er det, der er målestokken.

Så længe vi har én eneste arbejdsløs ud over dem, der nødvendigvis må passere fra den ene virksomhed til den anden, har vi

ikke den fornødne konkurrenceevne her i landet, og derfor må vi forbedre konkurrenceevnen tilstrækkeligt til, at vi virkelig har muligheden for at beskæftige vores arbejdskraft fuldt ud. Det kræver først og fremmest en skattepolitisk indsats, men den skattepolitiske indsats, nedsættelse af skatterne, skal ganske klart gå hånd i hånd med det indkomstpolitiske, og dér kan det ikke nytte noget, at folk som hr. Gert Petersen og andre ud fra noget romantik fra sidste århundrede slår sytten kors for sig hver gang der bliver nævnt ordet »indkomstpolitik«. Det har derfor været det mest oplivende i debatten her i denne måned i Danmark, at det radikale venstre nu går så klart ind for indkomstpolitik, som de gør med deres seneste udspil. Bare de dog havde været hjemme, da fremskridtspartiet tidligere på året fremsatte sit indkomstpolitiske forslag! Men dér var de radikale på lige fod med alle de andre bare villige til at kule det ned, og så fik vi altså en forsinkelse med den indkomstpolitik, vi burde have iværksat for længst. Det kan ikke nytte noget bare at skyde problemerne med indkomstpolitik ud, fordi man er så sart over for nogle organisationer, der jo er mere eller mindre landsskadelige alle sammen. Disse organisationer skal man tage et sådant hensyn til, at man ikke kan lave indkomstpolitik den første måned, den anden måned, den sjette måned, den ottende måned, men skal udskyde det i 10 måneder. Vi har simpelt hen ikke råd til en sådan udskydelse, som man dér er inde på.

Derfor må vi totalt afvise de skatteforhøjelser, der nu kommer. Når man fra regeringens side kommer og siger: ja men der skal jo betales en regning, og man må jo sørge for, at pengene kommer, der er ikke noget, der er gratis, så er svaret ganske klart: de offentlige myndigheder i Danmark har i 1982 skatteindtægter på 202 mia kr. efter allerede vedtagne love. Selv om man, sådan som man burde for at få den fornødne konkurrenceevne her i dette land, nedsatte disse skatter med 40 mia kr., så har vi tilbage 162 mia kr. Inden for de 162 mia kr., er der rigelig plads til, hvad det offentlige skal bruge for at kunne klare de opgaver, det virkelig påhviler det offentlige at se at få foretaget. Det er ikke således, som statsministeren med sine restaurationsvaner forsøger at gøre os det klart, at nu skal vi betale for, at man går på en eller

[Glistrup]

anden restauration og skal betale en regning på en eller anden måde. Man kan sørge for den fornødne sætten-tæring-efter-næring i økonomien ved at sørge for, at vi får de fornødne besparelser.

Men vi må unægtelig i et hus, hvor det eneste, det gælder om, er at tælle til 90, sige, at det ligger lidt hårdt med disse besparelser. Ulykkeligvis havde hr. Albertsen fuldstændig ret i det, han sagde om, hvordan det ligger med offentlige besparelser her i dette hus. Hvis vi går tilbage til de dage, hvor den afgørende landsforbrydelse skete her, den 23. og 24. februar 1982, hvor man altså stemte for alle disse umådelig mange offentlige udgifter, der nu svier så kraftigt til os, så var der jo ikke 25 øres besparelsesforslag fra hverken venstre, konservative, centrum-demokraterne eller kristeligt folkeparti. Ja, rent ud sagt: i disse afgørende øjeblikke kunne man ikke, om man så brugte mikroskop og lup, kende forskel på hr. Poul Schlüter og hr. Gert Petersen eller på hr. Christophersen og fru Ebba Strange, de var fuldstændig ensartede dråber vand, som bare stemte for, at vi skulle have disse meningsløst høje offentlige udgifter.

Af den betragtning, at hr. Albertsen havde ret, følger jo ikke, at hans partifælle hr. Camre også har ret, når han siger: der er jo ingen, der har fremlagt noget som helst samlet alternativ til den politik, som regeringen står for. Jo, der findes et samlet alternativ, der findes en bog på 315 sider, hvor der nøje og præcist på øre redegøres for, hvordan Danmark kan reddes ud af disse problemer, hvordan vi kan få fuld beskæftigelse her i dette land i løbet af nogle få måneder, hvordan vi kan opnå at få de fornødne midler til at tilbagebetale den gæld, som man så ansvarsløst har pådraget vort fædreland både indenlands og udenlands ved den uforvarselige politik, der er ført. Der findes et samlet alternativ, opsummeret i 1.729 præcise forslag til, hvordan opgaven skal løses.

Vi kan ganske roligt sige, at ligegyldigt hvilken regering der måtte udgå af de næste par ugers opgør, så vil det være som et skib uden ror, hvis det ikke bliver således, at det bliver fremskridtspolitikken og fremskridtspartiet, der får den afgørende indflydelse på den politik, der skal føres i den nye regering. Der er ikke nogen som helst grund til at tro, at der mellem de syv partier, der stemte for

finansloven, er nogen som helst, der kan klare de meget, meget vanskelige spørgsmål, man er kommet ud i, uden at det bliver med fremskridtspartiet som rorgængere, med fremskridtspartiet som dem, der kommer til at føre det her. Man kan selvfølgelig snakke meget om, at man gerne vil sidde på en ministertaburet og gerne vil have ministerbil og gerne vil have ministerpensioner, men sandheden er jo, at der er ikke noget som helst indhold i det, der puster sig op til at skulle være et alternativ til regeringen, som kan forventes at kunne gøre det et hak bedre end det, som den socialdemokratiske regering i øjeblikket gør.

Vi har jo erfaringen. Vi ved, at det er skidt, det, vi har. Derfor kan vi håbe på, at fordi vi smider det væk, bliver det ikke stort værre, det, vi så får. Regeringen har med de skatter og afgiftsforslag, som vi her behandler, vist, at den vil fremture forstokket med at gå videre ad den forkerte vej, som har ført ud i fortabelsen, som har ført ud i de syv magre år, som har ført ud i, at arbejdsløsheden bestandig er blevet fordoblet. Ved at skifte regering ud, ved at viske tavlen ren, ved at fjerne de ministre, der sidder i øjeblikket, får vi i hvert tilfælde fjernet noget skidt. Så kan man jo håbe på, at det vil blive bedre, selv om man må tvivle, hvad enten man ser på VKR-flertalsregeringens periode, eller man ser på de fjorten måneder, hvor venstre sad med næsten alle de økonomiske ministre og energiminister, osv. Da gik det jo skidt med en endnu større fart, end det er gået skidt i øvrigt her i landet.

Det er den historiske erfaring, vi har, når vi nu her i de kommende dage forhåbentlig igen skal aflægge Hendes Majestæt nogle besøg nede på Amalienborg og skal finde frem til, hvem der kan afløse den regering, der har vist sig at være så regeringsuegnet, som regeringen Anker Jørgensen har været det i perioden siden december måned, hvor man har været paralyseret af én eneste ting, nemlig frygten for at man skulle tabe nogle flere mandater til SF. Man har ikke kunnet gøre noget som helst i socialdemokratiet, uden at man har haft disse partitaktiske overvejelser inde i billedet.

Når vi fastslår, at socialdemokratiet som følge deraf med forskrækkelsen fra 8. december 1981 stadig er regeringsudueligt, og når vi stadig fastholder, at der skal tælles til 90

[Glistrup]

med alle de mange upopulære tiltag, som bliver nødvendige for at rydde op efter det roderi, som de gamle partier jo er nogenlunde fælles om at have serveret her for dette land, ja, så er der jo ingen anden mulighed, når man skal komme op over de 90, end at tælle alle de seks partier med, som så må kunne danne en regering, og som så må kunne danne en regering, hvor de samles på lige fod. Det bliver den eneste holdbare måde at gøre det på. Man må gøre det således, at der ikke er seks, der har vetoret, for så kan vi i hvert fald være helt sikre på, at så kommer vi ingen vegne. Men de seks må arbejde sammen, sådan at hvad deres grupper i et samlet fællesmøde kommer til, det er det, som binder alle 92. Det er den eneste måde, man kan redde Danmark på.

Så kan man have sine partipolitiske aversioner eller taktikovervejelser om, hvordan det vil gå på næste valgdag, men vi må bare fastslå, at som de faktiske forhold ligger, så er det situationen, at kun igennem en sådan 6-partiregering med absolut flertal – hvor partierne ikke hver for sig vil spille på den luksus, der ligger i at have vetoret – kan vi klare problemerne i det folketing, som vælgerne sammensatte den 8. december 1981, og som vi alle sammen kunne ønske havde været anderledes sammensat. Vi må respektere den måde, det er blevet sammensat på. Kun på den måde kan vi få styret igennem på en anstændig vis.

Når vi derimod betragter de forslag, som vi nu skal til at bruge vore sommerkoglerinætter på her i den lyseste og dejligste tid i Danmark, hvor vi skal sidde og rode igennem de tyve forslag, som vi her har til første behandling, så er der meget lidt positivt i dem. Rent ud sagt: ud af de tyve forslag er der kun de tre, som fortjener at blive vedtaget her i dette folketing.

Det bedste forslag er så ganske givet det, der står som rosinen i pølseenden, nemlig det, der forbedrer folkepensionisternes kår. Det er så ganske klart noget, der er behov for. Man gør det på en lidt trekantet måde, men jeg vil i hvert fald sige til vor nye socialminister, at han skal ikke fortsætte med de mindreværdskomplekser, som han lagde for dagen i går i Berlingske Tidende, og tro, at der skam ikke er råd til at hjælpe de virkelige svage her i samfundet. Det er det, man først og fremmest skal bruge de 150-160 mia kr.,

der er til det offentliges rådighed, til. Næstefter at sørge for, at sundhedssektoren er ordentlig, er der ikke noget bedre sted at bruge pengene end på folkepensionernes forhøjelse. Der er rigelig plads inden for de 160 mia kr., som burde være til det offentliges rådighed, til at sørge for forhøjelse af folkepensionerne.

Forslaget vedrørende bilafgifterne går ud på, at indregistreringsafgiften nedsættes med 3 pct. Det er den rigtige vej at gå af hensyn til at styrke livet ude i samfundet. Endelig er der det allerførste lovforslag, nr. L 200, som er en teknisk forbedring.

Men de 17 andre forslag er dårlige forslag. Det, der koster flest penge, er de 627 mill. kr., som man nu vil forhøje benzinafgiften med. Man skulle ærlig talt tro, at man havde lært af, hvordan vi fik Danmark sat i stå, dengang venstres økonomi- og skatteminister hr. Anders Andersen pr. 1. juli 1979 fik forhøjet benzinafgiften med de ulykkelige følger, det har fået både for arbejdspladstransport og for varetransport her i Danmark. Nu vil regeringen yderligere forhøje benzinafgiften. Det er det, der står på førstepladsen rent provenumæssigt blandt de 17 forslag, som skatteministeren er kommet til, og det er nok også det elendigste af alle de 17 forslag, som vi går imod, men derfor er det ikke sådan, at de 16 andre er væsentlig bedre.

Lad os ønske alle sammen, at vi kan holde grundlovsfest, hvor vi er blevet af med denne regering, for det er trods alt det væsentligste i denne situation. Så lad lampen heroppe lyse rødt, bare vi ikke får rødt lys, når vi skal ud til grundlovsbehandlingen. Lad os få regeringen væk!

Arne Melchior (CD):

En berømt fransk dame udtalte disse kendte, ofte citerede ord: »Efter os syndflooden«. Jeg har opfattet hr. Glistrups tale her, som om han kunne have sagt og faktisk sagde: uden mig ragnarok. Jeg må indrømme, at jeg er dybt imponeret over den grad af frelsthed, man kan have med 16 mandater – al ære for det tal – og efter 3 valgnederlag i rap, at man kan stille sig herop og sige: hvis ikke I vedtager mine 1.784½ forslag, så går Danmark til rotterne. Jeg bøjer mig i støvet for en sådan selvsikkerhed. Jeg kan ikke bidrage med noget tilsvarende.

[Arne Melchior]

således at han kan fortælle os andre, at hvis vi teknisk mener, at det, man gør, er forkert og vi så stiller andre forslag – og dem stiller vi dog nogle stykker af – og altså stemmer imod de forkerte forslag, så er vi skyldige rent menneskeligt over for unge eller ældre mennesker. Det vil vi altså ikke høre på. Det kan ikke nytte noget, at arbejdsministeren bliver ved med at argumentere på den måde.

Statsministeren sagde i sin redegørelse forleden dag – og hr. Camre gentog det i dag – at væsentlige dele af »Handlingsplanen«, som den hedder med stort »H«, eller S-planen fra i fjor efterår er blevet gennemført. Jo da. Der er bl. a. gennemført en del af de ting, som de partier, man var i forlig med i fjor – kristeligt folkeparti, radikale og CD – også kunne være med til. Det er da klart. Det var der flertal for på forhånd, også før valget. Når man f. eks. henviser til, at indeksreglerne er blevet gennemført, så vil jeg gerne benytte lejligheden til på ny at understrege, at den lovgivning om indeksfinansiering, som er vedtaget i folketinget i dette forår, er til punkt og prikke den, som man kunne have vedtaget i september-oktober i fjor – helt nøjagtigt. Så af den grund var der i hvert fald ikke årsag til at udskrive valg og forsinke alting med så mange måneder – eller til at sige: hurra, vi fik vores handlingsplan igennem. For det fik man ikke. Det var ikke de tanker om indeksfinansiering, der udløste valget.

Der er en del ting i handlingsplanen, der ikke er gennemført.

Jobskabelsesloven er jo ikke kommet igennem endnu, og selv om hr. Camre i går sagde, at den kommer 99 pct. igennem – hvis den skrue, der skulle holde det hele fast, ikke er med, så hjælper det jo ikke, at 99 pct. af godset, af bogstaverne i øvrigt, er der, hvis det ikke bliver i den form, som regeringen havde ønsket det.

Der er en hel del flere ting, som ikke er gennemført endnu, men som man stadig rumler med – jeg kan roligt ligeud sige truer med. Der stod i den handlingsplan noget om ØD. Der var noget om skattereform og rentefradragsret og pensionsbeskatning. Det er noget, som man efter valget og i hele den tid, regeringen har haft siden december, har truet med. Sidst så vi det ved misbruget af Thorkil Kristensen-udvalgets betænkning. Det drejer sig om en betænkning, om hvilken udvalgets

egne medlemmer selv siger, at den kun er et værktøj på vejen, at der mangler masser af beregninger, masser af forudsætninger, som der ikke er regnet på, at man ikke ved, om det hele kan hænge sammen, og at det ikke kan bruges til noget politisk. Alligevel lader statsministeren sine velsignende hænder ligge over sin skatte- og afgiftsminister, som erklærer, at på grundlag af den betænkning – som endda tager afstand fra renteskattemetoden – skal vi have de og de nye regler pr. 1. januar 1983, altså om et halvt år, og de og de nye regler pr. 1. januar 1984. Jeg vil gerne sige, at det er hovedgrunden til, at vi overhovedet ikke kan finde socialdemokratiet siden sidste valg. Nu er det sådan set nemt for os, for socialdemokratiet har jo heller ikke søgt os. Der har jo ikke været nogen flirten eller amoriner eller åbninger eller tilbud, og det gør tingene så meget desto nemmere. Men det viser altså også, at statsministeren har forstået, at så længe han har indskibet sig i det partnerskab og den politik, han fører i øjeblikket, er der ikke grund til at spille tid med CD. Det er der heller ikke.

Vi kan ikke med disse trusler. Vi ønsker en regering – så må den have hvad farve den vil – som giver befolkningen fribrev indtil 1. januar 1985 imod alle de trusler om forandringer, det være sig med hensyn til pensionsbeskatning, rentefradragsret, skattereform, ØD og mange andre ting. Der er tider, det vil jeg indrømme, til at flytte hegnsplæ og til at sejre fremad – ad helvede til, som en afgået formand sagde for nylig, lidt dobbelttydigt – men der er altså også tider, hvor opgaven går ud på at fastholde og forsvare de positioner, man allerede har. Det er for borgernes og erhvervslivets og samfundets skyld nødvendigt, at der er ro – den relative ro, som kan skabes i en i øvrigt foranderlig verden med mange ting, der kommer til os udefra uden vor egen mulighed for at influere på dem. Da skal en regering give den sikkerhed, der ligger i, at man siger: vi pønser ikke på forandringer, som grundlæggende ændrer de dispositioner, som I lige har truffet, eller som I i øjeblikket skal beslutte jer til at træffe.

Det er heller ikke forbigået os, at de ord, som statsminister Anker Jørgensen udtalte kort efter sin oprindelige tiltræden i 1972 om, at han står til venstre for midten, efter en række års pause blev gentaget efter det

[Arne Melchior]

valg, vi havde i december 1981. Det er selvfølgelig statsministerens gode ret, og vi føler altså også, at der er dækning for de ord. Statsministeren har på ny vendt sig – som sagt før, jeg ved ikke, om det er frivilligt, eller om det er nødtvungent – i den venstre, i den socialiserende retning, og det kan CD ikke andet end søge at afparere og hindre og ændre på.

Vor respekt for statsministerens person er usvækket. Vor respekt for statsministerens vilje til og evne til at skaffe forlig er som tidligere meget stor. Men alting har en grænse. Alting kan som bekendt overdrives. Jeg siger ikke noget til – sådan vil det være i et parlamentarisk system – at tingene flyder somme tider og flyder i nogen tid, nemlig på vej til nogle aftaler, til nogle løsninger, men tingene må ikke flyde hele tiden. Det har de gjort nu i 9 måneder. Jeg beder medlemmerne af dette ting efterprøve i deres egen hukkommelse, så vil de komme til at give mig ret i, at siden statsministeren første gang – det var i de første septemberdage 1981 ved Kvindeligt Arbejderforbunds kongres – siden statsministeren første gang i denne omgang tog ordet valgmulighed i sin mund, siden begyndelsen af september 1981 har der ikke været én dag, hvor nogen i dette land kunne skue en måned frem i tiden og sige: om en måned fra i dag har vi den og den regering og de og de regler. Først var der altså truslerne om valg. Så blev valget udskrevet, og der var valgkampen. Så var der regeringsdannelsen. Så var der spørgsmålet, om finansloven kunne komme i hus med SF, eller om den parlamentariske dækning allerede skulle være fjernet i februar. Og nu har vi haft marts-pakken. Jeg tror nok, jeg må skuffe hr. Glistrup med, at det sikkert bliver på den anden side grundlovsdag, før der er fundet en afklaring. Så er det, jeg siger: så er det ikke forliget værd mere, så er det ikke løsningen værd mere, når det flyder på den måde, for hvad skal familierne gøre? Hvad skal erhvervsvirksomhederne gøre, hvad skal igangsætterne gøre? Skal de købe, skal de bygge, skal de spare op, skal de starte eller udvide deres bedrifter, når de ikke kender de omstændigheder, under hvilke det skal ske? Det er spørgsmålet for de mennesker, som vil stå ansvarligt for det.

Denne usikkerhed er ren gift for den ledighedsbekæmpelse, som jeg da ikke et se-

kund tvivler på at regeringen ønsker at medvirke til. Vi hører nemlig ikke til dem, der miskender andres motiver, bare fordi andre søger veje, som ikke er vore veje. Al respekt for motiverne, men ni måneders uafbrudt usikkerhed om hvem og hvordan kan ikke give den relative stabilitet og ro og tryghed til dispositionerne, som er afgørende nødvendigt.

Derfor vil jeg meget stærkt opfordre statsministeren til ikke fortsat at skubbe problemet foran sig og lade 1. juni og 5. juni og endda flere datoer ind i juni passere, uden at man ved hvem og hvordan. Hr. Gert Petersen sagde, at det vil komme an på helheden. Ja, det er da et mægtig relevant synspunkt, men nu har man altå forhandlet om den helhed siden nytår, mindst. I hvert fald har man haft tid til det, og har man ikke gjort det, så har man brugt tiden dårligt. Det er det, det har drejet sig om. SF har stemt for finansloven under den forudsætning, at der skulle skabes 50.000 arbejdspladser i år. Nu kommer vi ind i juni og altså til et tidspunkt, hvor både erhvervsvirksomheder og offentlig administration af enhver art er lammet 6–8 uger frem, før der overhovedet er lagt de planer. Det er planer, som vi altså ikke synes om, men som de, der eventuelt vedtager dem, jo synes om. Martspakken, som vistnok kom på bordet den 31. marts, bærer i virkeligheden sit navn med stor uret. Jeg vil gerne opfordre statsministeren til at sætte et tidspunkt for sandhedens øjeblik – for samfundets skyld.

Jeg må også her have lov at erindre om, hvad alle ved, at Danmark skal overtage formandskabet i EF den 1. juli. Hvis den mulighed overhovedet eksisterer, at regeringen eventuelt går af – jeg skal ikke råbe op om det på samme måde, som hr. Glistrup gjorde, men flere ministre og flere socialdemokratiske folketingsmedlemmer har da flirtet med den mulighed – så mener jeg, at man skylder både partnerne i EF, at man skylder Danmarks anseelse, og at man skylder de mennesker, der eventuelt skal tage over, at give i hvert fald det længst mulige varsel. Man kan ikke lade tingene sejle på denne måde.

Jeg sagde i fjor efterår på et tidspunkt, at nu fik vi enten det valg, som statsministeren og andre ministre dengang talte om, eller også fik vi en forpjusket statsminister. Vi fik faktisk begge dele. Jeg tror, at vi nu i bedste

[Arne Melchior]

fald står foran at få en forpjustet løsning på noget, der engang hed en helhedsplan eller noget i den retning. Der er efterhånden trukket så mange tænder ud og ændret så mange sætninger og principper i den, at selv i bedste fald, hvis den går igennem – altså i bedste fald set fra regeringens side – vil den være forhutlet. Der er sandelig heller ikke noget at glæde sig til.

Jeg skal sige et par ord om landbruget og kan her i og for sig sige det samme, som jeg sagde om de ni måneders forhaling, de ni måneders flydende situation. Med hensyn til landbruget gælder det bare to gange ni måneder. I halvandet år har regeringen nu forhandlet med landbruget om en løsning, og jeg mener, at det er synd og skam for beskæftigelsen og for eksporten, at denne løsning ikke er i hus for længe siden. Man må, når man regerer, en gang imellem nøjes med den næstbedste eller den tredjebedste løsning – det er for øvrigt noget, industriministeren har peget på på en markant måde ved en lejlighed – og få noget færdigt. Det er ingen beskyldning eller bebrejdelse mod regeringen eller mod landbrugsministeren, men det er en konstatering af, at det er noget sjuskeri at lade den slags væsentlige afgørelser svømme hen i månedsvis og nu altså i årevis. Vi mener – dér vil vi støtte de radikale, som siger det samme; og venstre, som siger det samme, men hvem siger det snart ikke – at nu må det altså ikke igen blive over høsttid, før det er blevet i orden. Det haster, ikke kun for landbrugets skyld, men for vor alles skyld.

Det sidste par minutter skal jeg bruge til at sige noget om afgifterne. Jeg havde tænkt mig at sige ret meget om energifgifterne, men da hr. Ivar Hansen herfra holdt en meget stærk og velargumenteret tale specielt om energifgifterne, skal jeg tillade mig at læne mig helt op ad hans udtalelser herom. Vi er helt enige med ham og venstre i de ord, han sagde.

Vi betragter hos CD skatter på ukrudtsbekæmpende midler og haglpatroner og engsservice som vittigheder, som lidt pjankede og pjattede. Provenuet er dårlig nok værd at samle på, og det har ikke noget med økonomisk politik at gøre.

Emballageafgiften betragter vi som rent konkurrenceforvridende.

»Gift«-skatterne tror vi ikke giver noget provenu. Jeg vil gerne have sat »gift« i anfø-

relsestegn, for de fleste medlemmer af dette ting betjener sig jo selv af de pågældende gifte, så jeg tror, vi skal være lidt forsigtige med dette udtryk. Men alle ved, hvad der tænkes på. Vi tror ikke, det giver noget provenu. Vi tror, at det giver et frygteligt skub i grænsehandelen og dermed virker i høj grad konkurrenceforvridende.

Jeg skal da ikke undlade at kvittere for, at bilafgifternes nedsættelse er med i pakken. Det er jeg tilfreds med, men jeg tillader mig altså som tidligere at påpege, at det skylder vi, om jeg så må sige, ikke betaling for ved at stemme for nogle andre afgifter, da vi føler os overbeviste om, at det provenu, disse bilafgifter indbringer, ikke vil blive forringet.

Til slut skal jeg pege på et teknisk problem. Hvis der overhovedet bliver flertal for disse afgifter, hvad vi altså ikke håber, så skal vi her fra folketinget være meget varsomme med igangsættelsestidspunktet og de frister, der gives, så der ikke slås unødigt meget i stykker for de brancher, som det drejer sig om.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg forstod på hr. Arne Melchior, at han og centrum-demokraterne var blevet misforstået, at vi havde misforstået dem. Partiet havde hele tiden haft den opfattelse, at de ville stemme imod deres overbevisning. Det beklager jeg at jeg har misforstået. Min opfattelsesevne er jo ikke for god, og derfor er det selvfølgelig for mig særlig urovækkende, at jeg ikke er den eneste, der har misforstået centrum-demokraterne. Misforståelsen omfatter også statsministeren, finansministeren, økonomiministeren, formanden for den socialdemokratiske gruppe og den socialdemokratiske ordfører. Men det gør jo ikke misforståelsen mindre. Centrum-demokraterne vil stemme imod deres overbevisning. Jeg forstod på hr. Arne Melchior, at det i virkeligheden var en dyd, at man ville stemme imod sin overbevisning, for kender arbejdsministeren ikke det gamle ord: hensigten heliger midlet? Hensigten kan der i hvert fald ikke stilles spørgsmålstegn ved. Den er national, patriotisk, nemlig at fremkalde en regeringskrise og et regeringsskifte. Det har jeg noteret mig. Jeg synes, det er fair, at det er blevet sagt. Jeg skal bestræbe mig på at for-

[Arbejdsministeren]

stå og prøve at opfatte bedre, hvad der siges til mig i fremtiden.

Der er en ting, vi ikke er uenige om. Det er det spørgsmål, som sagen drejer sig om, den konkrete substans. Forslaget om at begrænse jobskabelsesordningen til folk under 25 år er et dårligt forslag. Det vanskeliggør den private sektors mulighed for at bruge denne ordning. Det umuliggør eller i hvert fald vanskeliggør det for de unge at komme i varige job. Vi vil gerne tage et særligt hensyn til de unge, men at sætte et sådant skel tjener ikke de unges egne interesser. Vi er enige om, at det er en forringelse af jobskabelsesforslaget. Jeg håber, at det fremtidige arbejde – også med centrum-demokrater – trods alt må føre os frem til et rimeligt resultat i dette spørgsmål.

Jeg skal slutte med at gøre bare én yderligere bemærkning til hr. Arne Melchior. Hr. Arne Melchior var forarget over, at jeg havde sagt, at det næsten var forargeligt, at man åbenlyst sagde, at man ville stemme mod sin overbevisning. Udgangspunktet er eksempelvis hr. Poul Schlüters udtalelse om, at uanset at det konservative folkeparti klart støttede regeringens forslag om fremskaffelse af lære- og praktikpladser, var man parat til at stemme imod det, hvis man kunne fremkalde regeringens fald, og hr. Arne Melchiors og hr. Erhard Jakobsens udtalelser i samme retning vedrørende jobskabelsen. Når jeg har tilladt mig noget, der kan minde om forargelse i den anledning, så skyldes det kun én ting. Uanset hvor spændende hele det taktiske spil er – ingen af os er vel novicer i dette spil – så har vi vel en fælles forpligtelse over for de tusindvis af unge, der i dag ikke får uddannelse, der i dag ikke kan få en lære- og praktikplads, der i dag ikke kan komme i noget, der minder om varige arbejdspladser. Det var kun dette hensyn, jeg midt i alle de taktiske overvejelser synes skulle placeres.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

At der er flere om misforståelsen gør den jo ikke væsentlig anderledes. Jeg kan ikke godt deltage i det, man er godt på vej til, nemlig at skulle referere fra møder, der er foregået, for jeg ved ordret, hvad jeg sagde til ministeren i mandags aften, og hvad hr. Erhard Jakobsen og hr. Bollmann ved sam-

me lejlighed sagde. Jeg ved det ordret. Jeg er ikke villig til, før arbejdsministeren eventuelt lægger videre ud med det, at give de referater, men hvis det ønskes, så kan vi da godt duellere på den måde. Det er noget helt nyt. Jeg tror nok, vi skal holde os til, hvad vi sagde, da vi kom ud bagefter, og jeg har ikke nogen erindring om, at statsministeren eller nogen anden minister ved den lejlighed gav udtryk for, at CD havde givet tilsagn om noget. Det ville også have været forkert og ville omgående have kaldt på vores protest. Onsdag morgen, da jeg første gang så disse forlydender i avisen, gav jeg en Ritzau-meddelelse om, at det var totalt misforstået. Ministeren sagde, at der er mange om misforståelsen. Eller måske er det en enkelt, som har fået de andre til at få samme opfattelse. Arbejdsministeren var jo ikke til stede ved den lejlighed, og den politiske ordfører var til stede i 10 minutter af et tre kvarter langt møde, så kan det være, at det er en eller to, der har misforstået, og så har indpodet misforståelsen hos sine kolleger.

Må jeg tage meget voldsom afstand fra, at vi stemmer mod vor overbevisning. Det er ikke rigtigt. Vi har samme forpligtelse som arbejdsministeren til at sørge for lærepladser, uddannelser etc. Vi stemmer jo også for uddannelseslovene i marts pakken. Men vi mener, at jobskabelsesloven er en dårlig lov, og derfor vil vi gerne gøre alt for, at den ikke kommer igennem. Er det taktisk, er det noget med, at hensigten helliger midlet, at man stemmer imod sin overbevisning? Vi har ikke de store følelser involveret i det radikale forslag. Jeg kan godt komme med gode argumenter for det radikale forslag, og jeg kan komme med gode argumenter, der tilsiger, at det ikke er så godt. Der er intet om, at vi skal gøre vold på vor ærlighed eller vor overbevisning, og vi er ikke et hak mere taktiske, end regeringen og arbejdsministeren er.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg har ikke refereret fra noget møde. Jeg siger bare, at vi er blevet bibragt det indtryk, og da det nu altså viser sig, at det er en misforståelse, så har jeg beklaget, at der var denne misforståelse. Jeg forstod på hr. Arne Melchior, at han i hvert fald ville sætte grænsen for det taktiske spil ved loven om lære- og praktikpladser. Men hvad har hr.

[Arbejdsministeren]

Poul Schlüter sagt om lære- og praktikpladser? Det konservative folkeparti er parat til et hvilket som helst skridt, der kan føre til denne regerings fald, også ved at stemme klart mod sin egen overbevisning, hvad angår fremskaffelse af lære- og praktikpladser. Det har hr. Poul Schlüter ikke skjult for dette ting. Det har hr. Poul Schlüter sagt fra denne talerstol. Det er den type holdninger, denne taktisk betonedede holdning, i et, tror jeg, for mange mennesker meget alvorligt spørgsmål, jeg har beklaget.

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg skal på mit partis vegne gøre nogle generelle bemærkninger til de fremsatte forslag. Siden vil hr. Bernhard Baunsgaard gøre nogle bemærkninger til de enkelte forslag.

Vi har fra radikal side sagt, siden disse forslag blev bebudet, at vi ud fra en samlet vurdering ikke fandt helheden tilfredsstillende, først og fremmest fordi disse forslag ikke indeholder noget bidrag til en forbedring af konkurrenceevnen. Det er dels i strid med den politik, som blev ført fra 1979 til 1981, og som vi var med til at bære igennem – konkurrenceevneforbedringen er nu hastigt på vej til at blive spist op – dels strider det mod socialdemokratiets eget handlingsprogram, og endelig og vigtigst er det i strid med de behov, der er i den økonomiske politik. Vi er aldeles overbevist om, at kun ved en stadig og endda en betydelig forbedring af konkurrenceevnen er vi i stand til at forbedre beskæftigelsen og forhindre, at reallønnen falder. Får vi ikke en forbedring af konkurrenceevnen, er der to sikre resultater: beskæftigelsen viger, og reallønnen falder. Det er den situation, vi er nødt til at tage konsekvensen af. Det er ud fra det synspunkt, vi har fundet, at regeringens udspil ikke kan danne grundlag for en politisk-økonomisk aftale. Det følger videre logisk heraf, at vi tager stilling til regeringsforslagene fra sag til sag.

Der har været en del debat om et radikalt ændringsforslag til jobskabelseslovsforslaget. Jobskabelseslovsforslaget, vil jeg erindre om, er præsenteret af regeringen som et led i martspakken, som et led i bekæmpelsen af ungdomsledigheden. Jeg er enig med arbejdsministeren i hans meget stærke understregning af det ansvar, vi har for at bekæmpe

ledigheden blandt de unge. Vi har den opfattelse, at ved at begrænse jobskabelsesordningen til de unge under 25 er mulighederne for at bringe flere unge i beskæftigelse under denne lov større, og det er baggrunden for, at vi stiller det ændringsforslag.

Jeg vil gerne tage afstand fra et ord, som flere har anvendt i anledning af det ændringsforslag, idet man har sagt, at vi derved henviste unge til en særlig ghetto. Jeg finder sammenligningen med ghettoer her aldeles usmagelig. Endvidere forholder det sig faktisk sådan, at den ghetto, vi ikke kan være bekendt at anbringe de unge i, det er den, de er anbragt i i dag. Det er ledigheden. Hvis vi ved jobskabelse kan skaffe bedre muligheder for beskæftigelse for de unge, så er et vigtigt mål nået, og det er det formål, vi forfølger med det bebudede ændringsforslag.

Hr. Arne Melchior sagde, at alting flyder. Det flyder også lidt for hr. Arne Melchior. Jeg vil gerne sige til hr. Arne Melchior, at vi lægger megen vægt på, at der gennemføres en landbrugsløsning før folketingets sommerferie. Jeg vil gerne kvittere for de udtalelser, statsministeren fremsatte forleden dag, da han forelagde disse forslag. Vi finder, at i ordvalget heri var der en imødekommelse af det radikale venstres synspunkter. Det er meget afgørende, at folketinget snart kan komme i gang på grundlag af et konkret udspil. Det haster faktisk, og hvis ikke folketinget meget hurtigt kommer i gang på grundlag af et konkret regeringsudspil, så bliver det vanskeligt at nå at gennemføre en landbrugsløsning før sommerferien. Det mener jeg ville være uforsvarligt.

Jeg vil gerne sige til hr. Arne Melchior i anledning af landbrugsdiskussionen og den forsinkelse, der er kommet, at jeg mener, at hr. Arne Melchior og hans parti bærer et væsentligt ansvar for det. Ved at indgå en aftale om finansieringsreformen for boligbyggeriet forhindrede man, at man på samme tid kunne gennemføre en løsning af landbrugets og byggeriets problemer, og hr. Arne Melchior og hans parti kom derved til at bidrage til en forsinkelse af en landbrugsløsning. Det beklager vi. Det gjorde vi dengang, og det gør vi stadig væk.

Til hr. Ellemann-Jensen vil jeg gerne sige, at tanken om en jordbank eller jordbanklån er faktisk opstået i det radikale venstre. Vi står ved de grundprincipper, som er nedfæl-

[Niels Helveg Petersen]

det i tanken om en jordbank og jordbanklån, og vil arbejde for at få disse tanker virkeliggjort. Det kan ikke ske nu. En endelig løsning kan først udformes i løbet af efteråret, men vi er beredte til at arbejde for det og finder, at der i disse tanker om jordbanken og jordbanklån kan findes grundlaget for en finansieringsreform, en langsigtet finansieringsreform for dansk landbrug.

Der har været talt om, at man allerede nu skulle foruddiskutere en skattereform ved at begynde at arbejde med inddragelse af midler fra pensionskasser og andre skattefrie institutioner. Jeg mener, det er en bagvendt rækkefølge. Vi har i det radikale venstre den opfattelse, at de såkaldt skattefrie institutioner kan pålægges skattepligt, og at det er rigtigt at gøre det i forbindelse med en samlet skattereform, men det hænger sammen med en samlet skattereform og et konkret udspil om en samlet skattereform, og det er i den sammenhæng, det radikale venstre vil behandle dette spørgsmål. Vi regner med, at det kan ske i efterårets løb.

Jeg skal til slut kun gøre en bemærkning mere. Jeg vil henvise til budgetredegørelsen, som vi netop har fået i hænde i dag – eller rettere sammenfatningen, som er det eneste, jeg har haft mulighed for at få læst. I sammenfatningen fra side 32 og fremad står der på tryk at læse for enhver, der vil, at der er ingen som helt muligheder for, at vi kan løse dansk økonomis balanceproblemer, medmindre vi opnår en konkurrenceevneforbedring. De fremskrivninger, der er foretaget i budgetredegørelsen om vor situation ved uændret konkurrencestilling, viser, at opgaven i så fald ikke kan løses. Jeg noterer mig, at sidste sætning i budgetredegørelsen er noget i retning af, at nu er altså 1982 desværre gået, men i 1983 bliver det nødvendigt med gennemgribende strukturændringer og forandringer i den samlede økonomiske politik. Det er, hvad vi efterlyser. Det efterlyser vi allerede nu. Dette folketing kan lige så godt nu tage fat på den opgave i stedet for at lade det næste halve år eller trekvarte år passere og lade som om det går nok, bare vi foretager de småjusteringer, som regeringen her har foreslået.

Budgetredegørelsen lader ingen tvivl tilbage om, at en forbedring af konkurrenceevnen er hovedspørgsmålet i den økonomiske politik.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg skal sige lidt om den radikale stilling til de afgifter og andre skatteforslag, der er fremsat.

For det første kan man sige om afgifterne, at de i meget høj grad bygger på de forslag til afgiftslove, der var fremme til diskussion i november 1981, og som faldt, fordi regeringen foretrak at udskrive valg i stedet for at fortsætte arbejdet.

Jeg vil gerne her sige noget specielt om giftskatterne. Jeg skal understrege, at det for den radikale folketingsgruppe er en absolut god ting, at vi vælger at sætte afgifterne op på disse områder. Der har været talt meget om sociale hensyn og om, at det er synd for socialt dårligt stillede, at de ikke kan få lov til at glæde sig ved at drikke alkohol. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, hvad det er, der sker, når man indtager alkohol. Bare alkohol i et sådant omfang, at man kan fortsætte med at passe sit arbejde, har en langtidsvirkning. Fra 1976 har vi en videnskabelig undersøgelse af det offentlige omkostninger ved alkoholisbrug i Danmark. Der er man nået til, at halvdelen af provenuet på alkoholafgifterne må bruges til at reparere de skader, alkohol fremkalder. Halvdelen af alt, hvad der kommer ind, skal bruges til at forsøge at reparere skaderne ved alkohol.

Jeg tror, at man må afvise det som uigenomtænkt, når det fra visse sider her i folketinget siges, at det hjælper jo ikke, at vi sætter afgifterne på spiritus op, for så falder forbruget, og så kommer der ikke den stigning i afgifterne. Man har ikke tænkt videre, for falder forbruget, så vil der samtidig ske det, at sundhedsudgifterne går ned, og nettovirkningen af afgifterne vil stadig være bedre, end den var før.

Jeg er kun tilfreds med, hvis det lykkes for os at få gennemført sådanne forhøjelser af afgifterne på spiritus, at det lykkes at presse forbruget ned. Det vil være til gavn for folkesundheden i Danmark.

Noget af det samme kan siges om afgifterne på tobak. Man ved jo godt, at det fremkalder kræft.

Derefter vil jeg gerne sige, at vi er meget tilfredse med, at man er nået til at finde en formel, hvorefter vi kan få gennemført, at der er overensstemmelse mellem den måde, hvorpå den ansvarlige minister administrerer

[Bernhard Baunsgaard]

sin lov på, og den måde, der er forudsat af folketinget. Jeg gør opmærksom på, at loven om registrering af biler hidtil har været sådan, at samtlige ministre, siden vi vedtog registreringsafgiften af motorkøretøjer, ikke har ønsket at opfylde lovens bogstav og ånd. Nu stryger vi det afsnit, der har været årsagen hertil, nemlig bestemmelsen om, at ministeren skal fritage sikkerhedsudstyr for afgift, og gennemfører til gengæld en sænkning af den almindelige registreringsafgift. Så er vi i hvert fald kommet dertil, at der administreres i overensstemmelse med lovens bogstav og efter det ønske, som folketinget har udtrykt.

Derefter vil jeg gerne sige lidt om de afgifter, der er foreslået af regeringen på energiområdet. Jeg vil gerne begynde med at citere lidt fra statsministerens tale forleden dag. Statsministeren sagde:

»Et fald i energipriserne må ikke føre til, at den hidtidige gunstige udvikling i energiforbruget brydes.«

Så langt er vi enige med regeringen. Hvis der er udsigt til et stort fald i energipriserne, er vi parate til at drøfte en afgift på energiområdet. Men jeg må samtidig citere, hvad det økonomiske sekretariat skrev den 16. maj:

»Der er næppe grund til for resten af året at forvente mere end de normale sæsonmæssige udsving i de indenlandske priser på olieprodukter omkring et niveau, der næppe vil afvige meget fra gennemsnittet i vinterhalvåret 1981-82.«

Vores behandling af energiafgifterne vil være meget afhængig af denne udvikling. Man kan ikke fra statsministerens side på den ene side sige, at energiafgifterne er fremkaldt af frygten for et prisfald, derefter konstatere, at dette prisfald ikke kommer, og så sige, at argumentet for at indføre dem alligevel står fast.

Når jeg har sagt det, vil jeg gerne understrege, at det efter radikal opfattelse fortsat er sådan, at vi ikke herinde kan stå bag en række udgiftskrævende love uden samtidig at være parate til at sørge for, at der i hvert fald er et rimeligt forhold mellem de indtægter, vi sikrer en regering, og de udgifter, vi pålægger den.

I forbindelse med afgiftslovsforslagene rejses det evindeligt tilbagevendende spørgsmål om lystfartøjsforsikringer. Der foreslås nu en

omlægning med en relativt beskedent forhøjelse på lystbåde. Vi ser meget gerne på det. Vi vil gøre opmærksom på, at selv efter denne forhøjelse af lystbådeafgiften er der ikke tale om en afgift, der blot kan sammenlignes med det, der pålægges en bil i registreringsafgift og årlig vægtafgift.

Et andet tilbagevendende spørgsmål er spørgsmålet om en afgift på turistikørsel med bus. Den er ikke helt, som den har været før, men den er der. Hvor godt den virker, vil vi gerne have lov til at kigge på i udvalget.

Endelig er der, som hr. Niels Helveg Petersen var inde på, spørgsmålet om skattereforen. Jeg vil gerne understrege, at vi fra radikal side er tilhængere af en skattereform. Jeg vil gøre opmærksom på, at vi i år formentlig kan regne med, at hele progressiviteten – altså dette, at man skal betale mere af den sidst beskattede krone end af den først beskattede krone, at hele det apparat, der er sat i sving dér – sikrer os 9 mia kr. Det lyder måske af meget, men sætter man disse 9 mia kr. i forhold til de samlede skatter og afgifter, må vi konstatere, at det drejer sig om ca. 4 pct. I betragtning af de skadevirkninger, som fremkaldes af det nuværende skattesystem, er vi fra radikal side parate til at strække os overordentlig langt for at finde frem til et system, hvor den proportionale del af skatterne strækker sig meget højt op. Den proportionale del er som bekendt den del, hvor man betaler den samme procentdel af først og sidst beskattede krone.

Når der bliver sagt, at man dertil gerne skulle have en overskat, så er vi også interesserede. Kan man finde frem til et grundlag for en overskat, så er vi stærkt interesserede. Vi vil gerne arbejde med på at finde det. Der er foreslået, at den skal lægges på arbejdsindkomst plus en del af formuen. Her vil jeg straks advare. Hvis f. eks. en formue er bundet i en forholdsvis ny skov, kan det være både en og to menneskealdre, før en sådan skov begynder at give indtægter af betydning. Hvis man i den mellemliggende tid begynder at opkræve en løbende afgift af skoven – i form af indkomstskat på en indkomst, som slet ikke er der – så tror jeg, man er ude i et system, der ikke kan holde. Men som sagt, vi ser gerne på, hvordan det kan komme til at forme sig.

Det spørgsmål, som man fra regeringens side har rejst med hensyn til beskatning af

[Bernhard Baunsgaard]

hidtil skattefrie kapitalafkast, ser vi meget gerne på. Jeg mener, at man meget nemt kan finde eksempler på et sådant skattefrit kapitalafkast, hvor det virker ganske urimeligt, at pengene er skattefrie. Men jeg vil advare stærkt mod at tro, at man kan gøre det på den bastante måde, som man fra visse sider – det gælder også fra socialdemokratisk side – fører agitationen på nu, nemlig at man bare kan smække en skat på, en afgift på, så er man vel forvaret. Den holder slet ikke. Samfundet vil fortsat have brug for en meget langsigtet opsparing. Og jeg vil gøre opmærksom på og understrege det, som også er sagt fra anden side: vi kan ikke ligestille en skat på pensionsopsparing med en skat f. eks. på indkomst. En skat på pensionsopsparing er først og fremmest et bogholderispørgsmål, fordi det forbrug, man beskærer ved den, er et forbrug, der måske først ville vise sig om 25–30 år. De to former for skat kan ikke ligestilles. Men jeg indrømmer, at bogholderimæssigt tager det sig bedre ud.

Men som sagt, vi er parate til at drøfte det, og vi er parate til at strække os langt. Vi har fortsat den indstilling, at når man er med til at kræve udgifter, så må man også være med til at ville indkomster, selv om det sidste jo ikke er nær så populært som det første, hvad der så tydeligt viser sig i venstres og konservatives optræden efter valget, hvor man har været parat til for begge partiers vedkommende at skære ned på indkomsterne og sætte udgifterne op – begge partier i størrelsesordenen mellem 7 og 8 mia. kr. Det kan vist kun slås af kristeligt folkeparti, der er oppe på at ville skære ned på indkomsterne og sætte udgifterne op i en størrelsesorden af 13 mia. kr.

Der var et folketingsmedlem, der lidt spøgende sagde, at efter det, vi havde oplevet siden valget, var der vist grund til at stille et mistillidsvotum til oppositionen. Jeg synes, at der, selv om det formentlig ikke var så alvorligt ment, var meget sandt i det. Sådant som oppositionen har optrådt siden valget, fortjener den et mistillidsvotum.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg ville ikke bede om ordet, før det radikale ordførerskab var tilendebragt, men jeg har den bemærkning til hr. Niels Helveg Pe-

tersens indlæg, at CD ikke mener, at vor stilling til landbruget kontra indeksfinansiering har været til skade for landbruget. Det er klart, at vor hensigt med det var og fortsat er den modsatte. Det, vi også dengang tilkendegav, var frykten for, at regeringen, hvis indeksfinansieringen var blevet gældende også for landbrugserhvervets vedkommende, kunne have henvist til denne mulighed, hvorved indeksfinansiering var blevet en tvangsmæssig ordning for et stort og vigtigt erhverv. Vor holdning i fjor sommer og efterår – og hele tiden, siden disse ting kom op – var den, at ordningen skal basere sig på fuldkommen frivillighed. Derfor var det både et logisk standpunkt at tage og et standpunkt, som var i landbrugets interesse. Der er i hvert fald ingen undskyldning i denne omstændighed for, at forhandlingerne ikke er blevet tilendeført.

Waldorff (VS):

Den socialdemokratiske ordfører, hr. Camrø, sagde i sit indlæg i dag, at det var urimeligt at slå på, at afgiftslovforslagene, som nu er til første behandling, isoleret set var arbejdsløshedsskabende, men at det, man måtte gøre, var at vurdere den samlede økonomiske politik og den samlede indsats imod arbejdsløsheden. Derfor vil jeg da godt bruge 5 minutter på at diskutere, hvad det egentlig er for en martsspakke, som regeringen nu vil have folketingsret til at finansiere med disse afgifter.

Det er nemlig lykkedes regeringen ganske godt at få det til at se ud, som om det, der skal finansieres, er en omfattende indsats imod arbejdsløsheden. Det er ikke rigtigt, og det er der grund til at få sagt. Hr. Camrø taler om, at der skal bruges 5 mia. kr. i år, men der er ikke tale om, at det er 5 mia. kr., som skal bruges til at bekæmpe arbejdsløsheden med. For de penge, man taler om, er først og fremmest erhvervstilskud. Over halvdelen af disse penge går slet og ret til bedre afskrivningsfiduser og andre former for skattelettelser til erhvervslivet – ikke mindst landbruget, som der jo bliver talt så meget om. Det, der så er tilbage til den egentlige martsspakke, nemlig de 5 forslag og de forslag i finansudvalget, der retter sig mod arbejdsløsheden, specielt ungdomsarbejdsløsheden, er under 2

[Waldorff]

mia kr. Altså ikke 5 mia kr., men under 2 mia kr.

Man kunne så sige: det er da også noget, 1,9 mia kr., eller hvad det nu kan snige sig op på. Det ville det selvfølgelig også være, hvis der var tale om noget, som virkelig gav nogle arbejdspladser og nogle uddannelsespladser. Men når man går marts pakken igennem, viser det sig jo hurtigt, at endnu en gang er det erhvervslivet, der scorer gevinsten på de penge, som pumpes ud. Disse arbejdspladser skal lokkes frem fra arbejdsgiverne. Vi kan tage sådan noget som lære- og praktikpladserne. Dem har regeringen lovet at sikre, men de skal nu ikke sikres, sådan som det dengang var tanken, ved påbud i forhold til arbejdsgiverne. De skal lokkes frem fra arbejdsgiverne ved, at man giver et tilskud på 30.000 kr. pr. læreplads – og så oven i købet et ekstra tilskud for blot at opretholde det eksisterende antal lære- og praktikpladser på de enkelte virksomheder.

Arbejdstilbudsloven og ændringen af lov nr. 488 bygger på samme måde som med lære- og praktikpladserne på arbejdsgivertilskud, og det eneste reelle, der sker i de to love, er, at man forhøjer det tilskud, som man har i dag, så man kan give op til 80.000 kr. i tilskud pr. ansat om året, og det er også det beløb, som man bruger i jobskabelsesloven.

Man må konkludere, at det, som regeringen vil have betalt med disse afgifter, er en indsats, som bygger meget ensidigt på tilskud til arbejdsgiverne, uden at man i forbindelse med alle disse tilskud har nogen som helst garanti for, at det fører til nogen væsentlig merbeskæftigelse. Erfaringerne med jobtilskuddene er jo netop, at ingen djævel er i stand til at konstatere, om der er tale om nye arbejdspladser, eller om der er tale om misbrug. En del tyder faktisk på, at masser af arbejdsgivere nedlægger eksisterende arbejdspladser og modtager tilskud til noget, som de kalder nye arbejdspladser. Vi har set den udvikling, og vi har selv påvist den udvikling i forbindelse med tilskuddene til lære- og praktikpladser, hvor antallet af arbejdsgivere, som modtog tilskud, blev fordoblet fra 1980 til 1981, på trods af at det samlede antal lære- og praktikpladser var ca. det samme.

Vi står altså i den situation, at mens vi helt sikkert ved, at de afgifter, vi taler om, er kontant arbejdsløshedsskabende, er der ingen

her, der er i stand til at bevise, at marts pakken giver nye arbejdspladser i noget som helst væsentligt omfang.

Men selvfølgelig er der nogle ting i marts pakken, som vi mener går i den rigtige retning. Det drejer sig om at udvide antallet af de eksisterende uddannelsespladser. Det er en nødvendig udvidelse, og den skal igennem også gerne med vores hjælp.

Men når det kommer til oprettelsen af de egentlige arbejdspladser, er der sådan set kun én ting, man kan håbe på i regeringens pakke, og det er jobskabelsesloven. I forslaget til jobskabelse er der mulighed for at skabe en offentlig produktion, som er afsætningsikkert, som opfylder nogle behov hos lønarbejderne, og som sikrer varige arbejdspladser. Men det, der er problemet, er, at socialdemokratiet ikke har været interesseret i at få bare en diskussion om, hvordan man skaber en ordentlig offentlig produktion, for det ville bl. a. kræve, at man ikke gav arbejdsmarkedsnævnene en vetoret over for de enkelte jobskabelsesprojekter, at man fjerner løntrykkerbekendtgørelsen, at man kategorisk afviser det krav, der senest er kommet fra de radikale om, at også jobskabelsesloven skal gøres til en særforanstaltning for unge arbejdsløse.

Det, der er vigtigt at slå fast, er, at den offentlige produktion skal skabe varige arbejdspladser på normale overenskomst-mæssige betingelser, og det interessante ved en sådan ordentlig udformning af jobskabelsen ville være, at det ikke var nødvendigt at foreslå arbejdsløshedsskabende nye afgifter til at finansiere en sådan jobskabelsesordning, for den kan nemlig betale sig selv.

Der er en virkning af den samlede marts pakke, som man altså vil have os til at betale, som er meget vigtig og meget overset i den debat, der er herinde, og det er netop, at den indeholder ting som angreb på de unge: løntrykkerbekendtgørelsen, som skal føre videre, og mange andre foranstaltninger, som er med til at splitte arbejderklassen, som er med til at svække fagbevægelsen. Det må være interessant også her f. eks. at se, hvordan SF i sidste ende vil stille sig i forhold til de elementer i marts pakken, som virker i den retning, specielt selvfølgelig indslusningslønnen til de unge, løntrykkerbekendtgørelsen, eller hvad man nu vil kalde den.

Wilhelm (VS):

[Wilhelm]

Vores holdning til selve afgiftspakken, som er til behandling her i dag, hænger naturligvis noget sammen med, hvad det er, man siger disse ting skal bruges til. Nu har hr. Waldorff nævnt, at der er positive ting i marts-pakken – og det var specielt muligheden for at igangsætte offentlig produktion – men han har også nævnt de begrænsninger, der var på det område, og som vi ikke kan være tilfredse med.

Dertil kommer, at de fleste forslag i marts-pakken er af en art, som vi endda må vende os skarpt imod, og det er afskrivningsfiduserne, det er skattelettelserne til erhvervslivet, og det er de tilskudsordninger, som betyder, at staten for hver arbejdsløs, der kommer i arbejde, skal betale arbejdsgiveren 70.000 kr. om året, og for hver ung arbejdsløs 80.000 kr., for hver praktikplads, der oprettes skal arbejdsgiveren have 30.000 kr. foråret, og det skal man også, hvis man blot opretholder eksisterende pladser. Det tilskudssystem har vist sig i mange tilfælde i virkeligheden at betyde fyring af ansatte på normale vilkår.

Når vi skal se på afgiftsbuketten i det lys, er det klart, vi ikke kan være særlig positive. Vi finder også, det er temmelig absurd nu at komme med regningen og kræve, at nogle partier – SF, de radikale, hvem det nu er – skal indvillige i at betale regningen, før man kender resultatet, for det er jo så rigtigt, som SF har sagt mange gange i de sidste ugers debat i offentligheden, at man ikke har nogen som helst garanti for, i hvilket omfang tilskudsordningerne vil blive brugt, og slet ikke blive brugt til merbeskæftigelse, men alligevel skal man altså betale regningen på forhånd uden at vide, om der egentlig er noget som helst at betale for.

Der kunne være dele af denne afgiftspakke, det var værd at beskæftige sig med i anden sammenhæng. Det er ikke forbrugsafgifterne i almindelighed – dem har vi ingen som helst sympati for – det er nede i småtingsafdelingen. Det er, om det er rimeligt at lægge afgift på blyhagl, det kan der være miljømæssigt gode grunde til – det er forskellige omlægninger og måske også udvidelser af bådafgiften. Det var også, hvis det havde været i en konstruktiv, energipolitisk sammenhæng, som energiministeren har lagt op til, spørgsmålet om energiafgifter, men det er ikke det, der ligger i skatteministerens lovforslag nr. L 210 til L 214; dér er det trivielle

afgiftsforhøjelser, som intet har at gøre med nogen energipolitisk målsætning, som intet har at gøre med at holde realprisudviklingen på linje med, hvad den måtte blive for gasprisen, som intet har at gøre med, at man bruger disse afgifter til en regulering af de vilkårligheder, som opstår på grund af et svingende oliemarked. Det er trivielle afgiftsforhøjelser, og i det lys, har de ikke vores sympati.

Det er klart, at vi vil stemme for de kompensationsordninger, der måtte komme, men vi savner stadig væk noget, man har set i pressen regeringen skulle rumle med om mejeritilskuddene, idet der foreløbig kun er fremsat lovforslag nr. L 219 om kompensation på varmhjælpen til pensionister.

Må jeg i øvrigt sige, at det er bemærkelsesværdigt – og det viser lidt om, hvor dygtig eller hvor heldig skatteministeren er med at få de store bidder igennem her – at denne afgiftsbuket, som er den største, folketinget nogen sinde har behandlet, er kommet igennem en sådan første behandling, uden at nogen til dette tidspunkt har nævnt dens vidtrækkende konsekvenser. Det ser forholdsvis beskedent ud, når man kun kigger på afgiftsatserne for 1982 og endda på helårsbasis 1983, men væsentlige dele af disse afgifter skal jo indeksreguleres, det gælder spiritus, øl, vin og tobaksafgifterne, og det gælder elafgiften. Det betyder, at afgiftsprovenuet alene af disse fem forslag ikke er godt 1½ mia kr., som tallene er regnet op i forslagene bemærkninger, men at de, når der er gået 5 år, er 9 mia kr. på årsbasis. Her har vi forudsat – og det er dog vist forsigtigt forudsat – en indeksregulering på bare 10 pct. om året.

Disse fem forslag vil i disse fem år sammenlagt have indbragt 30 mia kr. Den indeksordning, man har lavet på disse forslag, vejer meget tungere, end det umiddelbart ser ud til, fordi indeksering jo ikke bare går på forhøjelserne, men går på hele det tilgrundliggende afgiftsniveau, som eksisterer i forvejen, og derfor ramler det kolossalt hurtigt deropad.

Det er gået forholdsvis upåtalet hen, og jeg synes det er en pointe, når man taler om, at dette her skal finansiere nogle mere eller mindre tvivlsomme tilskudsordninger til erhvervslivet med beskæftigelsesetiketter på, at man samtidig laver en indeksering, som ikke

[Wilhelm]

ligger i disse ordninger, og som altså betyder, at for disse fem forslag sker mere end en femdobling af beløbet allerede i en 5 års periode.

Vi finder, at regeringens arbejdsløshedsbæmpelse i forslagene for det første ikke er effektiv, for det andet meget kortsigtet. Det, der skulle sættes på, var jo arbejdspladser, der var vedvarende. Vi finder, det er rigtigt, som regeringen nogle gange har nævnt i debatten, at man ville foretage en aktiv udnyttelse af arbejdsløshedsdagpengene til oprettelse af egentlig offentlig produktion med blivende arbejdspladser, men det er jo ikke rigtig det, der sker her.

For det tredje finder vi, at finansieringen af regeringens politik gennem arbejdsløshedsskabende nedskæringer og afgifter og underskuddet på statsbudgettet er meget dårlige løsninger. Der var enorme erhvervstilskud, man kunne have finansieret fornuftig beskæftigelsespolitik med; de erhvervstilskud, der i forvejen gives i størrelsesordenen 15-20 mia kr. om året, er ikke spor beskæftigelseskabende og er allerede under voldsom og berettiget kritik fra fagbevægelsens side.

Hvad er det så, vi mener man skulle gøre i stedet for? Vi mener, at man, hvis man effektivt skulle nedbringe arbejdsløsheden, skal gøre det, der også ligger i martspakken, nemlig udvide uddannelseskapaleten og oprette praktikpladser ikke ved gulerodsmetoden, men ved den pålagte kvotaordning for arbejdspladserne. Desuden skal der investeres i blivende arbejdspladser, f. eks. ved at øge investeringerne i vedvarende energi, ved at øge investeringerne i kraftvarmeværkerne, ved påbud om energibesparende foranstaltninger i enfamiliehusene såvel som i etageejendomme og andre bygninger, ved iværksættelse af trafiksanering, herunder cykelstiprojekterne, som ligger døde rundt omkring, ved udbygning af den kollektive trafik, ved et ordentligt planlagt boligbyggeri af det omfang, man talte om engang: de 40.000, ved igangsættelse af en effektiv boligforbedring og byfornyelse og ved igangsættelse af en offentlig afsætnings-sikret produktion.

Hr. Camre sagde i sit ordførerskab for socialdemokratiet, at der jo ikke fandtes noget alternativ til regeringens beskæftigelsespolitik hverken fra højre eller fra venstre. Det er ganske enkelt ikke rigtigt. De ting, jeg har remset op her, var hovedelementer i den

første og mest omfattende beskæftigelsesplan, noget parti var fremme med, nemlig det, VS lagde frem allerede i 1976-77. Det var en beskæftigelsespolitik, som respekterede den kendsgerning, at man ikke kan bruge mere, end man producerer. Det var en beskæftigelsespolitik, som respekterede den kendsgerning, at kapitalen ikke lader sig overtale til at skabe arbejdspladser, men alene lader sig motivere af en tilstrækkelig fortjeneste, som respekterede den kendsgerning, at kapitalen er uden fædreland, og at den trækker til udlandet, hvis den ikke får de vilkår her i landet, som den kræver, som respekterede den kendsgerning, at man ikke kan hindre nedlæggelse af arbejdspladser, hvis det betaler sig bedst, men at man kun kan modvirke en sådan nedlæggelse, hvis man lægger en afgift på nedlæggelsen af arbejdspladser, som respekterede den kendsgerning, at krisen er international, således at det, man kalder forbedret konkurrenceevne, i bedste fald er en eksport af arbejdsløsheden til andre landes arbejderklasser; og det er endda kun i bedste fald, for i det sandsynligste fald er det blot en gensidig konkurrence i løntryk.

Går vi ud fra, at vi ikke kan bruge mere, end vi producerer, og at dette med konkurrenceevneforbedringen i virkeligheden er en gensidig konkurrence i løntryk og overføring, forsøg på at smøre arbejdsløsheden over på hinanden, så behøver man ikke at være handlingslammet af den grund. Der er stadig væk muligheder for en omfordeling af den produktion, man har. Jeg taler om en omfordeling såvel mellem forskellige befolkningsgrupper som en ændret fordeling af dette forbrugs sammensætning. Der er stadig væk mulighed for at forøge den samlede produktion ved at iværksætte nyttige og afsætnings-sikrede produktioner.

De konsekvenser, som en sådan beskæftigelsesplan ville have – og her refererer jeg ikke til vores påstande, men til hvad de forskellige fagministerier bedømte, dengang vi lagde det frem i 1976-77 – var alt andet lige sådan, at hvis vi skulle være lidt bagkloge i dag og sige: tænk, om vi havde gennemført noget i den retning i 1976-77, så ville vi i dag have haft en situation, hvor vi i hele perioden havde haft væsentlig lavere arbejdsløshed, og desuden ville vores udlandsgæld have været en 20-30 mia kr. mindre, end den faktisk er, og vores årlige kasseunderskud

[Wilhelm]

ville ligge 15-20 mia kr. under det niveau, det har i dag. Det var alt andet lige, og det var ikke vores påstand, men de forskellige fagministeriers vurdering af en sådan beskæftigelsesplan efter andre kriterier.

De er således ikke noget at finansiere, for det var i og for sig gjort. Men skal vi endelig snakke om finansiering af flere initiativer, vil vi da også gerne være med til det. Der er masser af erhvervstilskud, som er ukonstruktive, og som man kunne lægge om til fornuftige finansieringer af fornuftige initiativer. Der er beskatning af pensionsfondene, der er aftrapning af rentefradraget, der er beskatning af private fonde, der er nationalisering af vores undergrundsressourcer. Hvis man ikke lægger op med en sådan alternativ krisepolitik, er der faktisk ingen, der kan se noget alternativ i socialdemokratiet i forhold til den borgerlige regering, som spøger i kulissen.

Det, socialdemokratiet lægger op til nu, er med få ændringer en fortsættelse af en krisepolitik, som har ført frem til 300.000 arbejdsløse, og det udgør ikke noget alternativ, som vi også har hørt i dag både af statsministeren, der sagde: vi er nok ikke så uenige med dem dér ovre til højre, når det kommer til stykket, og af de konservative, som klart har erkendt, at de kun af taktiske grunde stemmer imod meget af det her, og at de ville gøre præcis det samme med afgifterne, med tilskuddene til arbejdsgiverne, med oprettelsen af praktikpladser gennem 30.000 kr.s tilskud osv., som nu ligger i martspakken og i afgiftsbuketten. De stemmer kun imod af taktiske grunde.

Det er klart, at en sådan politik for landets største arbejderparti ikke er egnet til at løfte nogen bevægelse, ikke er egnet til at skabe nogen entusiasme ude i den danske arbejderbevægelse. Man kunne lige så godt – og det kan i hvert fald ikke være mere nedværdigende for socialdemokratiet end at sidde for 17. gang og forhandle sig til aftaler, der ikke holder, med centrum-demokraterne – tage sig sammen og sige: nu må vi altså skifte spor for alvor og bruge disse andre kriterier, jeg har skitseret her, og så i givet fald gå ud med det og gøre det til et afstemningstema i befolkningen. Det kunne skabe noget nyt mod, det kunne skabe en vis selvbevidsthed også i den socialdemokratiske del af arbejderbevægelsen, som i dag er fuld-

stændig modløs og naturligvis ikke kan se noget alternativ mellem det dér og det, de andre vil gøre bagefter.

Arne Bjerregaard (KrF):

Lad mig først sige til hr. Bernhard Baunsgaard, som påstår, at vi skulle have fremsat lovforslag, der vil give et provenutab på op mod 13 mia kr., at dér regner hr. Bernhard Baunsgaard nøjagtigt, som skatteminister regner, hvilket som regel er forkert, i alt fald på afgiftsområdet, idet man ikke regner med de kontraktive virkninger. Man regner således: hvis man sætter afgifterne 10 pct. i vejret, så stiger provenuet med 10 pct. Det er sjældent eller næsten aldrig givet. Sådan har man heller ikke regnet med de kontraktive virkninger af nogle af de forslag, vi har fremsat, og derfor kommer man til tal, som er alt for høje. At nogle af dem koster penge, erkender vi, men jeg mener, at vi i alt fald har lov til at fremsætte vores principielle målsætninger, lige så vel som regeringen har lov til at fremsætte sine, som også koster penge, og som man så søger at skaffe dækning for bagefter. Den villighed har vi skam også, hvis man følger den rette kurs.

Men lad mig sige om det, regeringen nu vil, at vi da villigt skal erkende, at det, regeringen har gjort, på væsentlige områder er aftalt mellem de forrige forligspartier. Vi erkender, at regeringen har gennemført dele af det, vi aftalte dengang. Det gælder negativ indkomstskat, det gælder pristalsreguleret afskrivningsgrundlag, det gælder forbedring af den særlige indkomstbeskatning, og det gælder flere andre ting. Det erkender vi at regeringen har gjort, vel fordi regeringen anså det, vi aftalte dengang, for at være fornuftigt.

Men siden synes det, som om regeringen ikke har kunnet aftale noget fornuftigt, i alt fald er der ikke meget nyt i det, der siden er fremkommet af det, der var aftalt dengang.

Vi er da også enige i det, som også var snakken dengang, at der især til de unge måtte skaffes enten en uddannelse eller arbejde. Det er vi stadig væk enige i. Der skal ikke være noget, der hedder arbejdsløshed hos de unge. Det har vi sagt vi totalt vil være med til at afskaffe, hvis bare man vil gøre det rigtigt og konsekvent og ikke bare på en usikker og famlende måde.

[Arne Bjerregaard]

Hvis man ville have fulgt vores råd og sagt: vi begynder langsomt med alle under 21 år, så er der ingen vaklen. De får enten arbejde, som vi sørger for, og kan de ikke få det i det private, må vi sørge for det fra det offentliges side, eller også får de en uddannelse. Der er ikke noget, der hedder understøttelse på det niveau. Så havde man været konsekvent, og så havde vi klart været med.

Vi erkender da også, at dette og meget andet, som vi har været med til at gennemføre, og som siden er gennemført, giver staten et mindre provenu og giver staten øgede udgifter, måske næppe på længere sigt, og derfor har vi hele tiden været indstillet på også at medvirke til at skaffe staten merindtægter eller færre udgifter på andre områder. Det har regeringen hele tiden vidst vi ville være med til.

Vi har samtidig været indstillet på, at vi skulle finde en endelig løsning på landbrugs renteproblemer. Det arbejdede vi hårdt på sammen med regeringen sidste år. Vi arbejdede på at få en yderligere forbedring af konkurrencevilkårene, både direkte og indirekte, bl. a. ved en maksimering af indkomstudviklingen. Vi erkender, at regeringen skam har gjort en hel masse og meget godt, bl. a. sammen med os i forligsperioden, og at den også senere har vist i alt fald tiltag til noget positivt. Men vi må sige, at selv om regeringen øjensynlig vil noget rigtigt, mener vi, det er for lidt, at det, der gøres, er for svagt, det virker for langsomt, og det er for usikkert.

Det væsentlige spørgsmål er derfor ikke at skaffe dækning for de øgede udgifter, som man nu har påført staten. Det væsentlige spørgsmål er, om der er tiltro til, at regeringens politik er konstruktiv i sin helhed, ikke blot i nogle detaljer.

Endelig også, om regeringen vil erkende, at selv om man f. eks. må hjælpe landbruget, kan det ikke nytte noget, at man vil ødelægge muligheden for at hjælpe landbruget ved samtidig at sige: vil I have det, så er I nødt til sammen med mange andre at modtage en værdistigningsafgift. Selvfølgelig kan der være positive ting i en værdistigningsafgift, men som jeg har sagt i otte år: hvad vil man dog med den, for jord og ejendomme stiger ikke mere end den øvrige del i samfundet over længere sigt, hvad skatteministeren vel egentlig også har indrømmet. Derfor siger jeg: hvis man skal af med en værdistigningsafgift

i de gode år, når det går opad, så skal man vel have et værditabstilskud, som mange andre har fået nu i de sidste tre år, ellers er der da ikke rimelighed i foretagendet, og det har jeg ikke fornemmet man vil. Derfor er det ulogisk at gå ind på dette område. Vi må notere, at nogle henter gevinsten og andre får tabet, men det er sjældent staten; det deles imellem borgerne.

Med det underskud i 1982, som vil gå op på 60 mia kr., synes forbedringer på statsfinanserne med de love, der nu er til behandling, som vel beløber sig til 2 mia kr., som ligegyldige pebernødder, især når vi samtidig må tage i betragtning, at forslagene muligvis ikke indbringer dette provenu, fordi forbruget enten nedsættes eller overføres til mindre afgiftsbelagte varegrupper eller overføres til konsum i udlandet. Det er beregninger, som man nødvendigvis må tage med, og som jeg også håber skatteministeren vil tage med i sine beregninger.

Men vi vil da ikke afvise, som vi aldrig har afvist det, at selv pebernødder kan være nødvendige somme tider, og de er også nødvendige i vores nuværende situation, når de er dele af en konstruktiv politik. Vi må bare sige, at vi fra kristeligt folkepartis side ikke øjner denne konstruktive politik.

Derfor synes pebernødderne kun at være afledningsmanøvrer, som skal bortlede opmærksomheden fra de væsentligste økonomiske problemer i samfundet. Det kan også være, det er en afprøvningsmanøvre, der skal vise de radikale og SF, hvem der fastlægger grundtemaet. Så kan SF og radikale få lov til at skabe variationer over temaet, men temaet bliver det samme. Hopper begge partier på den, vil de selvfølgelig over for væsentlige spørgsmål være mere dydige i fremtiden, fordi de kender metoden, og fordi fortiden da vil forfølge dem.

Jeg ved ikke, hvilken af disse der er regeringens taktiske målsætning, men uanset hvilken, er det da klogt og dygtigt gjort set ud fra en socialdemokratisk synsvinkel, men ud fra saglige samfundsmæssige betragtninger er det ødelæggende, fordi det nedbryder tilliden i erhvervskredse, og fordi det hindrer en positiv medvirken, som vi muligvis kunne få fra brede dele af befolkningen.

Vi har al mulig grund til at respektere SF's holdning. SF har lov til at have sin holdning, har lov til at kæmpe for sine ideer. Vi må

[Arne Bjerregaard]

blot notere, at med SF som korrelator for den økonomiske politik får man ingen i det private erhvervsliv til at investere på længere sigt, fordi de er usikre over for morgendagens lovgivning, når SF er med ved roret. Det kan være ganske urimeligt over for SF, men det ændrer ikke kendsgerningen. Først om mange år, når SF som socialdemokratiet har bevist, at deres principper om samfundets overtagelse af produktionsmidlerne kun var ord, som er behagelige i principprogrammet, og som man aldrig ønsker omsat i handling, kan SF være positivt part i en samfundøkonomisk lovgivning. Men før kan det ikke, så længe vi har et privatkapitalistisk samfund og et privat erhvervsliv.

Vi må også notere, at regeringen alene har villet forhandle med SF og radikale, ganske vist hver i sit rum. Så længe regeringen knytter sin skæbne til SF, vil der ikke skabes nogen optimisme og ekspansion i det private erhvervsliv, simpelt hen fordi de erhvervsdrivende ikke tør og ikke har mod på morgendagen, fordi de må fornemme og med god grund, at hvad man vil give i dag for at fremme en ekspansiv udvikling i det private erhvervsliv, det må fra den side, som vil overtage produktionsmidlerne, være en dolk i ærmet, så tør man selvfølgelig ikke, og så holder man sig tilbage. Har man ikke tillid til fremtiden, så stagnerer man selvfølgelig i nutiden. Sådan er det nu engang. Man kan sige, det er beklageligt, men det er nu engang de politisk-psykologiske realiteter, som regeringen også må have for øje, når den snakker om at ville fremme ekspansionen i det private erhvervsliv.

Lad mig sige om de foreslåede afgifter, at vi da er positive over for visse af disse afgifter under givne omstændigheder. Andre afgifter er vi under alle omstændigheder imod, det gælder specielt energifafgifterne. Vi føler, de er asociale, de rammer de svage, mens de velbjærgede familier med to gode indtægter kan smyge sig delvis udenom, fordi de har råd til den investering, en gennemført isolering kræver. Men de ældre, især i landområderne, som hovedsagelig bor i de gamle huse, rammes. De har nemlig ikke råd til en gennemført isolering, for selv om de kan låne til gennemførelsen af den, vil selve rentetilskrivningen med den rente, vi har i øjeblikket, i løbet af ganske få år overstige husets værdi, og hvad så? Vel gives der til-

skud, men ikke i den størrelsesorden. Hvis man skulle give tilskud til varmeudgiften til dem, som ikke får isoleret, må man spørge: hvad er så i grunden filosofien med det? Så er det altå ikke, som det er påstået, af energipolitiske årsager, men kun af fiskale årsager.

Familier med børn rammes jo også, især dem, der selv passer deres børn. Her skal der jo være lys og varme hele dagen, medens de familier, hvor begge forældrene arbejder og børnene tager hen på institutionerne og nyder godt af det offentlige lys og varme, kan lukke for det hele hjemme. De familier, der sparer det offentlige for dette, må betale gildet.

Senere kan så vores kære skatteminister komme med skattereformlforslag, som yderligere vil begunstige, så vidt jeg har forstået det, dem, der har. Når SF siger, at man skal have en overskat i den givne situation i stedet for afgifter som f.eks. på øl, som er en livsbetingelse for nogle, hvem rammer man så? Det er de samme, fordi denne skat skulle sikkert ligge på dem med fra 175.000 kr. og derover. Det vil sige de familier, hvor begge er udearbejdende, og hvor samfundet betaler store beløb for at sørge for, at de kan være det, kommer op på 350.000 kr., inden de rammes, men dér, hvor familien kun har 200.000 kr., de rammes, fordi de sparer samfundet for væsentlige udgifter til institutionspladser osv. Det kalder man socialt. Jeg kalder det asocialt, og jeg mener, at det er det, som har været med til, når vi vil forcere os ud af denne vej, at skaffe os de økonomiske problemer, vi bl.a. har i øjeblikket.

Derfor må vi nok i kristeligt folkeparti notere os, at socialdemokratiet og SF, og vel især SF, gerne giver til de rige, og jeg havde nær sagt til de smukke, til de velbjærgede med eller uden cowboyuniform. Dem giver man gerne positiv særbehandling under dække af social ansvarlighed. Hvorfor? Ja, det kan man selvfølgelig gætte sig til.

Jeg lever selv på landet, det er der jo mange andre der også gør, og dér skal vi øjensynlig betale for visse herlighedsværdier, også for at arbejde. Dér lever vi langt fra de større byer og deres industrier, dér betaler vi til den kollektive trafik uden selv at have den. Jeg beundrer de mennesker, der daglig kører 100 km for at komme på arbejde, og for dem skal det gøres endnu dyrere at komme på arbejde. Jeg forstår da godt, at disse

[Arne Bjerregaard]

mennesker gerne vil ind i de arbejdsløses rækker, for nu siger de: nu er det håbløst, vi har i længden ikke råd til at arbejde, når der skal lægges endnu nye afgifter på vores muligheder for at komme på arbejde. Når vi har jaget dem ud fra arbejdet, kan de få tid til at gå i skoven og hente brændet, så kan de undgå de andre afgifter, som ministeren ønsker at pålægge dem. Så får de endelig tid, som de ikke har haft før, men ikke råd til at rejse til udlandet og spare os for valuta, hvis man skal være sarkastisk. Læg da hellere en krone på øllet, ikke at jeg har noget imod en god øl, men dette ølsvingende danske folk ville såmænd have godt af det. Det rammer i hvert fald ikke de svage, for reelt mener jeg ikke, at det endnu er blevet en nødvendighedsartikel i Danmark, selv om det for nogen kan være det.

Jeg må da også villigt erkende, at tingene er blevet vanskelige i dette samfund, fordi vi socialt har forlangt så meget alle sammen. Jeg erkender, som jeg har sagt før, at vi nok ikke har moral til at have denne sociale standard, som vi har. Desværre, for vi vil gerne være med til at opretholde den. Når man er kommet hertil i samfundet, og de fleste må erkende det, kan det ikke være rimeligt, at man prøver på yderligere at presse de mennesker, som føler, at det er urimeligt. Det er det, man gør bl.a. med disse afgifter, for man rammer netop de svage, og man frier de stærke.

Lad mig så sige noget om regeringens budgetredegørelse. Den slutter jo lakonisk med ordene: med virkning fra 1983 vil der være behov for nye gennemgribende foranstaltninger for at videreføre strukturomlægningen af dansk økonomi. Det er vi såmænd enige i, men så må vi bare spørge: hvorfor så ikke nu? Hvorfor har regeringen ikke fremlagt dem nu? Det er da nu, de måtte stilles op, det var nu, de skulle analyseres, bearbejdes osv., for at de kunne virke fra 1983. For der står jo klart og tydeligt, at de skal virke fra begyndelsen af 1983. Men vi aner ikke, hvad regeringen påtænker. Vi aner ikke, hvad regeringen vil medvirke til. Vi ved overhovedet ikke, om regeringen ønsker et konstruktivt samarbejde i folketinget, eller om regeringen blot vil fortsætte sit nuværende spil for at gøre SF skakmat. Det er det, man har brugt måneder til: hvorledes kan vi

gøre dem skakmat? De har såmænd været snu nok til at undgå at blive det.

På denne baggrund, hvor man blot spiller det taktiske spil og ikke reelt går ind i løsning af landets økonomiske problemer med et bredere flertal i dette folketing, må vi sige, at tingene er så uafklarede, initiativerne er så spredte, de er så svage og mange endda så asociale, at det er med megen skepsis, at vi fra kristeligt folkepartis side går ind i den såkaldte demokratiske pakkefest.

Stubbjær Pedersen (CD):

I statsministerens redegørelse kom han også ind på landbrugets situation. Statsministeren forstår landbrugets behov for at få den tyngende gæld afløst med rentebilligere lån. Ved førstebehandlingen af forslaget til folketingets beslutning om en dynamisk landbrugs politik den 10. marts 1982, altså for næsten 3 måneder siden, sagde landbrugsministeren, at regeringen var enig i nogle af forslagsstillerens forslag, men derudover arbejdede regeringen med nye forslag. Den socialdemokratiske ordfører, hr. Erik Andersen, fulgte landbrugsministeren op, og sagde bl.a. (Folketingstidende 1981-82, 2. samling, sp. 3271):

»Vi er meget opmærksomme på landbrugsproduktionens og især den animalske produktions betydning for samfundsøkonomien. Først og fremmest nettovalutaindtjeningen, men også den beskæftigelse i forædlingsindustrien, som er direkte afhængig af den primære animalske landbrugsproduktion.

Vi [socialdemokratiet] er rede til et seriøst udvalgsarbejde med henblik på at finde frem til fornuftige, bæredygtige løsninger . . . «

Centrum-demokraterne er helt enige i de socialdemokratiske betragtninger, men hvor har den positive vilje været i arbejdet i landbrugsudvalget, og hvor er regeringens forslag om bl.a. en aflastning af den rentetyngede gæld? Det har hele tiden været sagt, at der var noget på vej, men nu er klokken efterhånden blevet fem minutter i tolv, og nu må regeringen nødvendigvis fremlægge de forslag, man har at fremlægge. Hvis blot der fra landbrugets side skal være lidt tiltro tilbage til regeringen, må vi nu her i dag få svar på, hvad regeringen agter at fremlægge, og hvornår regeringen agter at fremlægge det. Agter regeringen at fremlægge yderligere på land-

[Stubkjær Pedersen]

brugsområdet? Det kunne den jo, f.eks. fordi det nu også er gået op for regeringen, at dens tanker om en jordbank først og fremmest kommer de store jordbesiddere til gavn. Det ville jo f.eks. være en glimrende idé for en stor kornproducent at pantsætte sin jord til en jordbank og derefter købe statsobligationer for det provenu, han får til en lav rente. Men det er jo ikke det, regeringen vil. Det er først og fremmest landmænd med den animalske produktion – og de har jo ofte et lille jordtilliggende – regeringen har sagt at den vil hjælpe. Det er CD enig i, og de får ikke meget gavn af en jordbank.

Det, jeg beder om i dag, er at få regeringen til at sige, hvad den vil. Vil regeringen ikke give yderligere på landbrugsområdet, så sig det, og sig det så klart, at det kan forstås, for så vil der sikkert være et flertal til anden side i salen, der vil komme landbruget til hjælp. Som jeg sagde under landbrugsdebatten den 10. marts 1982, ser centrum-demokraterne helst, at der kan findes en bred løsning på landbrugets problemer, en løsning, hvor også socialdemokratiet er med, for at få en løsning, der kan holde i mange år fremover. Måske er jeg lidt naiv, men jeg tror oprigtigt talt stadig, at det er regeringens ønske at finde en fornuftig løsning på landbrugets problemer. Men så vis det, og lad være med fortsat at bruge landbruget som gidsel for at få en martspakke og andre ting igennem. Gør det på samme måde som centrumdemokraterne i sin tid. Vi brugte ikke byggeindustrien som gidsel for at få en landbrugs-løsning igennem, en landbrugs-løsning, som CD i øvrigt mener ville have været en dårlig løsning, og lad være med at tro, at der kan laves fornuftige landbrugs-løsninger med folkesocialisterne. SF lægger jo ikke skjul på, at det, de ønsker, er at nationalisere landbruget. Det er vel ikke det, socialdemokratiet ønsker. Jeg ved i hvert tilfælde, at store dele af socialdemokratiets vælgere ikke ønsker det.

Det er utrolig vigtigt, at landbruget får en løsning på problemerne nu, en løsning, som der er blevet lovet landbruget i over 1½ år. Derfor, regering, gå nu i realitetsforhandlinger med de partier til højre for socialdemokratiet, som har vist, at de er interesseret i at finde en løsning på landbrugets problemer. Centrumdemokraterne er når som helst parat til at drøfte en sådan løsning. Vi er også parat til at drøfte, hvad det kommer til at

koste. Som jeg tidligere har sagt, er klokken blevet 5 minutter i 12, og der skal handles nu. Folketinget kan simpelt hen ikke tillade sig at tage på sommerferie, mens tusinder af kriseramte landmænd fortsat går i uvished om deres skæbne. Vi må nu give dem klar besked om, hvad kriterierne er for, at de kan få hjælp til at overleve, og ud fra dem tage en beslutning, om de vil eller ikke vil overleve.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Nu er hr. Stubkjær Pedersen netop kommet i den situation, som jeg sagde han ville komme i for to måneder siden, da hr. Stubkjær Pedersen mente, at man kunne pille landbruget ud af finansieringen på boligområdet. Havde man ikke pillet det ud dengang, men sagt: I får ikke en krone på disse områder, førend vi har landbrugets problemer løst, havde vi ikke haft den situation, at klokken nu er 5 minutter i 12 på landbrugsområdet, som hr. Stubkjær Pedersen siger. Hr. Stubkjær Pedersen har selv været med til at ødelægge mulighederne for, at vi fik en konstruktiv landbrugs-løsning.

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

Jeg hørte til min overraskelse, at SF ikke lægger skjul på, at det vil nationalisere landbruget. Jeg er dog formand for partiet, og hidtil har man skjult det for mig. Vores landbrugsprogram er et program for samfunds-overtagelse af jorden og så i øvrigt et system af familiebrug, kooperativt brug som andelsbrug, som man nu kan finde frem til det, og statsforpagtning, som man har i Holland. Vi skal ikke østpå for at finde et system med statsforpagtning, man kan bare tage til Holland, men vi har ikke noget med, at landbruget som sådant skal nationaliseres. Det står der ikke en sætning om i vores program.

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Der er flere, der har været inde på landbrugets forhold og spurgt om, hvad regeringen vil gøre. Jeg vil sige, at regeringen jo allerede har gjort en lang række ting, bl.a. udmøntet den aftale, vi traf med landbruget i december 1980, hvilket har betydet en rente-

[Landbrugsministeren]

nedsættelse for landbruget på 1 mia kr. Derudover har regeringen gennemført en betydelig lovgivning i denne samling: negativ indkomstskat, moderniseringslov, afskrivningsregler og andet kunne nævnes. Vi har endvidere nu et forslag til gældssaneringslov til behandling i landbrugsudvalget, og vi har givet tilsagn om, at vi vil arbejde for en langsigtet finansieringsreform. Samtidig har vi i EF gennemført nogle prisforhøjelser, der vel er de største, vi nogen sinde har set, og som med de beregningsmetoder, vi sædvanligvis bruger, og som landbruget også sædvanligvis indtil i år har brugt, vil give landbruget ca. 3 mia kr. i merindtægt i forhold til den, der er i øjeblikket, og som vil blive optjent i løbet af det kommende år. Der er altså sket en lang række ting for at forbedre forholdene for landbruget, og vi arbejder stadig væk videre med jordbank, indekslån til landbruget som en del af en langsigtet finansieringsreform, og vi er indstillet på at gennemføre lovgivningen om det i næste samling.

Der er blevet sagt fra flere sider, at regeringen nu må sætte beløb på og sige, hvor meget der skal bruges. Jeg vil gerne sige, det er rigtigt, at der er blevet fremlagt et beslutningsforslag fra det, man kalder firkløverpartierne, til en dynamisk landbrugspolitik, men endnu er der overhovedet ikke fra venstre eller de konservative eller andre partier sat beløb på noget som helst. Der er ikke konkretiseret noget i denne løsning. Landbruget har ikke fået nogen retningslinjer i beslutningsforslaget fra de fire partier at rette sig efter. Hvad har venstre tænkt sig at bruge? Jeg kan forstå, at det er milliarder af kroner. Må vi ikke godt få det at vide? Hvad har de konservative givet tilsagn om at der måtte bruges på dette? Vi har endnu ikke hørt noget som helst om det. De eneste, der har foretaget sig noget konkret, er regeringen. Og så er man kommet med et enkelt ændringsforslag til en lille udvidelse af gældssaneringsloven. Vi vil såmænd godt drøfte, om man kan udvide gældssaneringsloven på en hensigtsmæssig måde.

(Kort bemærkning).

Stubkjær Pedersen (CD):

Jeg takker landbrugsministeren, fordi vi nu fik et svar. Nu ved danske landmænd, at der ikke kommer yderligere udspil fra rege-

ringen på denne side af sommerferien. Det er dog en besked. Det håber jeg også at de radikale har bidt mærke i, for så kan det være, vi kan komme videre i landbrugsudvalget på onsdag.

EF-prisforhøjelserne udgør 3 mia kr., siger landbrugsministeren, men landbrugets organisationer siger 1 mia kr. Man kunne stille ministeren det spørgsmål: hvad agter ministeren at gøre for, at de danske svinepriser kommer op på den basispris, som er blevet besluttet? Det er jo en kendsgerning, hvis vi ser tilbage på de sidste 3, 4, 5 år bortset fra en enkelt gang, at priserne konstant har ligget væsentligt under basisprisen. Kunne vi bare få svinepriserne op på basisprisen, så ville svineproducenterne i stor udstrækning bidrage til en løsning af landbrugets problemer.

Jeg undskylder naturligvis over for hr. Gert Petersen, at jeg sagde, at SF ville socialisere landbruget. Det er ukorrekt. SF vil bare have en samfundsovertagelse af landbruget.

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Som jeg sagde før, vil regeringen gerne drøfte forbedrede tiltag med hensyn til gældssanering også i denne samling og også andre tiltag, hvis de i øvrigt kan passes ind i en rimelig helhed. Vi vil også gerne komme med nogle tanker om, hvordan vi kunne forestille os det lidt mere langsigtet, og så gennemføre det til efteråret.

Med hensyn til det konkrete spørgsmål om basisprisen på svinekød skal jeg gøre opmærksom på, at i det prisforlig, vi har indgået, er der afgivet en erklæring fra EF-Kommissionen om, at den skal tilstræbe, at markedet giver basisprisen, og at markedet i øvrigt gav basisprisen, indtil vi kom i den meget uheldige situation, at vi fik mund- og klovsyge her i landet. At det midlertidigt har nedsat noteringen, beklager jeg meget, men det er altså ikke regeringens skyld, at det skete. Det var en ulykkelig hændelse med mund- og klovsygen. I øvrigt er noteringen lige sat op, og jeg tror på, at vi kan få den op på et normalt leje igen, bl.a. på baggrund af den erklæring, Kommissionen har afgivet.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

[Arne Melchior]

Medens landbrugsministeren er i ilden, vil jeg gerne benytte lejligheden til at gratulere ham til den holdning, han har indtaget over for mund- og klovsygen. Han har været rank, modig og modig over for mange henvendelser og lokketoner fra forskellig side. Jeg synes, han har gjort landbruget og samfundet en fin tjeneste ved sin optræden, og jeg gratulerer både ham og landbruget til, at det altså gik, som det gik, og ikke, som det måske kunne være gået. Til lykke til os alle sammen med det, ikke mindst til landbrugsministeren!

Jeg er ikke bare så flink at sige sådan nogle ting, jeg vil også gerne spørge, om landbrugsministeren kunne oplyse os om, hvorvidt denne forhøjelse af landbrugets indtægter, som nu er blevet resultatet af EF-forhandlingerne, er andet end en pristalsregulering for landbruget. Er det ikke sådan, at det er nødvendigt med disse justeringer, for at landbruget bare skal følge med? Man kan da ikke sige, at landbrugets totale situation er blevet forbedret i og med, at dette er blevet udløst. Man kan sige, at hvis det ikke var sket, så var det gået endnu meget værre. Er det ikke rigtigt fortolket af mig, at uden denne prisforhøjelse og denne merindtægt for landbruget ville landbruget være i en endnu meget mere udpræget urimelig situation i relation til andre selvstændige erhverv og til lønmodtagere her i landet?

(Kort bemærkning).

Ellemann-Jensen (V):

Nu siger landbrugsministeren, at devalueringen af den grønne krone og prisforhandlingernes resultat efter de sædvanlige beregningsmåder vil give landbruget en merindtægt på 3 mia kr. Det, statsministeren sagde i onsdags, var, at landbruget netto ville få en merindtjening, og jeg vil spørge landbrugsministeren, om han virkelig vil påstå, at man kan tale om en nettomerindtjening til dansk landbrug på 3 mia kr., for så følger vi ikke nogen sædvanlig beregningsmetode.

(Kort bemærkning).

Grove (KF):

Vi har gang på gang sagt til landbrugsministeren, at vi skulle have en noget mere langsigtet landbrugspolitik frem. Det er jo

ikke noget nyt. Det er jo ikke længe siden, at vi havde en landbrugsdiskussion i folketings-salen, hvor vi kunne henvise til, hvad vi har sagt for år tilbage.

Nu roser ministeren sig af, at han har gjort dit og han har gjort dat, men presset af os hver eneste gang. Vi presser endnu en gang og beder om at få noget langsigtet frem. Det hjælper jo ikke at komme med en jordbank, det ved ministeren. Det kan være en ideologisk ting at komme med, men det er jo ikke det, der hjælper landbruget, det er ikke det, der giver tiltro ude i landbruget. Det kan også være meget svært for os at sætte priser på vores beslutningsforslag. Så længe landbrugsministeren sidder, ved vi jo, at det går galt måned for måned, at vi skal forhøje beløbene måned for måned. Ministeren kan gå af, så skal vi snart sætte tal på vores forslag, så skal de blive fremlagt her i folketingssalen, og så bliver der noget at tage stilling til.

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Dette var vel det mest tydelige udsagn, landbruget kunne få om, at man i hvert fald ikke kan få noget at vide af venstre og de konservative om, hvor mange penge de er parate til at yde til landbruget. Ja, man kan måske få det at vide, hvis utopien om en borgerlig regering skulle gå i opfyldelse. Så kan jeg huske, at vi for ikke så lang tid siden kunne læse i dagbladet Politiken, at formanden for den konservative folketingsgruppe sagde, at der her i landet i hvert fald ikke skulle gives flere erhvervsskattelettelser. Hvis der skulle dannes en ny regering, er det vel ikke det helt store, man kan forvente til den tid. Det korte af det lange er; der er ingen fra venstres og konservativ side, der vil sætte beløb på, hvad der skal bruges til landbruget. Man siger, at man skal forhøje det fra måned til måned. Mit indtryk er nu altså, at priserne forbedrer landbrugets situation sådan, at den ikke bliver forringet fra måned til måned, men i øjeblikket bliver forbedret. Prisforliget betyder 4,2 mia kr. plus den grønne krone i bruttofaktorindkomstforbedring. Derfra skal trækkes de øgede omkostninger, landbruget får på grund af prisforliget, bl.a. fordi kornet stiger, og der skal trækkes andre omkostninger fra på grund af prisforliget. Tilbage bliver der til landbruget til

[Landbrugsministeren]

aflønning af egen arbejdskraft, til aflønning af fremmed arbejdskraft og til afskrivninger ca. 3 mia kr., og så har man fået dækning for den inflation, der har været. Det nye i landbrugets beregningsmetode er, at det siger, at det skal have dækket inflationen 1 år bagud gennem prisforløbet og dækket inflationen 1 år frem samtidig med de priser, der er vedtaget nu. Derfor når det til et andet beløb end det, vi sædvanligvis regner os frem til. Men der er altså en bruttofaktoringkomstforbedring på 4,2 mia kr. og en forbedring til aflønning af de ting, jeg har nævnt, på ca. 3 mia kr.

Så vil jeg da gerne takke hr. Arne Melchior for blomsterne vedrørende mund- og klovsygen. Jeg læste i avisen, at man har vedtaget at sende mig en buket, men da der så kom nye tilfælde, sendte man den ikke. Jeg havde faktisk haft mere brug for den, fordi der kom et nyt tilfælde.

(Kort bemærkning).

Niels Anker Kofoed (V):

Tal er jo til for at bruges, men skal vi tale om de samme ting, skal vi også gå ud fra de samme ting. Når nu landbrugsministeren siger – hvad der er rigtigt – at bruttofaktoren forbedres med godt 4 mia kr., og at der, når vi trækker forskellige ting fra, bliver netto omkring 3 mia kr. tilbage, kan det jo også være rigtigt, men det mest rigtige er at sige, at de prisstigninger, man får i EF, er til dækning af omkostninger, der er indtrådt. Det vil sige, at de omkostningsstigninger, vi har haft, er sådanne, at der netto højst kan blive omkring 1 mia kr. tilbage. Der er den fejl i landbrugsministerens beregninger, at der ikke regnes med både egenkapital og arbejdskraft. Egenkapitalen skal også have sin aflønning. Man kan gå positivt ud fra de tal, som man vil have, men det, der bliver slutresultatet, er, at nettofaktoren i forhold til 1978, som var et relativt godt år, stiger med 1 mia kr., efter at arbejdskraften og kapitalen har fået deres aflønning.

Man skal lægge mærke til, hvor stigningen er indtrådt. Stigningen på lønindtægt uden for landbruget har været 1,5 mia kr. Dette må da for landbrugsministeren indicere, at landbrugserhvervet som sådant stadig væk ikke kan bære sig, for landbrugsindtægten skal også bruges til at dække de huller, der

har været i 1979, 1980 og 1981. Hvis man ikke får dækket dem, er der ingen mulighed for at forrente de investeringer, der er foretaget.

Når nu landbrugsministeren spørger om, hvad vi har stillet forslag om, kan jeg svare, at man i vores beslutningsforslag ganske enkelt kan se, hvad der skal til. Vi har afrundet det, fordi der er forskellige måder, man kan lave det på. Men det, man ved, er, at landbrugserhvervet ikke kan betale en gæld med en rentebelastning på omkring 8 mia kr. Hvis landbrugsministeren tager udgangspunkt i jordbrugsøkonomisk instituts beregninger, kan erhvervet ikke tage mere end 5 mia kr. i rentebelastning. Det er det, det er folketingets opgave at løse, og folketingets opgave er ikke blot en kortsigtet løsning, men det er også en langsigtet løsning, og vi har ikke hørt noget til dem endnu.

(Kort bemærkning).

Stubkjær Pedersen (CD):

Jeg bebrejder ikke landbrugsministeren hans indsats i EF-sammenhæng, tværtimod, jeg synes, han har gjort det dygtigt dernede. Men det ændrer ikke den kendsgerning, at sidste gang vi fik forhøjet basisprisen i EF, kom der en tilsvarende hensigtserklæring fra Rådet, men det er faktisk kun i oktober 1981, at referenceprisen har ligget over basisprisen. Allerede i december 1981 går referenceprisen under basisprisen og har ligget der siden. Siden januar 1978 har den konstant ligget under basisprisen, hvis vi ser bort fra oktober måned 1981. Spørgsmålet er så, hvad vi kan gøre for at få referenceprisen op på basisprisen, fordi det virkelig ville lette situationen for mange svineproducenter. Med hensyn til blomsterne tror jeg, vi skal overveje på vores gruppemøde igen, om ikke det var en god idé.

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Det, hr. Niels Anker Kofoed sagde, er netop den måde, vi plejer at beregne det på, idet vi siger, at de omkostninger, der er indtrådt, skal vi tage hensyn til. Det, landbruget gør i den øjeblikkelige situation, er, at det medtager både de omkostninger, som er indtrådt, og dem, som vil indtræde i det kommende år. Det reducerer mit tal på 3 mia kr. til 1 mia kr., så jeg kan fuldt ud tilslutte mig

[Landbrugsministeren]

den måde, hr. Niels Anker Kofoed udtrykte sig på.

Hr. Niels Anker Kofoed svarede ikke på, hvilket beløb man vil bruge fra venstres og konservativ side på landbruget. Hr. Niels Anker Kofoed sagde noget om, at der var nogle runde formuleringer, og det tør nok siges, for der står ikke noget som helst konkret i det.

Til hr. Stubkjær Pedersen vil jeg gerne sige, at refernceprisen har været over basisprisen i en længere periode. Men i øvrigt er det tilfredsstillende for os, hvis vi har en pris, der ligger omkring 95 pct. og opefter, og så tror jeg ikke, man nogen sinde vil høre nogen bebrejdelser fra landbrugets side. Det er en pris omkring de 100 pct., vi tilstræber. Det er ikke helt afgørende, om de sidste par procent er med, bare vi er deroppe omkring. I øjeblikket ligger vi nede på omkring 80, og det er det, der er problemet.

Ministeren for skatter og afgifter (Lykketoft):

Jeg skal gøre nogle bemærkninger til den forholdsvis mindre del af debatten, der har drejet sig om de afgiftsforslag, der er til debat, og enkelte andre skattepolitiske områder.

Milliardsygen har jo hærget folketinget i lang tid. Derfor kan man jo undre sig over, at det skal være nødvendigt med en meget storpolitisk debat over noget så banalt som at justere afgifterne med 4 mia kr. Der er heller ingen tvivl i mit sind om, at bortset fra de anarkistiske kræfter i fremskridtspartiet er der ikke nogen kommende regering, der ville beklage, hvis den nuværende skulle få held til at gennemføre disse afgiftsjusteringer, for ellers er det jo en opgave, som med stor sikkerhed, ansigt til ansigt med en kritisk opposition, skal løses af en kommende regering om ganske kort tid. Derfor tror jeg, det ville lønne sig, hvis man lod være med, hver gang der er tale om afgiftsjusteringer, at skrue sig op til den store debat om, at nu er fædrelandet ved at falde fra hinanden.

Hvad er det, det drejer sig om? Det drejer sig om, at skatters og afgifters tryk, målt i andel af bruttonationalproduktet, i 1980 var 45,5 pct., i 1981 faldt det til 45 pct., i 1982 falder det antagelig yderligere til 44,5 pct., og hvis vi gennemfører det, regeringen her har lagt op til, slæber vi os i 1983 igen op på 45

pct. Det er det, disse dramatiske afgiftsjusteringer drejer sig om. Det drejer sig også om, at privatforbruget i Danmark vil være stignende fra 1981 til 1982 og fra 1982 til 1983, uanset at disse afgiftsjusteringer gennemføres, og derfor er de et bidrag til langsomt og i overensstemmelse med regeringens handlingsprogram at dreje ressourceanvendelsen i Danmark, sådan at den vækst, der bliver tale om, kan anvendes til at styrke investeringerne og forbedre vores fremtidige produktionsgrundlag og ikke give plads for en privatforbrugsudvikling, som der ikke er basis for, hvis andre problemer skal løses. Der er altså ikke tale om at nedsætte det private forbrug, men at begrænse det, så stigningen ikke bliver særlig stor, men absolut set vil der blive forbrugt mere i hver eneste dansk familie i 1983 i forhold til 1982, selv om dette gennemføres. Og den fyringsolie, som eksempelvis har været et stort problem for mange ordførere, skal ifølge forslaget forhøjes i kraft af afgiftsjustering med 122 kr. pr. ton; det svarer til halvdelen af det prisfald, der er indtrådt i begyndelsen af maj måned.

Sådan kunne man gå det efter punkt for punkt for punkt og sige: hvad er det, det handler om? Det skal jeg spare forsamlingen for at gøre på alle punkterne, men de afgifter, vi foreslår justeret, er jo beløbsmæssigt overvejende på varer, hvis priser ellers ville stige mindre end den almindelige prisudvikling, og derfor er der ikke noget særligt belæg for påstande om, at forbruget af netop disse varer – det være sig giftskatterne eller energiprodukterne – skulle ændre sig voldsomt dramatisk, fordi vi gennemfører afgiftsforhøjelserne. De vil virke som en opbremsning i stigningen i det private forbrug generelt, men de vil ikke – netop fordi sammenhængen er sådan her – ramme specielle produkter meget hårdt.

Det antal minutter, man skal arbejde for at købe en øl, for at købe en flaske brændevin, for at købe en pakke cigaretter, for at købe en liter benzin, for at købe en ton olie, vil ikke være større i 1983, end det var i 1981.

Man har jo kort drøftet indekseringen, og dér har det undret mig denne gang, som det gjorde i november måned 1981, at tanken om den automatiske indeksering af giftskatterne vækker modvilje eller modstand på den venstre fløj, at partier, som er tilhængere af en

[Ministeren for skatter og afgifter]

stor offentlig sektor, ønsker, at det skal være et særskilt politisk problem, der skal give anledning til en storpolitisk debat hvert halve eller hvert hele år, at sikre, at skatters og afgifters tryk ikke automatisk falder. Det undrer mig, at det skal være et politisk problem i forhold til den venstre fløj i folketinget. Jeg ser vel, at partier, hvis målsætning er en gradvis afvikling af den offentlige sektor, kan have en sådan indvending mod indekseringen af nogle punktafgifter, men jeg forstår ærlig talt ikke de ideologiske betæneligheder på den venstre fløj.

Man kan jo ansue disse ting på så mange måder. Man kunne f. eks. gøre opmærksom på, at det er et stort problem, hvis man skal bruge det regnestykke, som hr. Wilhelm brugte heroppe, at disse afgifter om nogle år vil give en hel del milliarder mere, end de gør i dag, hvis vi indfører indeksering, men momsens vil sandelig give 5 mia kr. mere næste år, selv om vi ikke foretager os noget som helst, indkomstskatten 10 mia kr. mere, osv. osv., og hvis ikke vi sørger for, at også de 20 mia kr., der er punktafgifter, og som ikke justeres, bliver justeret løbende, skal man altså ud hvert år og hente 2 mia kr. for at opretholde et uændret skattetryk. Derfor er sammenhængen eksempelvis også den, at havde vi – hvad der var en masse grunde til at lade være med – i 1981 besluttet at afskaffe alle punktafgifter og forhøje momsprocenten svarende til det provenu, der ellers gik tabt, havde vi ikke haft nødvendig at diskutere 4 mia kr. i afgiftsjusteringer nu, for så havde vi automatisk haft dem i 1983. Jeg vil derfor måske især appellere til den venstre fløj i folketinget om, at den lærer sig at tænke på det danske samfund som et samfund, der beklageligvis skal leve med en vis inflation, og hvor det ikke bør være et særlig stort politisk problem at vedligeholde de offentlige indtægter.

Specielt om energiafgifterne er der jo blevet gjort nogle bemærkninger, ikke alene fra radikal side, men også fra andre partiers side, om, at man i hvert fald er betænkelig ved, om energipriserne nu også er faldet så meget, at det ud fra den diskussion, der var for nogle dage siden her i folketinget, ville være rimeligt at lave afgiftsjusteringer dér, og da er svaret efter min opfattelse, at i kroner og øre koster energiprodukterne i øjeblikket mindre, end de gjorde for nogle uger eller

måneder siden, og i reale størrelser er der i hvert fald ubetinget og ud fra enhver betragtning tale om et fald i energipriserne, sådan at de samme betragtninger, som gælder om muligheden for at justere giftskatterne, med henvisning til, at de ellers ville være faldende i tyngde, også gælder for energiprodukternes vedkommende.

Så siger man: ja men vi ved jo ikke, hvor stabilt det med energipriserne er, og det er sandt nok, det ved vi ikke; vi er kommet ud for nogle store omvæltninger i tidens løb. Svaret er bare, at det bliver vi ikke klogere på om to måneder, om fire måneder, om seks måneder. Usikkerheden om fremtiden på netop det område vil være til stede hele tiden, så hvis man mener, at selve princippet om at fastholde en realpris på energiprodukterne – både for at forbedre på statsfinanserne, hvad der er et ædelt motiv, og også for at holde gang i de energibesparende foranstaltninger – er rigtigt, så er tidspunktet også inde til at træffe konkrete beslutninger om det nu. Man kan jo revidere dem senere i opad- eller nedadgående retning; det bliver man nok under alle omstændigheder nødt til, fordi ingen kan se mange måneder frem på dette område, men det kan ikke være et argument for at afstå fra politiske beslutninger overhovedet.

Må jeg så nævne et par andre sager af skattepolitisk natur, der har været berørt. Renteskatten og de skattefrie institutioner og opsparingsordninger får vi antagelig en større diskussion om på onsdag på grundlag af redegørelsen. Jeg vil bare i denne forbindelse erklære mig enig med dem, der siger, at det spørgsmål skal løses i sammenhæng med en skattereform på hele indkomstbeskatningens område, og at det, vi vedtager, uanset at der kan være nogle forskudte ikrafttrædelsestidspunkter for forskellige dele af det, skal være en helhed, der reformerer vores indkomstskattesystem i den retning, Thorkil Kristensen-udvalget har anbefalet os at tage fat på det i.

Jeg er også enig i, at det kan tage sig ud – hvis man får et par milliarder kroner i beskatning af disse formuer, der er af størrelsesordenen 250 mia kr. – som om det i første omgang måske i højere grad er en bogholderimæssig forbedring på statsfinanserne end en egentlig finanspolitisk stramning. Men det reducerer jo nogle i forvejen urealistiske krav

[Ministeren for skatter og afgifter]

på fremtiden, og det vil – hvad der er vigtigt – gøre det lettere for os at fastholde intentionerne i de finansieringsreformer, vi har gennemført for byggeriet, og som vi skal gennemføre for landbruget. Det er en side af sagen, som er nok så vigtig som det absolutte beløb, det kan indbringe i det ene eller det andet år.

Jeg skal endelig i anledning af den diskussion, der i starten af debatten var mellem hr. Camre og hr. Wilhjelm om disse pensionsdækningsspørgsmål og opbygningen af nogle urealistiske krav på fremtiden i private pensions- og forsikringsordninger osv., kun sige, at ethvert barn kan jo regne ud med en regnestok, at pensionsdækninger på en, to, tre gange slutlønnen kommer nok ikke til eksistens; det kan samfundsøkonomien nok ikke bære. Men man kan sige, at hvis udviklingen fortsatte – og det er jo det, alle disse regnestykker er gået ud på – med en realrente på en halv snes procent, en inflation på 10 pct. og en rente på 20 pct. i længere perioder, ville det føre til nationaløkonomisk og fordelingspolitisk fuldstændig uacceptable og uholdbare resultater. Det eneste, folketinget skal tage stilling til, er, om man skal lade det opløse sig i en i øvrigt dybt samfundsskadelig, accelererende inflation hen mod årtusindskiftet eller man skal tage konkret politisk stilling til det nu gennem fornuftige skattempolitiske beslutninger og på den måde styre udviklingen i en sådan retning, at de mennesker, der har en privat pensions- og forsikringsordning, vel sikres en dækning med en positiv realforrentning – det har de da et rimeligt krav på – men hvor der er en sammenhæng mellem, hvad samfundets produktion kan bære, og de krav, de har mulighed for at få indfriet, på det fremtidige produktionsresultat. Det er det, denne diskussion handler om, men det tror jeg vi får megen tid til at gå med på onsdag, derfor skal jeg ikke gå mere ind på det. Jeg synes blot, det er vigtigt lige at slå de hovedting fast.

Så har der af hr. Arne Bjerregaard været nævnt et enkelt stikord i diskussionen, som jeg også skal kommentere, og det er stikordet værdistigningsafgift. Det kan jo godt virke som et lidt mærkeligt tidspunkt i Danmarkshistorien at drøfte en værdistigningsafgift på, efter at vi helt usædvanligt i 2-3 år har haft en udvikling med faldende ejendomspriser. Det kan godt virke, som om hastværket med

at få lavet en sådan ikke burde være overvældende stort, især hvis man som jeg forestiller sig et system, hvor det først er, når prisen på fast ejendom stiger ud over den almindelige inflation, at der skal ske en løbende afgiftsberegning. Jeg tror alligevel, at tidspunktet, måske netop af den grund, er det rette til at lægge nogle principper fast og så håbe på, at det bliver en afgift, der aldrig indbringer én eneste krone til statskassen, for formålet med den er jo, at den skal dæmpe en ejendomsprisudvikling på en samfundsøkonomisk fornuftig måde, så vi ikke igen får det mønster, vi havde i 1960'erne og i begyndelsen af 1970'erne, at fast ejendom til skade for de nye generationer, der skulle etablere sig som erhvervsdrivende eller boligsøgende, steg hurtigere end den almindelige inflation.

Finansministeren (Heinesen):

Jeg vil i denne debat alene beskæftige mig med de kommentarer, der er fremsat til den udsendte budgetredegørelse og til oversigten over statsfinanserne for 1982.

Hr. Palle Simonsen beskæftigede sig med væksten i statens underskud. Jeg synes, at der for det første kan være grund til at understrege, at der ikke er nogen afgørende ændringer i drifts-, anlægs- og udlånsunderskuddet i forhold til det på finansloven budgetterede underskud. Der er god overensstemmelse mellem finanslovunderskuddet og så det skøn, der her fremlægges, men der er en stigning i drifts-, anlægs- og udlånsunderskuddet på grund af de politiske beslutninger vedrørende indtægter og udgifter, som er en konsekvens af regeringens handlingsprogram, for så vidt angår både det, der er gennemført, og det, som er til behandling i folketinget. Det er den altovervejende årsag til stigningen i drifts-, anlægs- og udlånsunderskuddet, og det er jo politiske beslutninger, der er truffet efter finanslovens vedtagelse; derfor er der ikke noget mærkeligt i, at man ikke har kunnet tage højde for det.

Men underskuddet stiger som følge af handlingsprogrammet, og det viser, at det ikke er gratis at gennemføre en ekstraordinær indsats imod arbejdsløsheden og i særlig grad imod ungdomsarbejdsløsheden; det har vi heller aldrig påstået at det var.

[Finansministeren]

Det andet spørgsmål, som hr. Palle Simonsen beskæftigede sig med, drejede sig om væksten i statens udgifter, og her tror jeg, at det er vigtigt at slå fast, at den reelle vækst fra 1981 til 1982 på alt det, som vi kan kalde de traditionelle serviceområder, har holdt sig på ca. 2 pct., endda i underkanten af 2 pct., mens de udgifter, der drejer sig om strukturforbedringer, altså de foranstaltninger, der vil forbedre grundlaget for udviklingen i dansk økonomi i de kommende år, som f.eks. energibesparende foranstaltninger, investeringer i energiforsyning, teknologisk service, erhvervsfremmeforanstaltninger, erhvervstilskud osv., stiger med 12 pct. De strukturforbedrende udgifter stiger med 6 gange så meget som udgiftsstigningen på de almindelige serviceområder.

Jeg vil gerne sige, at denne forskel – og jeg understreger denne forskel – er i nøje overensstemmelse med regeringens tostrengede udgiftspolitik gående ud på, at man skal holde igen på de almindelige udgiftsområder for at få de flest mulige midler tilovers til det, der kan fremme grundlaget for den økonomiske udvikling. Derfor vil jeg også sige, at man bør ikke beklage så meget, at udgifterne til strukturforbedringer er steget stærkt, for det er som sagt udgifter, der forbedrer grundlaget for dansk økonomi, og det gør ikke noget, at disse forbedringer fremskynedes, sådan som det f.eks. er sket med fremrykningen af gavnlige offentlige investeringer. Men regeringen er enig i, at niveauet for de samlede stigninger er for højt, og at det er nødvendigt at begrænse stigningen i de offentlige udgifter i de kommende år; det er også baggrunden for regeringens beslutning om at indføre et loft over merudgifterne i resten af 1982 og i 1983.

Specielt med hensyn til kommunerne synes jeg, der kan være grund til at gøre udtrykkeligt opmærksom på, at statens henstilling til kommunerne om den reelle vækst i de rammebelagte udgifter gik ud på en vækst på 2 pct. fra 1980 til 1981, og de foreløbige regnskabstal fra kommunerne tyder på, at væksten i kommunerne ikke bliver 2 pct., men ½ pct. fra 1980 til 1981. Det synes jeg er et bemærkelsesværdigt resultat af kommunernes anstrengelser og de bidrag, som staten også har ydet i den forbindelse.

Endelig synes jeg også, der kan være grund til at hæfte sig ved den fortsatte af-

dæmpning af personaleforbruget i den offentlige sektor fra en vækst på ca. 5 pct. i 1981 til en vækst på omkring 3 pct. i 1982.

Den tredje ting, jeg skal beskæftige mig med af dem, hr. Palle Simonsen rejste, var en påstand om, at regeringen ikke som lovet ville drøfte udgiftspolitikken med finansudvalget, og her kan jeg trøste hr. Palle Simonsen ved at sige, at det er fuldstændig urigtigt; det har hele tiden været forudsat, at drøftelserne skulle finde sted på grundlag af budgetredegerelsen. Det har jeg foreslået finansudvalget, og jeg har forstået, at finansudvalget var fornøjet med det. Budgetredegerelsen er jo først omdelt i dag, og samtidig med at finansudvalget har modtaget den, har jeg sagt, at jeg selvfølgelig er rede til fortsat at drøfte udgiftspolitikken med finansudvalget.

En del af de bemærkninger, jeg her har gjort til hr. Palle Simonsen, omfatter også nogle af de spørgsmål, som hr. Ellemann-Jensen har rejst, men jeg vil gerne derudover gøre nogle bemærkninger i anledning af hr. Ellemann-Jensens synspunkter.

Hr. Ellemann-Jensen startede med at kritisere, at budgetredegerelsen først er kommet i dag, og dertil vil jeg gerne sige, at det hele tiden har været meddelt, at budgetredegerelsen ville komme inden udgangen af maj; det tidspunkt har været fastlagt, længe inden denne debat var berammet, og derfor mener jeg, at kritikken er helt uberettiget.

I øvrigt forekom det mig, at hr. Ellemann-Jensen udtalte sig, som om budgetredegerelsens eneste tænkelige funktion var at danne underlag for hr. Ellemann-Jensens polemiske bemærkninger under denne debat, og dertil må jeg sige, at heldigvis tjener budgetredegerelsen et væsentlig fornuftigere og bredere formål, bl.a. drøftelser i finansudvalget.

Så angreb hr. Ellemann-Jensen min kronik i Aktuelt i dag. Hr. Ellemann-Jensen konkretiserede ikke sin kritik, og derfor skal jeg indskrænke mig til at sige, at hr. Ellemann-Jensen næppe vil kunne finde faktiske oplysninger i kronikken, som han ikke kan genfinde i budgetredegerelsens centrale kapitel om samfundsøkonomien. Men jeg forstår godt, at hr. Ellemann-Jensen er irriteret over at skulle læse, at regeringens økonomiske politik har virket, at vi har fået en væsentlig forbedring på vare- og tjenestebalancen og en kraftig forbedring af vores konkurrenceevne,

[Finansministeren]

at vi har vundet markedsandele, at vi har været bedre til at spare på energien end de fleste osv. Og budgetredegørelsen dokumenterer, at den eneste vej ud af problemerne er at fortsætte regeringens konkurrenceevneforbedrende politik, sådan som den har været ført i de seneste par år. Det irriterer altså hr. Ellemann-Jensen, men det bliver det ikke mindre rigtigt af. At der så også står så meget mere på budgetredegørelsens 263 sider, end der kan rummes inden for rammerne af en kronik, siger sig selv.

Hr. Ellemann-Jensen trak i så henseende ét spørgsmål frem, nemlig at vi har oparbejdet et strukturelt underskud, altså at vi vil have et underskud, også når beskæftigelsessituationen er forbedret afgørende. Også denne vurdering i budgetredegørelsen tror jeg er rigtig, og derfor er det nødvendigt at genoptage en udvikling med en afdæmpet, faldende vækst i statens udgifter, hvis man skal undgå en stigning i skattetrykket; det er jo som sagt baggrunden for regeringens beslutning om et merudgiftsloft, hvilket medfører en afdæmpet udgiftsvækst i de kommende år, hvad der også er redegjort for i budgetredegørelsen.

Også hr. Arne Bjerregaard beskæftigede sig med budgetredegørelsen og citerede dens afslutning om, at nye foranstaltninger til fortsættelse af strukturomlægningen med virkning fra 1983 ville være nødvendige. Og så siger hr. Arne Bjerregaard: men hvorfor ikke nu? Jeg må sige, at det er et spørgsmål, som jeg har en smule svært ved at forstå, fordi der skal sandelig efter regeringens mening også ske noget her og nu. Der ligger jo mange forslag til en strukturomlægning på folketingets bord til beslutning her og nu, og andre er gennemført i de seneste måneder. Jeg behøver bare at nævne sådanne ting som en udbygning af erhvervsuddannelserne, fremskaffelse af lære- og praktikpladser, negativ indkomstskat for landbruget, lempelse af kapitalvindingsskatten, gældssaneringen, moderniseringslovens forbedring, energibesparende foranstaltninger, finansieringsreform, forbedrede afskrivningsregler og betydelige investeringer i olie- og naturgasforsyning. Det er alt sammen noget, der vedrører en strukturomlægning af dansk økonomi, og der er altså rigeligt at tage fat på her og nu af forslag til strukturomlægning. Lad os nu lige først få vedtaget disse forslag, som jo vedrø-

rer både 1982 og 1983, så skal vi nok vende tilbage i næste samling med forslag, der yderligere kan forbedre det fremtidige grundlag for dansk økonomi.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

I dag er det præcis tre måneder siden Danmarkshistoriens mest forfærdelige statsunderskud blev vedtaget af firkløverpartierne, SF, socialdemokratiet og de radikale, og så får vi altså fejret denne tre måneders dag med, at der nu kommer et nyt skøn over, hvordan det går med dette skrækelig store underskud. Det er gået præcis på samme måde som altid i mands minde, nemlig at det er blevet endnu større. Jeg kan da godt forstå, at man med så mange tal kan komme til at ramme lidt forkert til den ene eller anden side, men det er konstant således, at underskuddet bliver større og større, hver gang vi får et overslag over, hvordan det så er gået. Det er faktisk for dårligt, at finansministeren på den måde ikke kan ramme rigtigere, end han gør. Men med den sorteste af alle former for sort humor siger så finansministeren her fra denne talerstol: ja men det, der er sket, er kun en følge af socialdemokratiets politik, det er den eneste grund til, at det har afvejet. Ja, det er virkelig rigtigt, for det tal, der er steget mest grusomt, er nemlig antallet af arbejdsløse og dermed arbejdsløshedsunderstøttelsen. Den blev anslået til 19,8 mia kr. for tre måneder siden, og nu anslås den til 21,5 mia kr., altså en stigning på 9 pct. på arbejdsløshedsunderstøttelsen, fordi vi har fået flere arbejdsløse, end man kunne regne med, og det er en følge af socialdemokratiets politik. Og i virkeligheden er tallene endnu værre, for i de tal her er jo indregnet efterlønnen, og efterlønnen har stort set vist sig at holde. Det, der ligger på den rene og skære arbejdsløshedsforøgelse i forhold til, hvad man skønnede for tre måneder siden, og som er en følge af socialdemokratiets politik, er 12 pct. mere på tre måneder. Det er for dårligt.

(Kort bemærkning).

Ellemann-Jensen (V):

Finansministeren har da ret i, at det længe har været kendt, at budgetredegørelsen skulle komme i dag, men det er jo ikke så forfærd-

[Ellemann-Jensen]

lig længe siden, debatten her i dag er blevet tidssat, og derfor havde det da nok været rimeligt at fremskynde om ikke andet så udleveringen af budgetredegørelsen til ordførerne, sådan at vi havde haft et bedre grundlag. Som det er fremgået af min anvendelse af budgetredegørelsen, har jeg i hvert fald kunnet skaffe mig den for adskillige dage siden, men det har andre ordførere måske ikke kunnet, og det er ikke rimeligt, at der har kunnet eksistere eksemplarer af budgetredegørelsen ude i byen så at sige, sådan at nogle har kunnet skaffe sig den.

Jeg mener ikke, det er rimeligt af ministeren at påstå, at jeg har villet bruge budgetredegørelsen som grundlag for polemiske bemærkninger. Den, der har polemiseret ved hjælp af budgetredegørelsen, er finansministeren. Det har han gjort i sin kronik i Aktuelt i dag. Finansministeren har ret i, at de bemærkninger, der står deri, kan man alle sammen genfinde i budgetredegørelsen, men det er en såre selektiv udvælgelse, ministeren har foretaget, og jeg vil påtage mig til hver en tid ved at være lige så selektiv og pille ting ud, der alle sammen står i redegørelsen, at give et helt andet billede af den økonomiske situation end det meget forskønnede billede, finansministeren forsøger at fremstille. Det er ikke særlig seriøst, og det er ikke særlig rimeligt, hvis man vil fremme en god debat.

Jeg er kun enig med finansministeren i det, der er hans konklusion, nemlig at det kun er en konkurrenceevneforbedrende politik, der virker, men så bør finansministeren også – også når han skriver kronikker i Aktuelt – prøve at gøre opmærksom på, hvad en sådan politik kræver, i stedet for at stikke befolkningen – i dette tilfælde Aktuells læserkreds – så meget blå i øjnene, at de tror, der rent faktisk er foretaget de ubehagelige ting, som er nødvendige.

Finansministeren (Heinesen):

Vedrørende hr. Glistrups oplysning om stigningen i arbejdsløshedspengene skal jeg for det første gøre opmærksom på, at i forbindelse med forhøjelsen af medlemsbidraget til arbejdsløshedsforsikringen er der vedtaget ændrede regler for arbejdsløsheds-kasernes indbetaling af medlemsbidrag til staten, og det giver en forøgelse både på ind-

tægtssiden og på udgiftssiden med 1½ mia kr.

Derudover vil jeg gerne sige til hr. Glistrup, at de ændrede skøn, der foreligger nu, bortset fra de politiske beslutninger, der er truffet efter finanslovsforslagets udarbejdelse og finanslovens vedtagelse, er en afvigelse på udgiftssiden på 0,5 mia kr. i forhold til et budget på 171,6 mia kr. Jeg synes, det er fuldstændig urimeligt at ville gøre noget stort nummer ud af det og sige, at det er en dårlig budgettering. Det er i virkeligheden en forbillidlig god budgettering fra budgetdepartementets side.

Så er jeg helt enig med hr. Ellemann-Jensen i hans vurdering af, at han sagtens ville kunne få et andet billede frem af den økonomiske situation end det saglige, der er beskrevet i budgetredegørelsen; det dokumenterede hr. Ellemann-Jensen allerede i sit første indlæg.

(Kort bemærkning).

Ellemann-Jensen (V):

Det var ikke det, jeg sagde, hr. finansminister. Jeg sagde, at jeg ville være i stand til ved hjælp af budgetredegørelsen, hvis jeg brugte den lige så usagligt og selektivt, som ministeren har brugt den, at fremstille et billede, der var stik modsat det, ministeren giver i Aktuelt.

For øvrigt må jeg sige, at havde vi haft en finansminister i dag, der hed Svend Jakobsen, så tror jeg ikke, han havde fundet sig i en reel vækst i de offentlige udgifter på 5 pct. Det er trist, at det er eksploderet igen, efter at der er blevet skiftet finansminister. Efter at den finansminister, der advarede os mod afgrundens rand, er vendt tilbage til ministeriet, er statens udgifter igen eksploderet.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg skal prøve med nogle spredte bemærkninger at kommentere i hvert fald en hel del af det, der er sagt i dag i denne snart 5 timer lange debat.

Først vil jeg endnu en gang, som det også er gjort af andre ministre, understrege – og det er ikke mindst til hr. Palle Simonsen – at det er ikke rimeligt at sige, at det, som regeringen har lagt frem af forslag, er kunstgreb over for den økonomiske politik. Det, der er

[Statsministeren]

tale om, er, som det er sagt nogle gange, en betydelig indsats over for landbruget. Det, der er tale om, er en betydelig forbedring af konkurrencesituationen for dansk erhvervsliv. Det er, at der gennem finansloven er sket lettelser og forbedringer med det formål at gavne erhvervslivet, som givetvis, som vi alle sammen kan se det, har store problemer, men så er det ikke rimeligt at kalde det kunstgreb. At regeringen derudover finder, at der er behov for stærke statslige og kommunale initiativer til udbygning af hele uddannelsesområdet, er da vist heller ikke noget, man kan kalde kunstgreb. Tilbage bliver derfor kun ting som f. eks. jobskabelsen, som man kan påstå er et kunstgreb, men som reelt i det samlede billede er et supplement i en situation, hvor der desværre ikke er andre og geniale løsninger, der kan reducere arbejdsløsheden.

Hr. Ellemann-Jensen sagde, at der i den socialdemokratiske politik var stærke socialistiske elementer. Jeg vil gerne til det sige, at jeg ville såmænd ikke have noget imod, hvis der var det, jeg ville måske endda være tilhænger af det, alt efter hvilken karakter disse socialistiske elementer måtte have, men jeg vil tillade mig at være en lille smule beskedent og sige, at det er nu meget begrænset, hvad man med rimelighed kan sige der er af socialistiske elementer i regeringens handlingsprogram og i det, som er gennemført, eller det, der er fremlagt her i folketinget. Jeg ved naturligvis ikke, om hr. Ellemann-Jensen mener, at øget statstøtte til landbruget er socialisme. Hvis det er sådan noget, hr. Ellemann-Jensen tænker på, har han selvfølgelig ret, men jeg går ud fra, at det ikke er det, han mener, og så må vi have en forklaring på, hvad det er, hr. Ellemann-Jensen mener.

Så var det måske jordbanken, hr. Ellemann-Jensen tænkte på er noget socialistisk, noget, der er præget af socialistisk folkeparti. Den er jo tydelig nok, ikke hr. Ellemann-Jensen? Og så ved hr. Ellemann-Jensen jo ganske udmærket, han ved det helt ind i rygmarven, hvor denne tanke om en jordbank egentlig kommer fra. Vi ved jo godt, at der i visse dele af landbruget er forståelse og sympati for denne tanke, og vi ved også, hvem der har været inde på den tanke. Vi ved også, at det radikale venstre er det parti, der måske stærkest har været fortalere for jordbankideen, men alligevel siger hr. Ellemann-

Jensen mod bedre vidende, at der er tale om noget socialistisk, som er inspireret af socialistisk folkeparti. Jeg kan sige, at vi synes, det er en udmærket tanke, som vi mener bør realiseres, fordi der er fornuft i den ganske enkelt, og så må hr. Ellemann-Jensen selvfølgelig køre land og rige rundt og give indtryk af, at det er noget fælt socialistisk noget, som socialdemokratiet ønsker at gennemføre. Det er en fornuftig og rigtig foranstaltning i den konkrete situation.

Så er der også den påstand, som både hr. Ellemann-Jensen og andre har været inde på, at der ikke har været forhandlet i 9 måneder – og der var vist endda en af de ærede talere, der sagde 2 gange 9 måneder – når det gælder landbruget. Bare stilstand, ingenting skete. I dramatiske og oratoriske indlæg – ikke sandt, hr. Arne Melchior – har man fortalt, hvordan det ligger. Der sker ingenting, og så har landbrugsministeren punkt for punkt stået her og dokumenteret, at det er usandhed. Også det ved naturligvis oppositionen, bl. a. fordi den ved, at regeringen, efterhånden som der er fundet løsninger på nogle af de enkelte problemer, har lagt forslagene herved i folketinget, og så er der endda medlemmer, der har rejst sig, for at man kunne få det nødvendige flertal til at gennemføre de pågældende ting.

Tænk f. eks. på den virkelig betydningsfulde nydannelse, der hedder den negative indkomstskat. Det er ikke småpenge, der er tale om her, det er en sag, som vi bestemt må sige er af stor betydning, som landbruget lægger enorm vægt på, og som bestemt har fået almindelig tilslutning både i landbruget og også her i salen.

Så var der hr. Gert Petersen. Jeg kan da godt forstå, at hr. Gert Petersen føler sig som Jeppe i baronens seng, men når hr. Gert Petersen siger, at regeringen og socialdemokratiet ikke har været upåvirket af socialistisk folkepartis styrke efter valget den 8. december, vil jeg sige, at det, der har gjort mest indtryk på os – og det er i og for sig noget positivt, hr. Gert Petersen – er den klare erklæring om, at man vil støtte socialdemokratiet i gennemførelsen af socialdemokratiets handlingsprogram. Hvis vi skal aflevere en tak noget sted, siger vi tak for den støtte. Det er også rent faktisk punkt for punkt det, vi har lagt frem i folketinget, og indtil nu har vi fået tilslutning til en stor del af det; jeg går

[Statsministeren]

også ud fra, at inden folkettinget holder sommerferie, er resten af dette handlingsprogram, i hvert fald den del af det, vi har lovet skulle være færdig inden sommerferien, gennemført, og det er så gennemført med i nogen grad skiftende flertal, det gælder boligpolitikken, men ellers er det med støtte fra de radikale og/eller socialistisk folkeparti.

Der er imidlertid nogle bemærkninger fra hr. Gert Petersen, som er rent polemiske og selvfølgelig bare afleveret, fordi sådan noget skal afleveres ved en sådan lejlighed. Der er denne bemærkning: regeringens løfter ikke bare før valget, men også efter valget har regeringen virkelig spillet op til at ville holde. Dermed er det jo tydeligt sagt, at det er man ikke vant til. Jeg garanterer for, hr. Gert Petersen, at når næste valgsituation opstår, vil hr. Gert Petersen være i en situation, hvor alt det, han har foreslået forud for sidste valg, slet ikke er gennemført og ikke tilnærmelsesvis er gennemført, sådan som SF vil det. Er det så også udtryk for, at socialistisk folkeparti ikke holder sine valgløfter? Nej, det er den situation, som socialdemokratiet altid har været i, at der også i denne sal var andre end socialister, andre end socialdemokrater; der var også nogle venstrefolk og nogle konservative – somme tider har jeg syntes, der var for mange af dem – og der er også centrum-demokrater, kristeligt folkeparti og et fremskridtparti. Det er jo den simple forklaring, hr. Gert Petersen, og det er lidt urimeligt, vil jeg sige venligt til min ven – jo, jeg har flere venner i denne sal – at polemisere på den måde og søge at give et falsk indtryk af, hvad der er den faktiske situation.

Hr. Gert Petersen talte også om klassesamarbejdsfilosofien, og selv om jeg egentlig føler, at hele den filosofi er det ikke tid til at gøre alt for meget ud af i en diskussion her, er det alligevel interessant, at det er sådan noget, hr. Gert Petersen skal have ført frem ved en lejlighed som denne. Hr. Gert Petersen skal jo have dækket sig ind i forhold til venstresocialisterne, og derfor skal der endelig lægges afstand til hele tanken om klassesamarbejde. Jeg vil sige til hr. Gert Petersen og socialister ude på den fløj: hvad pokker har I egentlig ellers troet man skal gøre, hvis ikke der i et rimeligt omfang er behov og nødvendighed for, at der også finder et, som man kalder det, klassesamarbejde sted? Vi vedstår altså dette. Det er også en form for

klassesamarbejde, når vi går ind i en positiv landbrugspolitik, og det er også en form for klassesamarbejde, når vi går ind for at støtte dele af erhvervslivet på den ene eller den anden måde. Det er i det hele taget urimelig og verdensfjern teori at snakke om, at der ikke i et eller andet omfang – jeg siger udtrykkeligt i et eller andet omfang – er behov for, at man kan række hånd over afstand og interesse modsætninger, for gør man ikke det, er det helt sikkert, at så er der ingenting, der kan fungere i et samfund af den type, vi har her i Danmark. Det er jo da det grundlag, vi arbejder på, hr. Gert Petersen, og det mener jeg at man må acceptere.

Jeg vil godt sige, at også jernbaronerne i jernindustrien kan det somme tider være rimeligt at gå ind i et fornuftigt samarbejde med, og når man her snakker om indkomspolitik som noget ganske forfærdeligt, er jeg meget sikker på, at selv i det mest socialistiske samfund vil det være nødvendigt at se på, hvordan man på en fornuftig måde kan styre indkomstudviklingen. Den er en del af den samlede økonomiske politik, den er en del af det samfund, vi lever i, og hvis SF vil være med i det fremtidige samarbejde, er det verdensfjernt, hvis de placerer sig for ensidigt imod enhver form for indkomspolitik; det vil ikke heller SF i det lange løb kunne holde til. Enten er man forstående over for denne tankegang i den form, som det nu er muligt at få den igennem, og som også giver social balance, eller også når socialistisk folkeparti ikke ud over den indflydelse og den størrelse, som det har i dag.

Jeg vil eksempelvis også sige, at den simple ting at lave en overenskomst på arbejdsmarkedet med eller uden mæglingforslag er også klassesamarbejde. Skulle vi også opgive det? Er det meningen, at vi skal have et samfund, hvor vi ligger i konstant voldsom konfrontation med hinanden, og hvor man bruger al tid til larmende opgør og ikke får lavet konkrete og positive fremskridt? Det mener jeg naturligvis ikke er holdbart, og det mener jeg også at socialistisk folkeparti må gøre sig klart; så må de tage de vanskeligheder, de har med venstresocialisterne på dette område.

Så sagde hr. Gert Petersen også, at man selvfølgelig ikke ville stille sig tilfreds med ethvert tilbud. Nej, det har jeg forståelse for, og vi er også af den opfattelse, at når sociali-

[Statsministeren]

stisk folkeparti og de radikale på lidt forskellige vilkår, indrømmet, har givet udtryk for, at denne regering burde dannes, er det også klart, at vi skal lytte til, hvad der kommer af synspunkter. Her er vi rimeligt samarbejdsvillige, men også her må SF og de radikale begge gøre sig klart, at det jo ikke kan nytte noget, at de hiver hver sin vej. Jeg skal ikke snakke om jakken i dag, men det kan ikke nytte noget, at de hiver hver sin vej, for så går enhver bestræbelse for konkret og realistisk politik i retning af det, som socialdemokratiet først og fremmest vil, bestemt i stykker, og det håber jeg ikke at man vil medvirke til.

Jeg er meget uenig i denne lidt foragtelige tone, der kommer ind i diskussionen, når socialistisk folkeparti giver udtryk for, at socialdemokratiet fører borgerlig politik. Socialdemokratiet fører den politik, som med udgangspunkt i socialdemokratiets ideer og tanker og interesser og programmer kan gennemføres i det folketings, der til alle tider har haft et borgerligt flertal. Det, der har været vores styrke, hr. Gert Petersen, til trods for det borgerlige flertal, ikke bare i dag, men også langt tilbage, har været, at der har været et stort socialdemokratisk parti. Vi har ikke haft det, der måske nu er på vej i arbejderbevægelsen, og som er en fare, nemlig en opsplitning politisk af det, vi med ét ord kalder arbejderbevægelsen. Så længe denne opsplitning bare var i form af relativt små partier, der konkurrerede med hinanden ude på venstrefløj, var det ikke så farligt, men det kan godt blive en fare, hvis ikke man forstår realiteterne i dette; så er der en fare for, at de borgerlige partiers dilemma – lad mig tale åbent om det, medens næsten alle 179 medlemmer er til stede – bliver overført til den venstre side af salen, og det er en udvikling, som jeg meget vil anbefale at man ikke kommer ud i.

Når jeg nu har takket sådan lidt behersket socialistisk folkeparti for støtten, vil jeg sige: I er lige så kloge som mennesker i socialistisk folkeparti, I ved godt, at I har en taktisk fordel af at støtte socialdemokratiet, I ved godt, at denne regering ikke bør væltes, i hvert fald bør I ikke bidrage til det. I ved godt, at det giver jer en chance for både at kunne fremstå som dem, der støtter socialdemokratiet, og så hele tiden at kunne fortælle befolkningen, at I bare vil noget, der er end-

nu bedre, meget bedre, mere socialt og mere socialistisk, uanset at kendsgerningen er, at hvis noget skal gøres, skal vi have mindst et tredje parti, som ikke er socialistisk, med.

Det, jeg siger nu, er sagt til socialistisk folkeparti, men det er faktisk også sagt ud ad vinduet, for at man i arbejderbevægelsen fuldt ud kan forstå det. Det er simpelt hen en kamp på liv og død om en afgørende enhed i arbejderbevægelsen, ellers får vi overført de problemer, som de borgerlige har, til os. Det må ikke ske.

Til hr. Glistrup skal jeg ikke sige meget andet end dette, at hr. Glistrup er jo et menneske, og fremskridtspartiet er et parti, som har buldret løs siden 1973. Det, der efter mit indtryk er det typiske i dag, er, at fremskridtspartiet og hr. Glistrup buldrer voldsomt, men det bliver mere og mere hult, der er efterhånden ikke nogen slagkraft i det. Det er, som om et oppositionsparti af den art først har en periode, hvor der er gennemslagskraft i alle disse, hvad skal vi sige, fraser, som man kører frem med, men når der er gået 3, 5, 7 år, virker det ikke på befolkningen mere. Det er den situation, der bare betyder, at der spildes for megen tid i det parlamentariske system. Nu kunne jeg mest beklage det på de borgerlige partiers vegne, men det er det, der sker, et spild af tid, hvor der buldres som tomme tønder, men hvor der ikke arbejdes på nogen måde konkret, og efterhånden taber befolkningen interessen for det. Det fremtræder stærkere i en del af befolkningens opfattelse af tingene et stykke tid. Det kan også være, at f. eks. socialdemokratiet bliver opfattet lidt mere blegt, men vi er der vedholdende. Jeg tror, at det gælder for fremskridtspartiet, at dette parti er inde i en udvikling, der klart viser tilbage og væk fra indflydelsen i dansk politik.

Jeg må alligevel sige, at der var en enkelt betragtning i hr. Glistrups synspunkter, som kunne give anledning til en positiv bemærkning fra min side. Det er måske overraskende, men ret skal nu være ret, der var et guld-korn.

Hr. Glistrup sagde: de, der nu puster sig op til at være alternativ til regeringen og socialdemokratiet, er ikke et hak bevendt. Det var et nogenlunde rigtigt citat af hr. Glistrup. Jeg tror, man må sige, at det er i hvert fald en god måde at sige det på; det er ikke helt den måde, jeg ville sige det på, men det er

[Statsministeren]

nok rigtigt, at der ikke er noget konkret politisk-økonomisk alternativ til de ting, som regeringen og socialdemokratiet har lagt frem. Vi ved godt, at det, vi har lagt frem, ikke løser alverdens problemer, men man skal altid vurdere tingene i forhold til den situation, man står i, og også i forhold til den verden, man lever i, og det tror jeg også at befolkningen, når alt kommer til alt, udmærket forstår.

Så var der hr. Arne Melchior. Det var handlingsprogrammet, som vi åbenbart bare ville gennemføre i socialdemokratiet, og man kunne ikke finde socialdemokratiet noget sted. Hertil må jeg sige, at det er vel rigtigt, når hr. Arne Melchior siger, at vi ikke ligefrem har flirtet hverken med centrum-demokraterne eller med andre borgerlige partier, men baggrunden er jo også, at de borgerlige partier har mobiliseret med det formål at skabe et alternativ. Det er ikke os, der har opfundet begrebet firkløver, men det er klart, at det er meget svært at flirte med jer, hvis vi nu havde lyst til det, når I på den måde lukker jer inde og siger: vi vil faktisk ikke så meget forhandle med jer, som vi vil være alternativ til jer. Det er i hvert fald baggrunden for det.

Selvfølgelig har hr. Arne Melchior ret i, at der stiger ikke – hvad var det, der blev sagt – amoriner op af det samarbejde, der eventuelt kunne være mellem jer og os. Jeg ved ikke, hvor mange amoriner der stiger op fra firkløverpartierne. Det kunne være interessant at høre, hvor lyrisk og hvor smukt det samarbejde er, især hvis det virkelig skal være et alternativ.

Hr. Arne Melchior sagde også, at venstres og konservatives plan led nederlag ved valget, men det gjorde socialdemokratiets handlingsplan også. Hvis jeg nu giver en lille indrømmelse, må det nok være for det første tak til centrum-demokraterne, fordi det var dem, der afgørende var årsag til, at VK-planen ikke kunne realiseres. Det er jo sagen. Det var i hvert fald en vægtig årsag. Det synes jeg CD skal have tak for. Så er der handlingsprogrammet. Ja men der er jo alligevel det, at selv om socialdemokratiet gik tilbage – og det må jeg beklage at vi gjorde – er der alligevel skabt en regering, som indtil nu – de næste dage viser, hvad resultatet vil blive – er kommet og kan komme igennem med det handlingsprogram, som vi har lagt frem,

og så har det altså i den forstand ikke lidt nederlag.

Der er ét parti, hvis plan ikke har lidt nederlag, og det er centrum-demokraternes, for de har ingen. Centrum-demokraterne gør det til en dyd ingen politik og ingen plan at have. Det kan da godt være, at vi andre er lidt for ivrige med planer, men det er, fordi vi så gerne vil gøre noget positivt. Men at det nu ligefrem skal være en dyd ingen planer og ingen programmer at have, forstår jeg ikke, og så vinder man oven i købet stemmer på det; jeg siger, at det er søreme godt gjort, men det har bare ikke noget med handling og egentlig politik at gøre.

Hr. Niels Helveg Petersen kom med nogle bemærkninger om lovforslaget om jobskabelsen og de radikales tanker om at komme med et ændringsforslag. Jeg vil sige, at det er lidt for tidligt at tage stilling hertil. Vi kender ikke det ændringsforslag endnu. Meget afgørende er netop forslaget karakter. Det er socialdemokratiets opfattelse, at man ikke må komme med ændringsforslag, der ødelægger ideen og tanken i forslaget om jobskabelse; gør man det, kan vi ikke bære det. Men jeg vil da ikke afvise, hvis det er fornuftige tanker, der føres frem, at der kan findes en løsning på dette problem. Jeg siger bare, at det er meget afgørende, at man ikke sætter en vândtæt skodde ned gennem jobskabelsesordningen, hvorefter den udelukkende og aldeles er forbeholdt de unge under 25 år. Gør man det, gør man det hele mere besværligt. Kan man finde en anden og en bedre og mere smidig og positiv måde, for det er også positivt, det, regeringen har lagt frem? Vi har jo hele tiden sagt om jobskabelsen, at ideen var selvfølgelig også, at de unge via den skulle sættes i arbejde, det er klart, og det er vi da med på; det er jo derfor, vi har foreslået, at unge under 25 år skal have et større løntilskud end dem, der er over 25 år. Tendensen er altså rigtig nok. Men det med skodderne advarer jeg imod, og det håber jeg ikke man vil kræve. Som tingene blev fremlagt her, var der ikke i denne omgang grundlag for mig til at tage voldsom afstand fra det, som hr. Niels Helveg Petersen sagde.

Jeg vil også kvittere for de bemærkninger, hr. Niels Helveg Petersen gjorde om landbrugsforhandlingerne. Her er der en afstand, og må jeg nøjes med at sige, at den afstand ved jeg ikke om vi kan finde en løsning på,

[Statsministeren]

men også her beder jeg om, at det radikale venstre tænker i økonomiske baner, også med hensyn til, hvordan man finder dækning. Det er da i hvert fald en side af dette problem, som man skal tage hensyn til, og her er jeg glad for hr. Bernhard Baunsgaards bemærkninger om, at det radikale venstre er og plejer at være et parti, der er villigt til at medvirke til, at det, man gør, også i et eller andet rimeligt omfang selvfølgelig skal betales.

Jeg er også meget glad for de bemærkninger, der er faldet både fra hr. Niels Helveg Petersen og fra hr. Bernhard Baunsgaard om renteskat og dette, at man skal kunne finde en løsning på dette problem til efteråret.

Må jeg så slutte af med at sige, at det er socialdemokratiets og regeringens opfattelse, at de mål, vi satte os, da vi dannede regering efter valget den 8. december 1981, faktisk er nået på en lang, lang række områder, og der er også et perspektiv for den nærmeste fremtid. Hvis det lykkes os at komme igennem med de dele af handlingsprogrammet, som vi har sagt vi vil have igennem, er der også et oplæg til en mere omfattende ungdomsgaranti, som der skal arbejdes med til efteråret. Der er også muligheder for at få en egentlig skattereform; den skal der også begyndes et arbejde med i efteråret i den nye folketings-samling, og her er perspektivet, at en meget omfattende skattereform kan se dagens lys fra 1. januar 1984.

Der er flere andre ting, der er perspektiv i, til trods for alle de vanskeligheder, vi står i, og så kan den tid, som mange synes er for håbløs – og jeg indrømmer, at der er masser af problemer i tiden – være mere, skal vi sige idérig og mere reformvenlig, hvis vi får muligheder for at arbejde videre med tingene.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 19.00.

Mødet udsat kl. 17.58.

Mødet genoptaget kl. 19.00.

Forhandlingen genoptoges.

Formanden:

Vi var nået til anden runde.

Camre (S):

Her i anden runde vil jeg gøre nogle bemærkninger dels til hr. Palle Simonsen, dels til hr. Ellemann-Jensen, som begge to – med lidt forskelligt ordvalg – var inde på, at det var stærkt utilstrækkelige landbrugsløsninger, regeringen sigtede imod.

Det får mig til at spørge – jeg håber, at det trods alt i denne runde er muligt at komme frem til et lidt mere koncist svar fra venstre og de konservative –: hvad anser hr. Palle Simonsen og hvad anser hr. Ellemann-Jensen for at være tilstrækkelige landbrugsløsninger? Lad os få nogle tal fra de to partier. Lad os høre, hvor højt vi skal op. Lad os høre, om der er enighed. Jeg synes, det vil være væsentligt, at vi dog får det ud af diskussionen om, skal vi kalde det uenigheden, sådan som vi foreløbig har fået det fremstillet, mellem de borgerlige partier og os om landbrugsløsningerne.

Hr. Palle Simonsen var inde på, at når skattetrykket øges med 4 mia kr., så betyder det tab af arbejdspladser, og det er et bevis på en forkert politik, sagde hr. Palle Simonsen. Jeg synes, jeg er nødt til at gentage det, jeg sagde i mit første indlæg, nemlig at det er urimeligt alene ud fra en enkelt del af forslaget at søge at bedømme virkningerne af en helhed. Jeg tror, at hverken hr. Palle Simonsen eller andre i denne sal vil benægte, at der i den samlede politik, som regeringen lægger frem i handlingsprogrammet, er en ekspansiv virkning og skabelsen af flere arbejdspladser. Så kan det ikke være rigtigt, at man, ja, jeg vil næsten sige synger med på den sang, vi har hørt fra det yderste venstre, om, at enhver form for afgifter er tab af arbejdspladser. Det må være nettoeffekten af den økonomiske politik, vi ser på.

Hr. Gert Petersen var inde på forskellige bemærkninger, som statsministeren allerede har kommenteret. Hr. Gert Petersen sagde bl.a., at krisen blev værre trods den politik, der var ført. Jeg tror ikke, det kan være helt dækkende for, hvad hr. Gert Petersen mener, og det er faktisk ikke dækkende, hvis vi tager både de tal, som er indeholdt i budgetredøgørelsen, og de tal, vi i øvrigt kender for den økonomiske udvikling siden 1973. Der ville have været flere ledige uden denne politik. Der ville have været større underskud på betalingsbalancen uden den politik, socialde-

[Camre]

mokratiet, støttet af et skiftende flertal, har været i stand til at føre igennem. Det er ikke rimeligt at sige: ja men se, hvad vi sagde for et år siden, og se, hvad der er sket siden! Det, man hele tiden må holde det op imod, er; hvad der ville være sket uden denne politik. Man må ikke glemme det stadig større tryk fra omgivelserne, fra den internationale nedgang, vi har skullet slås imod.

Så sagde hr. Gert Petersen, at SFs vurdering af, hvor dette her nu kommer til at ende, vil afhænge af helheden, og hr. Gert Petersen sagde: partier og bevægelser må sætte grænser. Jeg vil gerne sige til hr. Gert Petersen, at det er socialdemokratiet fuldstændig enig i; der er også for os grænser. Det er givet, at vi ligesom SF må bedømme helheden, helheden i martspakken, i finansieringsordninger, i landbrugsløsninger osv. Vi er nødt til at bedømme helheden og vurdere, om det, der kommer ud af det, er godt nok til, at vi kan betragte vores helhedsplan som opfyldt.

Jeg vil også gøre nogle bemærkninger til hr. Arne Melchior. Hr. Arne Melchior var i sine bemærkninger inde på, at CD ønsker en regering, som giver befolkningen, jeg tror, hr. Arne Melchior sagde »fribrev« mod alle de trusler, som ØD, renteskat og pensionsskat indebærer. Ja, det forstår jeg er CDs politik, men vi kan ikke, om jeg så må sige, tage for gode varer, at det giver befolkningen fribrev. Det er nogle klasseinteresser, hvor vi nok mener, at en stor del, flertallet af befolkningen, har de modsatte interesser. Hvad er ØD? Ja, det er afbalanceringen af en politik, der sigter mod at dæmpe indkomststigningen. Hvad er renteskatten? Ja, det er værnet imod en rentebetinget inflation. Og det samme gælder den såkaldte pensionsbeskatning, som jo altså i realiteten er den samme sag.

Hr. Arne Melchior sagde: tingene har været flydende i 9 måneder, ingen kan skue en måned frem, ingen har sikkerhed for noget. Derefter synes jeg nok at hr. Arne Melchior leverede et meget fint eksempel på, hvad det er, der skaber den usikkerhed. Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Arne Melchior – som vist ikke er til stede i salen i øjeblikket –: hvad er det for et andet flertal, hr. Arne Melchior vil tilbyde det danske folk? Hvad er det for et flertal, som kan skabe større ro og sikkerhed om den fremtidige udvikling? Er det firkløverpartierne med

støtte forventelig – går jeg ud fra – fra hr. Glistrup og måske fra det radikale venstre? Jeg tror ikke, det er det radikale venstres kop te. Det kunne være interessant at få hr. Arne Melchiors vurdering af, hvilken ro og sikkerhed det vil give en måned frem i tiden eller mere.

Hr. Niels Helveg Petersen var inde på, at konkurrenceevneforbedring er en forudsætning for beskæftigelsesfremgang og for opretholdelsen af reallønnen. Det er synspunkter, som vi deler. Men når hr. Niels Helveg Petersen så siger, at man bør tage fat nu, så vil jeg minde hr. Niels Helveg Petersen om, at vi er midt i en overenskomstperiode. Og jeg spørger mig selv, og jeg spørger hr. Niels Helveg Petersen: med hvem er det, det radikale venstre ville gribe ind i en overenskomst nu? Jeg har noteret, at der også i de store borgerlige partier er modvilje mod en sådan politik, og det ville dog undre mig stærkt, om de borgerlige partier, hvis de var i regering, skulle ændre holdning og begynde at gå imod synspunkter, som eksempelvis Arbejdsgiverforeningen har haft, nemlig at folketinget bør holde sig fra at gribe ind i overenskomster. Jeg tror, at det ville bringe kaos og uro på arbejdsmarkedet og altså have den stik modsatte virkning af den, hr. Niels Helveg Petersen og vi er enige om er den gunstige.

Hr. Niels Helveg Petersen sagde om de specielle problemer, det radikale venstre finder i jobskabelsesordningen, at man ønsker større mulighed for at bringe unge i arbejde ved at begrænse jobskabelsen til dem under 25 år. Jeg vil godt minde om, at uanset de kvaliteter, der ligger hos mennesker under 25 år, så ville det være væsentligt for en rimelig og fornuftig funktion på de arbejdspladser, hvor unge mennesker under en jobskabelsesordning skal i gang, at der også findes mennesker med arbejds erfaring, mennesker over de 25 år. Det kan ikke være rigtigt at forestille sig arbejdspladser skabt under denne ordning, som udelukker de over 25-årige. Jeg håber virkelig, at det radikale venstre vil tage sine holdninger til dette spørgsmål op til revidering.

Hr. Waldorff var også inde på nogle betragtninger. Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger til det, kun sige til hr. Waldorff og for så vidt også til hr. Wilhjelm, som talte om en alternativ krisepolitik, at jeg har svært

[Camre]

ved at se, hvad det er for et flertal, VS ser for denne mulighed. Hvis hr. Wilhjelms havde ret, så ville vælgerne jo nok have stemt anderledes, end de gjorde den 8. december 1981.

Palle Simonsen (KF):

Hr. Camres spørgsmål for et øjeblik siden om, hvilke forslag vi egentlig havde til løsning af landbrugets problemer, er jo ret så enkelt at besvare. Jeg kan kun henvise til, at der her i folketings salen ligger et forslag, som er fremsat af det konservative folkeparti, venstre, CD og kristeligt folkeparti. Det er det klare udspil, så der bør ikke være megen tvivl om den sag.

Jeg har lidt svært ved at se, at påstanden om, at afgifter medfører tab af arbejdspladser, skulle være et særligt venstrefløjssituation, som hr. Camre søgte at give det indtryk af. Selv hr. Gert Petersen indrømmede, at det måske kun var et beskedent antal, det drejede sig om. Han mente altså ikke, at der var de store problemer i det her. Det, der står tilbage, er, at alle de svar, der er givet om disse spørgsmål gennem de senere år, klart har dokumenteret, at der er tale om tab af arbejdspladser i et eller andet større omfang. Det, som måske gør det særlig stærkt i denne situation, er, at regeringen med en politik, som i første række har til formål at skabe flere arbejdspladser, samtidig gennemfører nogle afgifter, som medfører færre arbejdspladser. Det er der jo ikke meget sammenhæng i. Man kunne godt fra regeringens side have fundet andre metoder til at finansiere disse områder. Jeg har ikke forstået det sådan, at det først og fremmest drejer sig om at gennemføre forbrugsbegrænsende foranstaltninger. Jeg har forstået det sådan, at det, det drejer sig om, er, at finansministeren skal søge at få en vis balance i regnskabet, så det bliver status quo i forhold til situationen før. Denne balance kunne finansministeren have fået på en anden måde. Han kunne bl.a. have fået den ved at gennemføre besparelser på forskellige områder. Og dermed bevæger jeg mig over til nogle af de svar, finansministeren gav mig.

Finansministeren forsvarede realvæksten på de 5 pct. i statens udgifter med, at det jo ikke var så mærkeligt, for der bliver gennemført nogle særlige foranstaltninger på beskæf-

tigelsesområdet. Læg vel mærke til, sagde finansministeren, at når det drejer sig om de almindelige statslige serviceområder, så er udgiftsstigningen i reale priser kun på 1 pct. Ja men finansministeren kunne jo have gennemført nogle beskæringer. Jeg har egentlig forstået det sådan tidligere, når regeringen har talt om, at de offentlige udgifter ikke måtte ekspandere, at så lagde man megen vægt på, at hvis der var tale om udgiftsstigninger på ét område, så måtte man søge at finde besparelser på et andet. Det er egentlig det, regeringen forlader i den argumentation, finansministeren præsenterede os for i forbindelse med en realstigning på 5 pct.

Finansministeren siger videre, at uanset hvordan, så er han enig i, at underskuddet på statsfinanserne er for stort. Ja men det er vel egentlig den bedste dokumentation for, at det var nødvendigt at prøve at skaffe dækning på en anden måde end gennem afgifterne.

Finansministeren forsvarede også personaleudviklingen i den offentlige sektor som helhed og sagde, at der dog er tale om en forbedring, for nu er der kun tale om 3 pct.s forøgelse, hvad angår personale. Når man føjer til, som der står i budgetregørelsen, at disse godt og vel 3 pct. svarer til 20.000 personer, så vil vi i hvert fald gerne understrege, at det mener vi stadig væk er for meget. Nu vel, det er måske en lidt mindre stigning end året før, det siger budgetregørelsen, men det er stadig væk 20.000 mennesker. Det er under alle omstændigheder for meget, for vi kan ikke løse dette samfunds beskæftigelsesproblemer – det var det, jeg søgte at give udtryk for i mit første indlæg – ved at ansætte stadig flere mennesker i den offentlige sektor, som jo under alle omstændigheder vil påtvinge os et skattetryk i de kommende år, som gør det endnu sværere at få den dynamik i samfundet, som er nødvendig.

Må jeg sige til finansministeren om besparelsesdrøftelser i finansudvalget, at vi faktisk ikke har megen tro på, at en drøftelse i finansudvalget om budgetoverslagstallene skulle give ret mange muligheder for realistiske resultater. Da vi havde finanslovdebatten i februar, gjorde vi gældende, at den eneste måde, man kunne nå nogle reelle beslutninger på dette område på, var, at en lille kreds af mennesker – vi foreslog 1 for hvert af de

[Palle Simonsen]

partier, der var indstillet på besparelser – satte sig sammen. 17 mennesker i folketingets finansudvalg, uanset hvor godt finansudvalget måtte være, når aldrig resultater på dette område. Det kan vi lige så godt sige meget klart til finansministeren. Det er helt andre former for intense forhandlinger, der skal til, for at vi kan nå nogle nye sparetal.

Nu er det her jo hverken en åbningsdebat eller en afslutningsdebat, det er en almindelig førstebehandling af en række lovforslag, hvor vi vender tilbage til debatten i løbet af de kommende uger. Men det var egentlig lidt beskæmmende at høre i statsministerens svar, at det, der ligesom optog statsministeren mest, var spørgsmålet om arbejderbevægelsens enhed, som statsministeren så malende udtrykte det. Det kunne man måske forstå at socialdemokratiets formand talte meget ud fra. Men jeg synes nok, det var væsentligt, hvis statsministeren lagde mere vægt på en løsning af dette samfunds problemer fremfor at lægge vægt på de problemer, der måtte opstå i arbejderbevægelsen. Det drejer sig om at løse problemerne for dette samfund som helhed og for alle borgere i dette samfund. Jeg synes nok, at statsministeren på mange måder kom til at afsløre sig mere som partipolitiker end som landets statsminister i disse bemærkninger.

Statsministeren er født optimist, og det er jo en god egenskab at have her i verden. Statsministeren siger, at mange mål allerede er nået, og at der i de forslag, der nu ligger til behandling, er store perspektiver. Ja, det er svært for os andre at få øje på dem, det må jeg sige ganske klart. Det er svært at få øje på, at det giver andre resultater end et øget skattetryk, øgede statslige udgifter og dermed et større underskud på statens finanser, og at det kun vil bidrage til en beskednen forbedring af beskæftigelsen, måske i størst udstrækning til en omfordeling af arbejde. Hvor ligger egentlig de epokegørende muligheder i de forslag, der er lagt frem her? Det er meget svært for os at se.

Men nu vel, nu skal alle disse forslag jo til en grundig udvalgsbehandling, og det, der bliver det store problem for statsministeren, er selvfølgelig, hvordan han får sikret sig et parlamentarisk grundlag. Som statsministeren har lagt det op i dag og ved tidligere lejligheder, er det klart, at han har indsnævret sig meget stærkt i sin søgen efter det parla-

mentariske grundlag, så en debat om det vil jeg foretrække at vende tilbage til, når den politiske situation for statsministeren i lidt højere grad er afklaret.

Ellemann-Jensen (V):

Hr. Camre ville så gerne have et tal for at få at vide, hvad der er nødvendigt for landbruget, og hvad det er, vi vil. Hr. Camre ved jo udmærket, at så enkelt kan man ikke stille den situation op, at det bare drejer sig om et tal. Regeringen kender vores forslag på området, regeringen kender vores holdninger til, hvad det er nødvendigt at skabe af indkomstmuligheder for landbruget. Ingen kan være i tvivl om det. Der, hvor vi savner oplysninger om, hvad man vil, og hvad man tror er nødvendigt, er fortsat fra regeringen.

Statsministeren efterlyste en forklaring på, hvad det er for stærke socialistiske elementer, jeg ser i regeringens politik. Jeg skal da nævne et par af dem, som jeg finder iøjnefaldende.

Jeg mener, at forslaget om jobskabelse er et udtryk for klare socialistiske ønsker om at flytte arbejdspladser fra den private sektor over i den offentlige sektor. Det bliver følgen af det, og det er for mig et udtryk for, at man ønsker at socialisere dele af dansk erhvervsliv.

De energifgifter, der er lagt frem, er også udtryk for, at man på energipolitikens område ønsker at forfølge socialistiske mål, sådan som hr. Ivar Hansen gjorde rede for det før.

Regeringens forslag om en jordbank opfatter vi også som et ganske klart forslag i socialistisk retning, uanset at der er ikke-socialistiske partier, der også har nærret det forslag ved deres barm. Forslaget er jo i ganske glimrende overensstemmelse med, hvad der står i socialdemokratiets principprogram, nemlig:

»Jorden overtages gradvis af samfundet gennem inddragelse af værdistigninger og opkøb.«

Altså jordbanken er også et udtryk for socialistiske elementer i regeringens politik. Når statsministeren henviser til, at der jo er kredse i landbruget, der har udtalt sig positivt om det, så vil jeg sige, at der vel ikke er noget at sige til, at man i landbruget nogle steder kan have følt at have været gidsel så

[Ellemann-Jensen]

længe, at man er blevet grebet af en vis desperat trang til dog at forsøge at komme i snak med regeringen på et eller andet område. Men jeg er sikker på, at statsministeren, der har så meget respekt for, hvad kompetente organer siger, er udmærket klar over, at dansk landbrug har afvist regeringens forslag om en jordbank.

Endelig er den automatiske oppumpning af den offentlige sektor, som ligger i regeringens politik også udtryk for socialistiske ønsker. Her var skatteministerens forbløffende åbenhjertig, da han før i sin appel til venstrefløjens herinde, som han sagde, talte for den automatiske maskine, han ville indføre til at sørge for – og nu citerer jeg efter hukommelsen, hvad skatteministeren sagde – hvis der kommer så mange indtægter ud, at folk kan sætte det private forbrug i vejret, at få inddraget de penge, så det i stedet for kan blive den offentlige sektor, der vokser. Det er jo det, der ligger i indekseringen af afgifterne, og det er også udtryk for en klar socialistisk stræben.

I sit indlæg kom statsministeren vel nok til at skubbe til stort set alle partier her i salen, og det var vel det almindelige indtryk, at statsministeren nok skubbede alle fra sig. Statsministeren nåede slet ikke i sit underholdende causeri over, hvad der var sket i dagens løb, at drage nogen endelige politiske konklusioner. Det kunne jo være fristende at forsøge at gøre lidt i den retning på statsministerens vegne, for så ville statsministeren være nødt til efter debatten, som den har forment sig i dag, at gøre sig klart, at regeringens forslag til jobskabelse ikke kan komme igennem i den meget omfattende og stærkt socialistiske retning, regeringen har lagt op til. Regeringen kan højst gøre sig håb om at få en begrænset del igennem. Og når det drejer sig om afgifterne, så må det også stå klart for statsministeren, at regeringen ikke kan komme igennem med sine løsrevne forslag om en renteaftgift, der skal være med til at finansiere offentlige udgifter. Det må også stå klart for regeringen, at der mildt sagt er tvivl om regeringens muligheder for at komme igennem med de forskellige energiafgifter.

Det må også være tvivlsomt, hvorvidt man kan komme igennem med den indeksering af afgifterne, som skatteministeren appellerer så stærkt til venstrefløjens om at deltage i. Der

var det jo tydeligt, at der var ingen klar melding fra f. eks. SF, og det er da meget forståeligt, for i SF er man udmærket klar over, at hvis man virkelig laver den indeksering af afgifterne, så vil der ske det hvert halve år mange år frem i tiden, at når der bliver lagt noget på bajeren, så vil der dukke artikler og hyldesttaler op rundt omkring, hvor man siger tak til SF, fordi SF har sørget for, at den lille automatiske maskine lægger lidt på bjerne hvert halve år. Så jeg kan godt forstå, at SF ikke var klar på det punkt.

I det hele taget var det interessant at høre, hvad statsministerens erklærede ven, hr. Gert Petersen, havde at tale om i dag. Det at opleve hr. Gert Petersen her på talerstolen var som at se et uddrag fra »Annie Get Your Gun«, hvor der bliver sunget: »Alt, hvad du gør, det kan jeg gøre bedre.« Det var jo det, hr. Gert Petersen sagde. SF kan hele tiden overbyde socialdemokratiet. SF kan hele tiden være mere socialdemokratisk end socialdemokratiet. Dermed fjerner man sig mere og mere fra den konkurrenceforbedrende politik, som vi jo har hørt en række ministre på rad træde frem og bekende, at den ønsker de virkelig at gennemføre af et godt og ærligt hjerte. Og jeg tror også på, at finansministeren virkelig ønsker det. Men når SF hele tiden skal overgå socialdemokratiet, hele tiden skal være mere socialdemokratisk end socialdemokratiet, så undergraves jo mulighederne for at føre den konkurrenceforbedrende politik, når regeringen samtidig binder sig selv og sin skæbne til SF.

Konklusionen må derfor være, at regeringen vil komme stadig længere væk fra sine egne erklærede mål, så længe regeringen har bundet sig til spillet med SF. Og da man er politisk bundet til at fortsætte det spil, så kan regeringen ganske enkelt ikke regere. Det må være den nærliggende konklusion at drage, og vi vil vente spændt på i den kommende tid, hvilke følger statsministeren vil drage af en sådan konklusion.

Gert Petersen (SF):

Jeg vil først sige til skatteminister Lykke-toft, at svaret på, hvorfor jeg synes, at indeksering er en dårlig idé, selv om jeg er tilhænger af en stærk offentlig sektor – det er jeg –, at det er mig ikke ligegyldigt, hvordan denne offentlige sektor bliver finansieret.

[Gert Petersen]

Der er et spørgsmål om den sociale byrdefordeling i forbindelse med finansiering af den offentlige sektor. Det er en af grundene til, at jeg lægger megen vægt på den skattereform, som forhåbentlig vil kunne gengive indkomstkatten også den funktion at være et instrument i den økonomiske politik. Vi har igennem flere år været i den situation, at vi dårligt har kunnet bruge indkomstkatten i den økonomiske politik, fordi den er blevet så dårlig, at den i virkeligheden er det modsatte af progressiv, og vi har altså ikke kunnet basere en rimelig social byrdefordeling på indkomstkatten. Årsagen til min modstand mod indeksering er altså, at man derved fastlåser en situation i forbindelse med finansiering, som det er meget svært at ændre, selv om det af fordelingspolitiske årsager kunne være rimeligt og nødvendigt.

Så vil jeg i øvrigt sige statsministeren tak for den store opmærksomhed, han ofrede socialistisk folkeparti. Jeg mener virkelig også, vi fortjener det, men alligevel skal jeg da sige tak. Jeg vil godt svare på nogle af de bemærkninger, statsministeren kom med. Jeg bliver nødt til først at korrigere en lille ting.

Statsministeren sagde, at det, der havde gjort mest indtryk på ham, var, at SF havde givet tilsagn om at støtte socialdemokratiets handlingsprogram. Det, vi har givet tilsagn om – det har jeg vist også tidligere måttet fortælle statsministeren – er at støtte beskæftigelses- og uddannelsesinitiativerne i det socialdemokratiske handlingsprogram. Det har vi vitterligt også gjort, og vi er også villige til, hvis vi kan blive enige om, hvordan det skal gøres, at dække de omkostninger, der opstår i den forbindelse, det er da klart. Når vi har sagt, at vi vil støtte disse initiativer i det socialdemokratiske handlingsprogram, selv om vi ikke syntes, de var vidtrækkende nok, så er det udtryk for vores følelse af forpligtelse over for den brede befolkning, over for arbejderklassen, at vi i hvert fald skal se at komme så langt, som der her var lagt op til, i stedet for at tingene skal blive stående, som de stod, eller blive igen som i de perioder, da socialdemokratiet havde dannet regering sammen med venstre og arbejdede sammen med en række af partierne til højre i salen.

Jeg må sige, at jeg er meget glad for at konstatere, at jeg er enig med statsministeren på et bestemt punkt umiddelbart, og det er,

når statsministeren siger, at selv i det mest socialistiske samfund må man også give sig af med at styre indkomstudviklingen. Det er jeg ganske enig med statsministeren i, lige så vel som jeg var enig med statsministeren – undskyld, det var måske hr. Anker Jørgensen – da han for en halv snes år siden sagde, at i et kapitalistisk samfund bør arbejderbevægelsen ikke give sig af med indkomspolitik, for det bliver kun til den rene lønpolitik. Det var, da den nuværende statsminister var formand for SiD. Og jeg er enig med statsministeren/forbundsformanden i begge udtalelser.

Statsministeren var lidt stødt over, at vi havde antydnet, at socialdemokratiet ikke altid levede op til sine løfter. Ja men det hænger netop sammen med, at vi synes, at socialdemokratiet alt for ofte har givet efter for et borgerligt pres og har accepteret borgerlig politik, også hvor socialdemokratiet havde en bedre politik og ville have stået sig bedre ved at holde fast ved den politik og lægge den ud til befolkningen. Det har været baggrunden for en række af de forlig, som gennem en årrække er blevet indgået.

Netop derfor var vi tilfredse, da statsministeren, da denne regering blev dannet, udtalte: nu prøver vi, o.k., det er vanskeligt, sådan som folketinget er sammensat – og det er jeg hundrede procent enig i. Men så sagde statsministeren videre: men det afgørende for os er, at vi i det mindste kan få gennemført det socialdemokratiske handlingsprogram, få igangsat den beskæftigelse, de uddannelsesinitiativer, der ligger deri. Hvis vi ikke kan det, så vil vi heller ikke tage det videre ansvar. Det synes jeg var en klog udtalelse, og det var for mig et dementi af den politik, man havde ført i en række forudgående år, hvor man kom i den situation, at man ikke kunne komme igennem med sin politik og så havde ladet sig påtvinge en helt, helt anden politik. Det var det, jeg talte om, dette, at man lader sig påtvinge en helt anden politik og ligesom administrerer de andres politik; det var det, jeg vendte mig imod.

Jeg var som sagt tilfreds med den udtalelse, der kom for et halvt års tid siden, og som jeg lige har citeret, og som jeg håber at regeringen vil leve op til i den nuværende situation, og som jeg håber at partierne i så fald også gør sig klart at regeringen vil leve op til. Jeg kan ikke garantere for, at regeringen vil leve op til det, jeg har ikke hørt statsministe-

[Gert Petersen]

ren sige noget om det. Jeg tror f. eks. – jeg er enig i, at der skal mindst ét borgerligt parti med; det er ikke bare statsministeren, der sagde det, det sagde jeg også selv flere gange – at forudsætningen for at få mindst ét borgerligt parti med er, at det pågældende parti ved, hvad det drejer sig om, at det ellers kan risikere at blive den ene søjle for en koalition, der rækker fra det radikale venstre til en anden søjle, som hedder fremskridtspartiet. Jeg tror, at statsministeren ville kunne øve nogen indflydelse, hvis han gør klart, at der er grænser for, hvad socialdemokratiet vil lade sig presse til af de borgerlige partier.

Der er, det sagde jeg, for SFs vedkommende grænser for, hvad vi vil lade os presse til. Det har vi gjort klart i forbindelse med diskussionen om jobskabelsesloven. Jeg mener – men det er naturligvis regeringens egen afgørelse – at regeringen også burde gøre klart i overensstemmelse med den udtalelse, hvorved denne regerings liv blev startet, at der er tilsvarende grænser for denne regering.

Det fører mig frem til de mere teoretiske betragtninger, statsministeren kom med. Jeg synes, det er ganske spændende, at vi har fået en teoretisk diskussion her om klasse-samarbejde, og hvad ved jeg. Nu hører jeg, at man også fra anden side ligefrem begynder at læse op af det socialdemokratiske principprogram, så vi kommer op på et måske lidt fjernt, det ved jeg ikke, men i hvert fald et højt plan. Når jeg bruger udtrykket, så er det da ikke, fordi jeg mener, at vi skal føre krig med hinanden, det er ikke, fordi jeg er modstander af et samarbejde med det radikale venstre i en række tilfælde og også med andre partier her i salen. SF er med i et skolelovsforlig med partiet venstre. Vi har sammen med socialdemokratiet lavet indeksregulering og udvidet den sociale boligkvota sammen med centrum-demokraterne. Det skal ikke forstås sådan, men det skal altså netop forstås på den måde, at det er, ligesom om man i en årrække har gjort dette samarbejde med en filosofi og med synspunkter, som er fremmede for arbejderbevægelsen, til det bærende i det politiske arbejde. Det er det, jeg vender mig imod.

Jeg mener, at f. eks. det lovforslag, der er kommet om EFG-praktikpladserne, bærer præg af denne tankegang – desværre – hvilket ikke gør det umuligt for os, hvis det alligevel trods alt i en større helhed er et frem-

skridt i forhold til den hidtidige situation, at støtte det. Hvis vi sammenligner med den redegørelse, arbejdsministeren kom med i februar måned i år på regeringens vegne, vil vi konstatere, at det var en redegørelse, som var udtryk for et standpunkt, som virkelig, synes jeg, måtte være arbejderbevægelsens; det kunne SF og socialdemokratiet være fuldt ud enige om. Og så kommer man ikke desto mindre nogle måneder senere med et lovforslag, som bygger på den samme gamle tilskudsfilosofi og håbet om, at hvis man holder en gulerod op for arbejdsgiverne, så bider de på den. Så er vi i og for sig tilbage i den gamle situation, at man er tilbøjelig til først og fremmest at ville bygge på et sådant samarbejde mellem klasserne i stedet for at forstå, at der også er nogle modsætninger, og at det er nødvendigt at fastholde en principiel politik, tage et principielt udgangspunkt.

Til sidst vil jeg sige – når nu statsministeren talte ud ad vinduet – at jeg er overbevist om, at samarbejde i arbejderbevægelsen, handlingens enhed i arbejderbevægelsen, er en nødvendighed for at komme frem, men jeg tror, at de tider er forbi endeligt og fundamentalt, hvor socialdemokratiet så at sige har et monopol på arbejderbevægelsen. Jeg synes egentlig mest, at man fra socialdemokratiske side bør være tilfreds med, at man ved siden af sig har fået et ganske stort parti – som jeg tror bliver større – som er indstillet på at samarbejde i stedet for bare at ligge og slås med socialdemokratiet, men naturligvis samarbejde om en politik, der bygger på arbejderbevægelsens og solidaritetens principper. Det er ikke den politik, man går ind for til højre her i salen, og derfor er SF naturligvis en hindring for et sådant bredt samarbejde med højre her i salen.

Glistrup (FP):

Skatteministeren så så ked ud af det, da han gjorde regningen op for de knap halvandet år, hvor det blev forundt ham at være minister. Han talte om, at man skal helt ned i decimalerne for at finde frem til, at skatetrykket overhovedet er blevet forøget i den tid, og det var ganske tydeligt, at det trykkede ham nok så meget. Lad mig bringe ham et trøstens budskab. Det er i og for sig ikke så meget det aktuelle skatetryk, som er blevet forøget igennem de halvandet år, men der er

[Glistrup]

jo i den samme periode blevet udstedt statsobligationer for 60–70 mia kr. Det at udstede statsobligationer er reelt også at udvide skattestrykket, nemlig fremtidens skattetryk, som man simpelt hen tegner et abonnement på, når man udsteder statsobligationer, så med skatteministerens skattestryksønsker er det såmænd ikke så galt, hvad han har gjort i disse knap halvandet år.

Dermed er vi kommet frem til, at når man skal besvare det spørgsmål, statsministeren stillede, nemlig hvor meget der i grunden er af socialistiske elementer i den politik, der her føres, er det ikke så meget skattestrykket, man skal interessere sig for, så er det det offentlige udgiftstryk, man skal interessere sig for. Der må vi jo fastslå, at det igennem de sidste par årtier er lykkedes ganske godt at få de socialistiske elementer til at nyde fremme – forstået på den måde, at en stadig større del af det, der produceres for her i landet, skal gå igennem de offentlige kasser i stedet for direkte at blive anvendt af dem, som har erhvervet midlerne.

Går vi tilbage til den nuværende periodes begyndelse for godt 20 år siden, i 1959, var tallene nogenlunde sådan, at hver gang der blev produceret for en krone her i landet, kunne den, der producerede for det, bruge de 71 øre, og de 29 øre gik ind over de offentlige kasser. Disse 29 øre er på denne forholdsvis korte tid blevet mere end fordoblet. Nu er det offentlige udgiftstryk så højt, at det er 62 pct., som går igennem de offentlige kasser. Det, der er basis for alle ulykkerne her i landet: arbejdsløshed, gæld, underskud, ungdomsbesættelser osv. osv., er, at man har ladet så enormt meget gå ind over de offentlige kasser, og derved har man undermineret det enkelte menneske, ødelagt menneskene i så høj grad, som tilfældet er.

Hvis vi bare tager den periode, hvor det er blevet statsministeren beskåret at være statsminister i langt den største del, er det således, at man takket være denne udvikling af den offentlige sektor, denne socialisering, har fået tidoblet arbejdsløsheden, man har fået firdoblet landets udlandsgæld, man har fået tyvedoblet den indenlandske statsgæld, man har fået fordoblet renten. Det er resultaterne af statsministerens tid som leder af dette land. Det er disse 4 tal, der ganske klart siger, at det har været en tilbageskridtsregering, statsministeren har stået i spidsen for i

de 10 år, han har regeret. Så kan han nok så mange gange tale om konkrete og positive, ja »fremskridt« sagde han endda og tog blasfemisk det ord i sin mund, men det er tilbageskridt og tilbageskridt, statsministeren har stået for igennem disse år.

Når han sådan forsøger at ynke, at der måske ikke rigtig er noget for fremskridtspartiet, at vi har buldret løs i disse år, buldret, som Churchill gjorde i 1930'erne, mens England sov, så er det rigtigt nok, at vi har buldret, men der er skam i allerhøjeste grad en fremskridtsfremtid, for det er så ganske åbenbart, at det, der har været basis for disse 10 ulykkelige år og de fleste år med den nuværende finansminister som den største ulykesmager i hele historien, er, at man bare har lånt, lånt, lånt, lånt, lånt, lånt og atter gældsats sig. Det siger sig selv, at der skal ryddes op på et eller andet tidspunkt. Om så fremskridtspartiets historie skulle blive som socialdemokratiets, så vi falder ned til kun at have ét mandat i folketinget, så er ét mandat et flertal, når 178 bliver rådvilde og undlader at stemme, og det vil jo ganske givet blive følgen den dag, hvor der ikke kan lånes mere. Ligesom socialdemokratiet rejser sig fra, at det var nede på at have ét mandat i folketinget, fordi socialdemokratiet var i den situation, at det på det tidspunkt forpagtede fremtiden og forpagtede den udvikling, som lå i fremtiden, så skal jeg forsikre statsministeren om, at det gør fremskridtspartiet også her i 1980'erne. Da er det os, der forpagter det, der skal være Danmarks fremtid, det, der skal være Danmarks redning.

Hr. Palle Simonsen ville hverken kalde dette her for en åbnings- eller en afslutningsdebat. Lad os dog med de erfaringer, vi har gjort i dag, være så optimistiske, at vi kalder det for en afslutningsdebat, at vi kalder det afslutningsdebatten for to generationers socialdemokratiske dominans herinde i dette ting. Det har været udmærkede tider, da vi havde en Stauning, da vi havde en H. C. Hansen, men har man toppet, skal man dale, og derfor må jeg håbe på, at hr. Palle Simonsen havde uret, når han ikke ville betegne dette som en afslutningsdebat. Det er jo ganske åbenbart, at de traditionelle socialdemokratiske tiltag, som her præsenteres, overhovedet ikke kan hjælpe, de kan overhovedet ikke løse problemerne; der skal langt mere dybtgående indgreb til.

[Glistrup]

Man kan ikke som hr. Camre bare forfærdet vige tilbage og sige: uha, ja men der bliver jo kaos på arbejdsmarkedet, hvis man begynder at gribe ind i overenskomsterne. Ja, det er da muligt, at der kommer kaos, men det er formentlig uundgåeligt, at når isen bryder op, kommer det til at buldre, og jo før vi får det gjort, jo mindre kaos bliver der. Hvad vil der i grunden være af kaos og utilfredshed hos de ordentlige arbejdere, i det øjeblik de får deres realløn forhøjet, fordi vi sætter den skattefrie bundgrænse op til 40.000 kr., således at det tal, der står øverst på deres lønseddel, bliver reduceret, men de får mere udbetalt, de får mere i posen, og vi får flere folk i beskæftigelse, vi får i hundredtusindvis af flere folk ind i fornuftige, produktive arbejdspladser? Det kan dog ikke på nogen som helst måde siges at være noget, som kan forvolde ulykke hos andre end egoister af organisationsledere. Det er dér, der muligvis vil blive buldret lidt, men det kan vi ikke tage hensyn til som hr. Camre og sige: uh, ja men det er så synd for hr. Knud Christensen, at han ikke får noget at gøre i sin formandstid med at fastsætte lønninger, eller hvad der nu skulle være tale om. Det er noget, der må være helt givet, at skal vi have dette land reddet, så langt som det er kommet ud med alle de ulykker, den socialdemokratiske regering har forvoldt for dette land, så bliver det nødvendigt med nogle meget, meget kraftige livtag.

Derfor kan jeg bestemt ikke være enig med hr. Arne Melchior, når han taler om ro til 1. januar 1985. Nej, en druknende, sådan som det danske samfund er i øjeblikket, har bestemt ikke brug for ro. En druknende har i allerhøjeste grad brug for, at der gøres noget effektivt, at man smøger ærmerne op, at man virkelig hjælper den druknende. Der er så mange af de ulykkesting, som er blevet gennemført her igennem de senere år, det bliver nødvendigt at fjerne, og derfor vil det fribrev for reformer, hr. Arne Melchior bad om, kun føre den druknende til med fuldstændig sikkerhed at synke til bunds og blive totalt ødelagt. Derfor er det, vi har brug for, at der nu virkelig gøres en indsats, men en indsats lige stik modsat den, der har ført den offentlige udgiftsandel op fra 29 pct. til 62 pct. i løbet af den forholdsvis korte periode, der her har været tale om.

Hr. Arne Melchior var også så bekymret over, at alt havde ligget og flydt i 9 måneder, og at man ikke rigtig havde fået noget ud af det i de 9 måneder. Ja, jeg tror da, at vi får en forløsning her i løbet af ganske kort tid. Ligesom fru Mimi Stilling Jakobsen fik sin forløsning efter de 9 måneder, kan jeg trøste hr. Arne Melchior med, at vi også får en forløsning med, at vi får gjort den nuværende statsminister til en abort efter de 9 måneders forløb. Derfor tror jeg absolut ikke, at disse 9 ulykkelige måneder for hr. Arne Melchior er noget, der bliver grund til på længere sigt at græde over. Jeg tror, at det bliver en parentes, og så er det altså, om de 91 i folkettingen, som så skal regere dette land, kender deres besøgelsestid eller der også inden for de 91 bliver partitaktiske manøvrer med, at nogle vil være finere end andre, stille sig i en bedre position end andre. Så er det håbløst, og det er ganske givet, at så ender det i det store, kæmpemæssige bang, den Steffen Møllerske statsbankerot, det er helt oplagt.

Der er ikke tid nu til at lave eksperimenter, hvor man forsøger på den ene eller anden måde at manøvrere partitaktisk. Det er nu, når vi får slut på den nuværende regering, at der virkelig skal tages fat, og der skal tages fat i enighed og i samdrægtighed i en 91 mands parlamentarikergruppe.

Arne Melchior (CD):

Det var næsten alt for megen ære, i hvert fald alt for meget tid, hr. Glistrup ofrede på mig, men jeg har måske selv lagt op til det i formiddags. Jeg skal kun sige om billedet med den druknende, at jeg har nu aldrig hørt, at det er det modsatte af ro, der er brug for, hvis man vil udføre en redningsdåd. At have en redningsbåd omkring sig, hvor man slår vildt og formålsløst med årene ud efter dem, der har behov for en rolig, reddende hånd, tror jeg ikke der er nogen mening i.

Jeg kan kun tilslutte mig det, hr. Glistrup sagde til sidst om, at det ikke var eksperimenter, der var brug for. Det var faktisk det, jeg sagde i middags.

Må jeg ligesom de øvrige ordførere benytte min anden runde til primært at være noget polemisk, og det er vel naturligt, når vi har hørt statsministerens tale i dag. Jeg skal love for, at det var en veloplagt og fidel og glad og munter statsminister, vi havde her på ta-

[Arne Melchior]

lerstolen før middagspausen, og det er da kun rart for ham og hans parti, og os andre vel, at han har overvundet muligvis en træthedperiode, han har været ude i. Jeg skal love for, at han slog fra sig.

Nu har vi hørt lidt om »Jeppe på Bjerget« i dag, og vi har også hørt et citat fra »Annie Get Your Gun«, så jeg finder det naturligt også at drage Olsen-banden ind i denne debat, og det er naturligvis i anledning af, at den meget veloplagte HOPLA-statsminister kom ind på, hvorvidt CD har en plan eller ej. Ja, man kan jo ikke få væltet en plan, sagde statsministeren, når man ikke har nogen. Han kom også til at sige, at vi ikke havde nogen politik. Det ved han jo godt at vi har, for der er ikke noget som helst aktuelt eller principielt eller langsigtet politisk spørgsmål, vi ikke har fremsat forslag om, skrevet pjecer om, skrevet artikler om, holdt ordførertaler om, lavet forlig om, etc. etc., så vor politik er også statsministeren bekendt.

Men det er da rigtigt, at vi ikke har en plan, men ham Egon i Olsen-banden, han har jo haft, jeg tror i hvert fald 12, eller var det i alt 13 planer; han endte ganske vist i spjældet hver gang. Han havde jo sine kammerater. Den ene hed godt nok Kjeld, som statsministerens ene kammerat jo også hedder. Den anden hed Benny og ikke Svend eller Knud som statsministerens kammerater. Jeg tror nok, at alle de planer endte galt, og nu er det endda gået sådan for Egon og Nordisk Film og Balling og alle de andre dygtige folk derude, at nu kommer der slet ikke flere af de dér skøre planer. Der kan ikke laves mere, så nu er lærredet tomt, og jeg tror, jeg vil råde statsministeren til at se skriften på film-lærredet, for der er ikke meget at håbe på.

De planer og den fremgang, CD fik, fik vi ikke mindst, fordi mange vælgere – langt fra alle og langt fra nok – er blevet ikke bare trætte af disse planer, de er blevet snydt med de planer. Når de har fået dem forelagt hvert andet år og man har lovet dem fremgang med statsfinanserne og med udlandsgælden og med ledigheden og det ikke holdt stik, så blev de trætte af planerne. Der er efter vor mening ingen skam i at sige: vi har ikke en helhedsplan, når en sådan efter vor bedste overbevisning ikke kan laves, og statsministeren ved jo glimrende, og finansministeren ligeså, at der hele tiden sker ting, som allige-

vel gør ens plan flosset. Derfor bør en regering, enhver regering og enhver arbejdsminister, inklusive en eventuelt kommende regering, lade være med at foregøgle befolkningen: bare vi kommer til, bare I stemmer på os, så skal I se, så er porten til paradiset næsten åbnet – for Egon blev det altså vel re fængsel, for statsministeren bliver det måske oppositionsrollen; den er heller ikke så dårlig, den har han klaret fint før.

Nej, vi har noget realisme i stedet for disse forkromede planer, og der er ingen skam for CD i klart at få læst og påskrevet, at vi ikke har nogen planer; der er heller ikke andre, der har præsenteret brugbare planer. Der er andre, der har præsenteret brugbare forslag, og dem har vi tit samarbejdet om og tit medvirket til, og vi har selv fremsat brugbare forslag, men det er noget andet end dette »helhedsplan«, som giver folk det indtryk, at vi løser det hele, ligesom vi nu senere på aftenen skal tale om ungdomsgarantien: man tager munden fuld og udsteder en garanti og lokker folk med noget, som man udmærket godt ved at man slet ikke kan leve op til.

Så skal jeg ellers love for, at statsministeren talte om amoriner og spurgte, hvilken slags amoriner der mon var mellem firkløverpartierne. Jeg kunne måske modsat spørge, hvilke amoriner der er i triangel S-SF-RV. Jeg skal love for, at de amoriner, det samarbejde og den tillid, der er mellem firkløverpartierne, i hvert fald er større end det, statsministeren gav udtryk for her. Med løftet pegefinger sagde han til en af sine slyngvenner, det radikale venstre, at han ikke kunne tage et forslag, om hvilket det radikale venstre har sagt at det bliver stillet.

Til en anden slyngven, hr. Gert Petersen, var der søreme lagt i kakkellovnen. Jeg turde ikke gå så vidt i middags, da jeg havde ordet i første runde, som statsministeren gjorde. Jeg sagde ikke, at vi ved fra socialdemokraterne, at de ønsker, at det skal gå S-SF slet; det turde jeg ikke sige. Jeg sagde bare: alle iagttagere må konstatere, at sådan er det. Men statsministeren har nu sagt det, og nu tør jeg sige, at partiets formand og landets statsminister altså ønsker, at det skal gå S-SF slet. Statsministeren vil regere på SFs stemmer og samtidig dominere dette parti, og han vil også pulverisere dette parti, for han sagde til dette parti og ud ad vinduerne til arbejderbevægelsen og hele befolkningen: der er

[Arne Melchior]

kun plads til ét socialistisk parti af nogenlunde størrelse i dette land. Han kunne lige leve med nogle små nogle ude i margenen, som ikke har nogen særlig betydning, men et andet socialistisk parti, der nærmer sig en vis størrelse, som man vist roligt kan sige om SF, eller har opnået den, kan statsministeren, kan socialdemokratiet ikke leve med. Ja men så har vi i og for sig fælles formål, hr. statsminister. Jeg har i formiddags klart sagt, som vi ofte har sagt det, at vi ser gerne SFs indflydelse decimeret, forringet betydeligt. Det ønsker statsministeren altså også, det har SF fået besked på i dag. Så ved jeg ikke, om der kommer nogle amoriner ud af det.

Statsministeren plejede i gamle dage at sige, at der er ingen opposition. I dag: der er ingen alternativer. Jeg tillader mig, uden at jeg har fået mandat til det, at sige, at dette alternativ, som der nu har været talt om et halvt år, består, og det ville også være tragisk for folkestyret som sådant – det er både en principiel og en aktuel bemærkning – hvis ikke der var et alternativ; selvfølgelig er det der.

Med statsministerens ord til SF er det også blevet bevist og understreget, at arbejdsministeren i middags var langt ude, når han gav mig beskyldninger i hovedet for at bruge politisk taktik. Hvad er det andet end taktik over for SF, statsministeren i dag har demonstreret? Hvorfor skal arbejdsministeren så stå her og tillade sig at bebrejde os andre, at vi benytter os af relevant og sober politisk taktik? Jeg har været i patentdirektoratet i middagspausen og har fået at vide dér, at arbejdsministeren ikke kan få udtaget det patent, han ønsker at have på motiver og metoder. Jeg synes, man skal holde op med at mistænkeliggøre hinandens motiver. Man kan diskutere og være uenige om metoderne, men lad os respektere hinandens motiver.

Hr. Camre stillede mig det spørgsmål, hvilken stabilitet jeg mener at kunne tilsiige. Vil hr. Camre erindre, at jeg helt klart allerede i middags sagde, at det naturligvis drejer sig om en relativ stabilitet, nemlig den højest opnåelige i en foranderlig verden, hvor der hele tiden udefra kommer ting, som vi ikke kan ændre på, men som vi må indrette os efter? Jeg har også sagt til hr. Camre, hvad det var, jeg ville. Det, jeg ville, var i og for sig det modsatte af det, statsministeren sluttede sin tale med kl. 18 her, da statsministeren

talte om de perspektiver, der ligger på lidt længere sigt – det vil altså sige et år og halvandet år frem i tiden – i regeringens planer og i skatte- og afgiftsministerens meddelelser. Det er det perspektiv, der giver ustabilitet, uro, frygt hos og umulighed for borgere, for familier, for erhvervsvirksomheder og organisationer til at disponere, at vide, om de skal købe, om de skal sælge, om de skal bygge, om de skal igangsætte, og om de skal spare op, for de kender ikke betingelserne. Det er den form for stabilitet, jeg taler om. Jeg må sige, at de perspektiver, statsministeren henviste til, gør os frygtssomme.

Derfor er den indstilling, vi har, politisk, den er taktisk, og den tager nøjagtig det samme samfundshensyn, som noget andet parti eller noget andet medlem af dette ting kan påberåbe sig.

Arne Bjerregaard (KrF):

Der er en enkelt bemærkning fra statsministeren, jeg faldt over. Statsministeren sagde, at der altid havde været et borgerligt flertal, og at socialdemokratiet altid, når socialdemokratiet skulle regere, måtte have et borgerligt parti med. Her må jeg nok erindre statsministeren om, hvis jeg ellers husker min historie ret, at i 1966 var der da vist et såkaldt arbejderflertal. At det ikke faldt så heldigt ud, er en anden side af sagen, netop fordi statsministeren – ganske vist en anden dengang – ønskede at føre den indkomstpolitik, som statsministeren nu også fremførte som noget nødvendigt i fremtidens politik, men som SF dengang – eller nogle af dem – sagde nej til, og som de i dag også – måske kun nogle af dem – siger nej til. Og hvis jeg ikke husker helt forkert, var der vel også et tilsyneladende arbejderflertal i 1971, så da kunne man også gøre, hvad man ville, uden at spørge et borgerligt parti.

Dér må vi selvfølgelig sige: hvorfor gjorde man så ikke det, man havde mulighed for at gøre? Ja men simpelt hen fordi socialdemokratiet ikke – det har jeg snart sagt i mange år – er et reelt socialistisk parti – heldigvis. Det viser sig ved, at det er lige så, havde jeg nær sagt, ligusterbetændt som vi andre. Det holder jo på den private ejendomsret lige så vel som alle andre i den såkaldte anden lejr. Fri mig vel, hvis jeg skulle træde over ligusterhækken uanset partifarve! Og hvis jeg

[Arne Bjerregaard]

ikke husker forkert, så havde der nær udviklet sig en Falklandsøkrise, da jeg tillod mig at træde på en sommerhusgrund, som vist tilhørte et fremtrædende medlem af socialistisk folkeparti. Altså: dér holder man også totalt på den private ejendomsret. Men i teorien kan man selvfølgelig fremføre en masse principper, som visse af de svage, som man i grunden ikke er interesseret i, kan hyldes. Når man beskylder os for at være et borgerligt parti, ja, så er vi nok ikke, når man noterer sig det, jeg her har sagt, en pind mere borgerlige end de andre på den side. Men vi bliver rubriceret dér, og de andre bliver rubriceret som socialistiske partier, som faktisk ikke ønsker en socialistisk stat – og held for det! – og derfor kan de såmænd fremføre mange fornuftige ting.

Det, som er problemet i øjeblikket, er, at den midterpolitik, vi ønsker at stå på, hvor vi altså ikke er rubriceret som et borgerligt parti, men ønsker total respekt for de menneskelige frihedsrettigheder, og hvor vi ønsker at være med til at hjælpe de svage og stække de stærke, vil regeringen ikke være med til. Den ønsker ikke denne midterpolitik. Den ønsker af taktiske grunde at hælde til den ene side, hvor man teoretisk vil noget andet end i alt fald den politik, vi ønsker at stå for. Vi ønsker i kristeligt folkeparti hverken et højrevendt styre herhjemme eller et venstrevendt styre. Vi ønsker som sagt et styre, som er bygget på den midterpolitik, som tager rimeligt hensyn til alle samfundsgrupper, og som ikke snakker om klassedeling i samfundet og klassekamp osv., men som snakker om: hvad kan vi gøre for at skabe de bedst mulige betingelser for alle i dette samfund og samtidig bevare friheden for den enkelte? Det er vores målsætning, og det er det, vi vil arbejde for. Når regeringen ikke vil være med til at føre den midterpolitik, så tvinges vi andre til at sige: ja vel, så må vi i alt fald med andre prøve på at rykke den gruppe derovre ind mod midten; der er ikke anden vej.

Regeringen har selv valgt, at sådan skal det være, at der skal være denne gruppering i stedet for samarbejde. Det er ulykkeligt for fremtiden, det skaber nogle politiske problemer, det skaber nogle problemer i folketinget, og det skaber en hæmning, som bevirker, at man ikke kan gennemføre det, som skulle gennemføres. Men det vil tiden jo vise om et par år.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Med hensyn til udvalgsbehandling stiller jeg følgende forslag:

Lovforslagene under punkterne 13–31 henvises til skatte- og afgiftsudvalget, og lovforslaget under punkt 32 henvises til socialudvalget.

Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

33) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om stats- tilskud til udnyttelse af vedvarende energikilder m.v.

(Lovforslag nr. L 220. Fremsat 19/5 82).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Mette Groes (S):

Den socialdemokratiske gruppe vil med glæde støtte det foreliggende lovforslag, som vi synes er godt og nyttigt. Den forhøjede tilskudsprocent vil blive til glæde for både forbrugere og fabrikanter.

Det er en kendt sag, at især solvarme- og vindkraftanlæg er blevet lovlig kostbare for forbrugerne, og at det kniber for producenterne at holde en produktion i gang. Det håber vi at råde bod på ved stigningen fra 20 til 30 i tilskudsprocent. At det også vil gavne beskæftigelsen og mindske energiforbruget, f.eks. af olie, er kun glædeligt.

Vi tilslutter os også forhøjelsen af grænsen for, hvornår projekter skal til godkendelse i energistyrelsen. Endelig finder vi det klogt at fastsætte ikrafttrædelsesdatoen til 19. maj. Det sikrer mod produktionsstop og giver lovens nyttevirkning så gode betingelser som muligt.